s ¶ Et edificij muroꝝ ⁊c̃. in hierl̃m ⁊ in iudea ad terre foꝛtificationē. r ¶ Et rerū geſtarū eius. q̄ fuerūt mirabiles ⁊ multe. vñ dicit Joſephus li. xiij. ꝙ ipſe habuit ſpm̄ ꝓphie. v ¶ Ecce hec ſcripta ſunt in libꝛo ⁊c̃. hūc aūt libꝝ nō habemus ſicut nec plures alios de qbꝰ fit mētio in libꝛis regū et paralypomenon.

per effectū in cultu exterioꝛi. l ¶ Coꝛde magno ⁊c̃. qꝛ deo ñ placēt ſacrificia coacta ꝫ volūtaria. m ¶ Adaperiat ⁊c̃. ſtudēda ⁊ intelligēda. n ¶ Et in ꝑce. ſuis. ope adīplēdis. o ¶ Et faci. pacē. vt vacare talibꝰ valeatis. p ¶ Exaudiat oꝛōnes vr̃as. vobis cōdeſcēdendo. q ¶ Et recon. vobis. pctā ꝑterita remittēdo. r ¶ Nec vos deſerat ⁊c̃. vos in tribulationibꝰ cōſolando. s ¶ Et nūc hic. in hierūſalem ⁊ iudea. t ¶ Sumꝰ oꝛantes ꝓ vobis. q̄ſi dicant: ita debetis oꝛare ꝓ nob ⁊ acquieſcere petitionibus nr̄is: maxime de ſolēnitatibꝰ deuotis. v ¶ Regnante demetrio. Hic ꝯñr inuitāt eos ad obſeruantiā duplicis feſti ſcdo ponit: ibi. ⁊ diē ignis. Prima i tres qꝛ ꝑ ponit eoꝝ inuitatio: ſcdo dicti cōfirmatio: ibi. Anno cētesimotercio intenta cōcluſio: ibi. Facturum igit. Circa primū notat tp̄s cū di. v ¶ Regnante demetrio ⁊c̃. Dicit h̄ gloſa

¶ Poſtilla Nicolai de lyra ſup ſcōm librum machabeoꝝ incipit.

F ratribꝰ q̄ ſunt ꝑ egyptū iudeis. Liber iſte cōs machabeoꝝ q̄daꝫ eſt abbꝛeuiatio cuiuſdā magni voluminis a iaſone cyreneo conſcripti h̃ntis q̄nq3 libꝛos ꝑtiales i qbus facta iude machabei ⁊ ſocioꝝ eiꝰ diffuſe tractant: ꝫ in hoc libꝛo ponuntur breuiter ⁊ ſuccincte: vt ꝑ3 in fine ca. ſcdi. vt q̄ ꝓpter paupertatem ꝑdictū volumē magnū cōꝑare non poſſent vel ꝓpter eiꝰ

virtutū qbꝰ foꝛtiter geſſit.
s ⁊ edificij muroꝝ quos ex-
t truxit ⁊ rerū geſtaꝝ eiꝰ: ec
v ce hec ſcripta ſunt in libꝛo
dieꝝ ſacerdotij eiꝰ: exquo
factꝰ ē pꝛinceps ſacerdotū
poſt patrē ſuum.

Explicit liber pꝛimꝰ Machabeoꝝ: incipit ſecūdus.
¶ Capitulū. j.

a F ratribꝰ q̄
b ſūt ꝑ egyptū
iudeis: ſalu
c tē dicūt frēs
q̄ ſunt in hie
roſolymis iudei ⁊ q̄ in re-
gione iudea: ⁊ pacē bonā.
d Benefaciat vobis deꝰ: ⁊

e f meminerit teſtamti ſui qd̄
g h locutꝰ ē ad abꝛaā ⁊ yſaac ⁊
iacob ſeruoꝝ ſuoꝝ fideliū:
i ⁊ det vobis coꝛ oībꝰ vt co
k latis eū: ⁊ faciatis eiꝰ vo-
l luntatem coꝛde magno et
m animo volenti. Adaperiat
n coꝛ veſtrū in lege ſua: ⁊ in
o ꝑceptis ſuis ⁊ faciat pacē.
p exaudiat oꝛatiōes veſtras
q r ⁊ reconcilietur vobis: nec
vos deſerat in tēpoꝛe ma-
s t lo. Et nunc hic ſumꝰ oꝛan
v tes pꝛo vobis. Regnante
Demetrio āno centeſimo
x ſexageſimonono: nos iu-
y z dei ſcripſimꝰ vob in tribu
a latione ⁊ īpetu q̄ ſuꝑuenit
b nobis in iſtis ānis exquo

plixitatē attediati eſſent legere: iſtud ꝯpendiū poſſent habere defacili ⁊ ſine tedio ꝑcurrere legendo. Fuit aūt cōpilatio hec facta tp̄e demetrij ſecūdi. vt magis videbit infra. ⁊ miſſa iudeis habitantibꝰ in egypto ab illis q̄ erant in iudea q̄ cū hoc in huiꝰ libꝛi ꝑfatione rogauerūt eos aliq̄s ſolennitates ſuſcipe q̄ ab eis fuerāt rōnabiliter inſtitute. Igitur iſte liber in duas ꝑtes diuidit. ſ. in ꝓlogū ⁊ tractatū: q̄ incipit tercio capi. In pma vō ꝑte ꝑ ponit inuitatio ad obſeruantiā duplicis feſti. ſcdo breuiter tangit materia huiꝰ libꝛi ca. ſequēti: ibi. De iuda vō machabeo. Circa pmū ꝑ ſcribentes captant illoꝝ qbus ſcribunt beniuolentiā. ſcdo inuitāt eos ad feſti duplicis obſeruantiā: ibi. Regnāte demetrio. tercio ſuā inferūt intentionē: ibi. Facturi itaq3. Circa pmū captant dupliciter eoꝝ beniuolentiā. ſ. eos amicabiliter ſalutādo: ⁊ ꝓ eis humiliter exoꝛando: ibi. Benefaciat vobis. Circa pmū di. a ¶ Fratribꝰ. qd̄ eſt nomē amicabile: nā frater di q̄ſi vere alter ipſe: ⁊ vocant eos frēs. eo ꝙ erāt de eadē gente: ⁊ ſub eadē lege. b ¶ Qui ſunt ꝑ egyptum iudeis. ſ. diſperſis. Ptolomeus em̄ lagi filiꝰ q̄ poſt alexandrū magnū pmꝰ regnauit in egypto: ſicut. ſ̄. dictū eſt in pꝛimi libꝛi pncipio mltos iudeos captiuauit: quoꝝ aliq̄s ptolomeus philadelphus ei ſuccedēs relaxauit i fauoꝛē. lxx. interꝑtū: q̄ ſibi libꝛos moyſi: ⁊ ſcđm aliq̄s totū vetus teſtamentū trāſtulerūt de hebꝛeo in grecū. multi tñ in egypto remāſerūt ⁊ ꝓcedente tp̄e acq̄ſierunt bona tp̄alia. ⁊ ꝑ ꝓlis ꝓcreationē multiplicati ſunt qbus iudei manentes in iudea ſcripſerūt: ideo ſubdit. c ¶ Salutē dicūt fratres ⁊c̃. ⁊ pacem bonā. nā bona guerra eligibilioꝛ eſt pace mala. d ¶ Benefaciat. Hic ꝯñr captāt eoꝝ beniuolentiā ꝓ eis exoꝛando dicētes d ¶ Bñfaciat vo. deꝰ. in ſpūalibꝰ ⁊ tp̄alibꝰ. e ¶ Et meminerit teſta. ſui. i. firme ꝓmiſſionis. f ¶ Quod locutꝰ ē ad abꝛaā. Geñ. xij. g ¶ Et yſaac. xxvj. h ¶ Et iacob. xxviij. ⁊ ſupplēdū ē q̄ ſūt de numero ſeruoꝝ ſuoꝝ fideliū. vel aliter lrā̄ ſic iungēdo. Et meminerit teſtamenti ſui. i. ꝓmiſſionis firme. Seruoꝝ ſuoꝝ fideliū. i. ꝓ ſuis ſeruis fidelibꝰ facte. qd̄ ad abꝛaā yſaac ⁊ iacob locutus ē: pꝛimo q̄tū ad patres illiꝰ teſtamēti. i ¶ Et det vob coꝛ oībꝰ vt colatis eū. fide ſpe ⁊ charitate. qbꝰ colit deꝰ cultu interioꝛi. vt dicit Aug. in encheridion k ¶ Et faciat ⁊c̃.

rabani ꝙ iſte fuit demetrius filiꝰ ſeleuci q̄ regnauit tp̄e iude machabei: vt ꝑ3. vij. ca. pmi libꝛi: ꝫ huic dicto maīfeſte ꝯdicit qd̄ ſequit āno. clxix. hic āt demetriꝰ añ tp̄s hoc fuit moꝛtuus: nā filiꝰ eiꝰ intrauit regnū patrū ſuoꝝ. āno. clxv. vt h̃i. ſ̄. ꝑ libꝛo. x. ca. ⁊ añ ipm regnauerat alexāder duobꝰ ānis: q̄ interfecerat patrē ſuū: vt ꝑ3 in pncipio eiuſdē ca. decimi. iſte vō demetrius filius pꝛimi demetrij regnauit vſq3 ad annū. clxxij. in q̄ fuit captus ⁊ incarceratꝰ. vt h̃i pꝛimo li. xiiij. ca. ex q̄ ꝑ3 ꝙ iſte demetriꝰ filiꝰ pmi demetrij adhuc regnabat āno. clxix. ⁊ idō ꝙ di hic. x ¶ Regnāte demetrio āno. clxix. intelligit de ipſo. Ipſe vō ante captionē ſuā cū ſymone ſūmo ſacerdote ⁊ gente iudeoꝝ renouauit amiciciā: ⁊ cōceſſit plures libertates ⁊ pꝛiuilegia q̄s ante cōceſſerat tp̄e ionathe: nec alij reges ꝑdeceſſoꝛes ſui. vt h̃i. xiij. ca. pꝛimi libꝛi. ꝓpter hoc ſubdit ibi. Ablatū eſt iugum gentiū ab iſrael. ⁊ fuit ppl̃s in magna leticia: ⁊ in pace bona toto tp̄e ſymonis. ⁊ ſic ē veriſimile vt dicit ſup locū iſtum dñs Hugo cardinalis: ꝙ illo tp̄e ſcripſerūt iudeis habitantibꝰ in egypto de ſolennitatibꝰ iſtis recipiendis. licet em̄ tp̄e iude pꝛimū feſtū fuit inſtitutū nō tñ a iudeis in egypto manentibus receptū: vt ꝑ3 ex eius epl̃a ſequente in q̄ nulla fit mentio de hoc feſto l3 ſcribat iudeis manētibus i egypto y ¶ Nos iudei. manētes in hierl̃m ⁊ iudea. y ¶ Scripſimus vobis. de ſolennitatibꝰ hic cōtentis: ⁊ de alijs in hoc libꝛo ſcriptis. Sed ꝯ hoc obijcit: qꝛ ſicut dictū eſt hec ſcripſerunt adepta libertate tp̄e ſymonis ⁊ demetrio regnāte. hoc fuit anno. clxx. vt h̃i ca. xiij. pꝛimi libꝛi. Ad hoc pōt dici ꝙ hoc negociū fuit inchoatū anno. clxix. ⁊ cōſummatū āno ſequenti. Hic aūt ponit data ꝓ tp̄e inchoationis: ibi vō ꝓ tp̄e cōſummatōnis. Dicit aūt nos iudei ⁊c̃. quia idē ppl̃s fuit tēpoꝛe iude ⁊ ſymonis: ⁊ cū hoc etiā eedē perſone numero in multis. vt patet de iuda ⁊ ſymone qui fuerunt frēs ⁊ contēpoꝛanei: vt ꝑ3. ij. ca. pꝛimi libꝛi: ⁊ idē erat de multis alijs. z ¶ In tribulatione. i. de tribulatione. a ¶ Et impetu ⁊c̃. ſcribendo em̄ de ſue libertatis adeptōne ⁊ feſtoꝝ receptione: habuerūt tangere de ꝑcedenti tribulatione. b ¶ Ex quo receſſit iaſon ⁊c̃. hic em̄ ambiens ſacerdotiū iuit ad regē antiochū incitans eū de tranſlatione iudeoꝝ ad gentilium ritum. vt habetur infra. iiij. capitulo. ⁊

a b recesſit iaſon a ſancta terra
c ⁊ a reḡ. Portā ſuccēderūt
d ⁊ effuderūt ſanguinē inno
e centē. Et orauimꝰ ad dn̄m
f g ⁊ exauditi ſumꝰ: ⁊ obtuli-
mus ſacrificiū ⁊ ſimilaginē
⁊ accēdimꝰ lucernas ⁊ pro
h poſuimꝰ panes. Et nūc fre
i quētate dies ſcenophegie
k mēſis caſleu. Anno cēteſi
mo octogeſimooctauo po
pulus q̄ ē hieroſolymis ⁊ i
l iudea ſenatꝰ q3 ⁊ iudas ari
ſtobolo mgr̄o ptolomei re
m gis: q̄ ē de genere xp̄oꝝ ſa
cerdotū: ⁊ his q̄ in egypto
n o ſunt iudeis ſalutē ⁊ ſanita
p q tē De magnis picul'a deo
r liberati magnifice gratias
s agimꝰ ipſi: vtpote q̄ aduer
t ſus talē regē dimicauimꝰ.

a b Ipſe em̄ ebulire fecit de ꝑ
ſide eos q̄ pugnauerunt ꝯ
c nos ⁊ ſanctā ciuitatē. Nā
cū in ꝑſide eēt dux ipe ⁊ cū
d ipo imēſus exercitꝰ cecidit
e in tēplo nanee: cōſilio de-
ceptus ſacerdotum nanee
f g Etem̄ cu3 ea habitaturus
venit ad locum antiochus
h ⁊ amici eius: ⁊ vt accipe-
i ret pecunias mltas dotis
k noie. Cūq3 ꝓpoſuiſſēt eas
ſacerdotes nanee: ⁊ ipe cū
paucis ingreſſus eēt intra
l ambitū phani clauſer̄t tē-
plū. Cū aūt itraſſet antio-
m chus: aptoq3 occulto adi-
tu tēpli mittentes lapides
ꝑcuſſerunt ducē ⁊ eos qui
n cū eo erāt: ⁊ diuiſerūt mē-
bratim: ⁊ capitibꝰ amputa

iſtud fuit principiū maloꝝ q̄ fecit antiochus epiphanes in hierl'm: vt hr̄. s̄. j. li. ⁊ etiā infra in hoc ſcdo: io ſubditur. c Portā ſuccenderūt. i. portas ciuitatis ⁊ tēpli: vt hr̄. iiij. ca. p̄mi libri. d Et effuderūt ⁊c̄. vt hr̄ p̄mo libro ⁊ in hoc ſcdo. e Et orauimꝰ ad dn̄m. magis pugnātes orōibꝰ q̄3 cū armis. f Et exauditi ſumꝰ. antiochi ducibꝰ debellat̄. g Et obtulimus ⁊c̄. in tēplo recupato et purificato vt hr̄ p̄mo lib. iiij. ca. ⁊ dr̄ hic ſacrificium: oblatio de animalibꝰ. ſimilago farina ē frumēti delicatiſſima: de q̄ fiebāt panes ꝓpoſitionū. h Et nūc frequētate. i. ſingulis ānis celebrate. i Dies ſcenophegie. i. purificationis tēpli quā conſtituit iudas. viij. diebus celebrari a. xv. die menſis caſleu. k Anno. c. Hic cōſequēter ponit̄ declaratio ſeu cōfirmatio dicti. ſ. de tribulatōe q̄ ſupuenerat eis tpe antiochi: ⁊ hoc fit ꝑ quādā epl'am in egyptū tpe iude miſſam cuiꝰ tenor hic recolit̄ cum dr̄. k Anno clxxxviij. ⁊c̄. ſed hoc videt̄ falſum: quia data epiſtole p̄cedentis q̄ fuit ſcripta poſt mortē iude q̄ſi. xx. annis talis eſt anno. clxix. vt dictū ē: ⁊ ſic iudas longo tpe ſcripſiſſet poſt mortē ſuā. Dicendū ꝙ in epl'a iude initiatio ānoꝝ nō incipit a principio regni grecoꝝ ſicut alia: ſ3 ante vt hic innuit glo. ſ3 vbi incipit: nō dicit: pōt aūt dici ꝙ incipit a. xij. āno regni aſſueri: in q̄ mirabili mō liberatꝰ fuit ppl's iſrl' a ꝑſecutione aman. vt hr̄ heſter. iij. ca. ⁊ hoc ꝓpter duo: p̄mo q2 liberatio iſta fuit valde mirabilis ⁊ notabilis: iudei vͦ incipiebāt numeratōes ānoꝝ a factis notabilibꝰ: vt dictū eſt ſupra. ſcdo q2 liberatio illa fuit ſimilis iſti tpibus antiochi ꝓpter q̄ epl'a iude loquēs de hac liberatōne incipit ab illa numerare. Aſſuerus vͦ ſm̄ cōputationē quā poſui Dan̄. ix. regnauit ānis. xl. vel circiter ⁊ ſic a. xij. āno regni eiꝰ incluſiue in q̄ fuit facta liberatio ppl'i ab aman ꝑſecutōe: remanēt de regno eiꝰ. xxix. āni. cui ſm̄ hebreos q̄s in h̄ ſecutus ſum in p̄cedētibꝰ ſucceſſit darius ipſiꝰ heſter regine filius. q̄ regnuit. vj. ānis vſq3 ad cōſūmationē tēpli ſcdi. vt pt3 j. Eſdre. vj. ⁊ Neemie. xv. vſq3 ad debellationē eiꝰ ꝑ alexandrū magnū ſm̄ hebreos: ſicut dixi pleniꝰ ſup libꝝ eſdre et Danielis: a q̄ alexandro incipit regnū grecoꝝ: vt dictū eſt in principio primi libri. cuiꝰ regni fluxerāt. cxlviij. anni q̄n purificatū fuit tēplū ꝑ iudā machabeū. vt hr̄. s̄. p̄ libro. iiij ca. ducibꝰ antiochi debellatis. Iſti vͦ āni ſil' iuncti faciūt ānos. clxxxviij. in epl'a iude numeratos. l Ariſtobolo mgr̄o ptolomei. ſ. philometoris q̄ fuit nepos antiochi epiphanis: vt oñſum fuit Dan̄. xj. ⁊ adhuc oñdet̄ infra. iiij. c. ⁊ ꝑ ꝯſequēs fuit tpe iude machabei: vt p3 ex ſupradictis p̄ libro. huius aūt ptolomei dr̄ ariſtobolus mgr̄ q2 fecit ſibi cōmētarios ſup libros moyſi: ⁊ erat natōe iudeus: ⁊ ideo ſubdit̄ m Qui ē de gene. xp̄oꝝ ſacerdotum. i. vnctorū. xp̄s em̄ a chriſmate dr̄. deſcēdit em̄ ab aaron tn̄ linea recta ſacerdotalis nō ꝑuenit vſq3 ad eū. n Salutē. ſ. anime. o Et ſanitatē corporis. ⁊ ſubdit̄ epl'e narratio. in q̄ ponit̄ p̄ euaſio ſui ꝑiculi. ſcdo ꝓſtratio antiochi: ibi. Nā cū in ꝑſide. Circa p̄mū dr̄ p De magnis ꝑiculis. tpe antiochi epiphanis. q A deo liberati. ſua grā non vͥtute nr̄a vel meritis. r Magnifice grās agimꝰ ipſi tanq̄3 de beneficijs eius grati. s Vtpote q̄ aduerſus talē regē. ſ. ſyrie ⁊ ꝑſidis: cuius regnū erat valde magne potentie ⁊ virtutis. t Dimicauimꝰ. debellatis eiꝰ ducibꝰ. a Ipſe em̄ ebulire. i. in magna multitudine venire b Fecit de ꝑſide ⁊c̄. ⁊ p3 ex dictis p̄mo libro c Nā cum in ꝑſide. Hic ꝯſeq̄ter fit narratio de antiochi ꝓſtratōne cū ſubdit̄ d Cecidit in tēplo nanee. dicūt aliq̄ ꝙ h̄ dr̄ de antiocho epiphane q̄ fuit cōtpaneꝰ iude machabeo ⁊ ſic videt̄ hec expoſitio p̄cedentibꝰ concordare. S3 huic obuiat qd̄ dictū ē s̄. p̄ libro. cap̄. vj. ꝙ antiochꝰ epiphanes mortuus fuit languore i lecto ſuo nō in tēplo nec gladio: ſicut dr̄ h̄ ſicut infra. ix. cap̄. dr̄ ꝙ mortuꝰ fuit i montibus miſerrime reuertendo de perſide. Ad hoc aūt rn̄dent doctores dicti ꝙ pro tanto dr̄ hic in tēplo nanee cecidiſſe eo ꝙ ibi mortui fuerūt amici eius vt hic dr̄: q̄ erāt robur ſui exercitus. ſicut de hoīe cui cōtingit magnū infortuniū. dicit̄ cōiter ꝙ eſt mortuus. l3 in ꝑſona ſua ſit viuus. ⁊ ſic dicunt ꝙ de illo tēplo euaſit antiochus. S3 huic rn̄ſioni videtur obuiare qd̄ ſubdit̄ clauſerūt tēplū cū intraſſet antiochus ⁊ ſic nō videt̄ ꝙ euaſerit q2 ſacerdotes mortē eiꝰ magis q̄rebant q̄3 alioꝝ. io ſubdit̄. Percuſſerūt ducē p̄ ⁊ principaliter. Et eos q̄ cū eo erant ꝯñr. Et diuiſerūt mēbratim. Q2 aūt ꝑ ducem intelligat̄ rex antiochus p3 ex principio ꝑtis huiꝰ vbi dr̄. Nā cū in ꝑſide eſſet dux ipſe. i. antiochus epiphanes: vt dicunt iſti igit̄ ꝓpter iſta dicūt aliq̄ ꝙ ſcriptura loquit̄ hic de morte antiochi magni q̄ fuit pr̄ antiochi epiphanis. ⁊ q2 pr̄ ⁊ filiꝰ ſunt q̄ſi vna ꝑſona. nā pr̄ q̄dāmodo manet in filio. ſm̄ illud Eccl. xxx. Mortuus ē pr̄ eiꝰ ⁊ q̄ſi nō ē mortuꝰ reliq̄t em̄ filiū ſimilē ſibi. Io nō ē mirandū ſi ſcp̄tura aū loquēs imediate de filio trāſit ad patrē. Freq̄nter em̄ in ſacra ſcriptura fit talis trāſitus de vna ꝑſona ad aliā ꝓpter affinitatē. ſicut oñdi in p̄ncipio Gen̄. loquendo de modis exponēdi ſcripturā ſacrā. ſic igitur intelligendo dr̄. nā cū in ꝑſide eſſet dux. i. antiochus magnus cecidit in tēplo nanee. nā fugatus de bello a ſcipione aphricano: rediens ad terrā ſuā mortuus fuit in hoc templo. vt dixi plenius Dan̄. xj. e Conſilio deceptus ſacerdotū nanee. nā vt interficerent eū eo ꝙ eſſet p̄dator temploꝝ. induxerunt ad illud qd̄ ſubditur. f Etem̄ cū ea. i. nanea. g Habitaturus venit. i. facturus ei reuerentiā. h Et vt acciperet pecunias multas. hoc em̄ ſibi ꝓmiſerant ſacerdotes ꝙ facta diane debita reuerētia traderent ei pecunias que erant in templo. i Dotis nomine. i. quibus dotatum erat templum. nec erant neceſſarie ad ſumptus templi vel ſacrificioꝝ. k Cunq3 ꝓpoſuiſſent eas. vt magis allicerent eum. l Clauſerūt templū. quaſi habentes ad eum negociū ſecretum m Apertoq3 occulto aditu tēpli. per quē introirent homines ad eius mortē parati. n Et diuiſerunt mēbratim ⁊c̄. ꝓpter qd̄ corpus eius nō fuit cognitum. nec honore regio ſepultū. ſicut dixi Dan̄. xj.

o ¶ Per oīa benedict⁹ deus. hoc dixerūt nō zelo vīdicte ſ; iuſticie diuine: ⁊ in h̄ terminat̄ ep̄la iude. p ¶ Facturi Hic ponit̄ cōcluſio iudeoꝝ q̄ ſcripſerūt iudeis habitantibus in egypti tp̄e demetrij: intēdentes eos inducere ad celebratiōnē purificationis tēpli: vt dictuȝ eſt ſupra: ꝓpt̄ qđ ſic cōcludunt.

p ¶ Facturi igitur. ſ. nos celebraturi. xxv die menſis caſleu. ſ. nouēbris. q ¶ Purificatōnē tēpli ſicut ſtatuit iudas et frēs ei⁹. iiij. ca. p̄mi libri. r ¶ Neceſſariū. i. vtile. s ¶ Duxim⁹ ſignificare vobis. amicis ⁊ fratrib⁹ noſtris t ¶ Vt ⁊ vos q̄ȝ agatis. ſicut ⁊ nos. v ¶ Diē ſcenophegie . ſ. purificationis ſeu dedicatōnis dicte. x ¶ Et diē ignis. Hic pn̄r ponit̄ inuitatio ad feſtuȝ ſcđm circa qđ p̄mo ponit̄ feſti rō. ſcđo ei⁹ celebratō ibi. Oratiōnē auteȝ. tercio eiuſdē approbatio: ibi. Vt v̄o manifeſtata. Circa primū đr x ¶ Et diem ignis ⁊c̄. a deo đ celo ſil̄r celebretis. ⁊ ſubditur datōis tēpus. Qn̄ neemias ⁊c̄. de hoc tn̄ nulla fit mentio in eſdra ⁊ neemia ⁊ ſubdit̄ datōis modus cū đr. y ¶ Nā cū in pſide ⁊c̄. iudei vero de regno. x. tribuū fuerūt ducti captiui in regnuȝ aſſyrioꝝ ⁊ perſidis. vt h̄r iiij. Regū. xviij. ſ; de illis nō videt̄ h̄ ſcp̄tura loqui: ſ; de illis de regno iuda: in q̄ erat tēplū: ⁊ iſti tranſlati fuerūt in babylonē ꝓpter qđ dicunt aliq̄ ꝙ noie pſidis h̄ intelligit̄ totū regnū nabuchodonoſoꝛ regis: ſicut totū aliqn̄ intelligit̄ p partē. Pōt etiā aliter dici: ꝙ cū nabucho. ꝯtra hierl̄m venerūt multi de regno pſidis q̄ habuerūt ptē ſuā de captiuis: ⁊ ſic duxerūt illos in pſidē 3 ¶ Acceptū ignē de altari. holocauſtoꝝ. a ¶ Abſconderūt in valle. ſ. ioſaphat vt dicūt aliq̄ eo ꝙ eſt ꝓpinq̄ loco tēpli b ¶ Vbi erat puteus altus. i. pfundus. c ¶ Et ſiccus. i. aq̄ carens. cetera patēt in lr̄a vſq; ibi. d ¶ Accēſus ē ignis magn⁹. ñ humanit⁹ ſ; diuinit⁹: iō ſubdit̄. e ¶ Ita vt oēs mirarent̄. nō em̄ eſſet mirabile ſi accēſus fuiſſet ab hoīe. e ¶ Orōnem aūt. Hic pn̄r ponit̄ feſti celebratio q̄tū ad ei⁹ initiū: cū đr e ¶ Orōnē aūt ⁊c̄. ꝓpter ſacrificiū ⁊ dationē ignis ad eius ꝯſumptōnē: ſicut dat⁹ fuerat tp̄e helye poſt aſpſionē aque iij. Reg. xviij. f ¶ Ionatha inchoāte. q̄ꝛ p̄ncipalis erat int̄ cantoꝛes. g ¶ Terribilis. peccatoꝛib⁹. h ¶ Iuſt⁹ ⁊ miſericoꝛs. nā iuſticia ⁊ mīa relucent in omnibus dei opibus.

o tis foꝛas ꝓiecerīt. Per oīa
bn̄dict⁹ de⁹ q̄ tradidit ipi
p os. Facturi igr̄ q̄nta ⁊ vice
q ſima die mēſis caſleu puri
r ficationē tēpli: neceſſariuȝ
s duxim⁹ ſignificare vobis:
t v vt ⁊ vos q̄ȝ agatis diē ſce
x nophegie ⁊ diē ignis q̄ da
tus ē qn̄ neemias edifica
to tēplo ⁊ altari obtulit ſa
y crificia. Nā cū in pſidē du
cerēt̄ p̄res nr̄i ſacerdotes
3 q̄ tūc cultoꝛes dei erāt: ac
ceptū ignē de altari occul
a b te abſcōderūt in valle vbi
c erat puteus alt⁹ ⁊ ſiccus ⁊
in eo ꝯtutati ſunt eū: ita vt
oīb⁹ ignot⁹ eēt loc⁹. Cū aūt
p̄teriſſent āni multi: ⁊ placuit
deo vt mitteret̄ neemi
as a rege pſidis: nepotes
ſacerdotū illoꝝ q̄ abſcōde
rāt miſit ad req̄rendū ignē
⁊ ſic̄ narrauerīt nob̄ nō iue
nerūt ignē ſ; aquā craſſam
⁊ iuſſit eos haurire ⁊ affer
re ſibi ⁊ ſacrificia q̄ īpoſita
erāt iuſſit ſacerdos neemi
as aſpergi ip̄a aq̄ ⁊ ligna q̄
erāt ſuppoſita. Vtq; h̄ fa
ctū ē ⁊ tp̄s affuit q̄ ſol reful
d ſit q̄ pri⁹ erat i nubilo: accē
e ſus eſt ignis magn⁹: ita vt
e oēs mirarent̄. Orōnē aūt
faciebant oēs ſacerdotes
f dū ꝯſūmaret̄ ſacrificiū io
natha inchoāte: ceterī aūt
rn̄dentib⁹. Et neemie erat
oro hūc hn̄s modū. Dn̄e
g deus oīm creatoꝛ terribil̄
h ⁊ foꝛtis iuſt⁹ ⁊ miſericoꝛs
i k q̄ ſolus es bon⁹ rex ſolus
p̄ſtans: ſolus iuſt⁹ ⁊ oīpo
tens ⁊ etern⁹ q̄ liberas iſrl̄
l de oī malo q̄ feciſti patres
m electos ⁊ ſctificaſti eos: ac
cipe ſacrificiuȝ ꝓ vniuerſo
n pplo iſrl̄: ⁊ cuſtodi ptē tuā
o ⁊ ſctifica. Cōgrega diſper
ſionē noſtrā: libera eos q̄
ſuiūt gentib⁹: ⁊ ꝯtētos et
abominatos reſpice: vt ſci
ant gentes q̄ꝛ tu es de⁹ nr̄.
p Afflige opprimētes nos:
⁊ cōtumeliā faciētes in ſu
q pbia. Conſtitue pplm̄ tuū
r in loco ſctō tuo: ſicut dixit
moyſes. Sacerdotes autē
pſallebāt hymnos: vſq;q̄
s ꝯſūptū eēt ſacrificiū: Cum
t aūt ꝯſūptū eēt ſacrificiū ex
v reſidua aq̄ neemias iuſſit
lapides maioꝛes pfundi.
x Qđ vt factū ē: ex eis flama
y accēſa ē: ſ; ex lumīe qđ re
fulſit ab altari ꝯſūpta eſt.
3 Vt v̄o manifeſtata ē res:
renūciatū ē regi pſaꝝ ꝙ in
loco in q̄ ignē abſcōderāt
hi q̄ trāſlati fuerāt ſacerdo
tes: aq̄ apparuit. de q̄ nee
mias ⁊ q̄ cū eo erāt purifi
a cauerūt ſacrificia. Cōſide
b rans autē rex ⁊ rē diligen
c ter examinans fecit ei tem
d plum vt ꝓbaret qđ factum

k ¶ Qui ſolūs es rex bon⁹. p eſſentiā: alij v̄o p pticipatōeȝ tm̄. k ¶ Solus p̄ſtans. ſ. beneficia. nā alij non p̄ſtant niſi v̄tute diuina l ¶ Qui feciſti patres electos. ſ. abraā yſaac ⁊ iacob q̄s elegiſti p tuā miſericoꝛdiā. m ¶ Et ſanctificaſti eos. p tuā grām. n ¶ Et cuſtodi partē tuā. i. pplm̄ iſrl̄. q̄ in plurib⁹ locis veteris teſtamēti đr pars ⁊ hereditas dn̄i. o ¶ Cōgrega diſp. ⁊c̄. nō em̄ redierāt oēs de babylone ⁊ i alijs regnis multi erāt diſperſi. p ¶ Afflige opp̄. nos. hoc dixit neemias nō zelo vindicte ſed iuſticie. q ¶ Cōſtitue pplȝ ⁊c̄. . i. in hierl̄m ⁊ iudea. r ¶ Sicut dix. moyſes. Deutro. xxx. Si ad cardines celi fueris diſſipatus: inde retrahet te dn̄s deus meus ⁊c̄. s ¶ Cū āt ꝯſum. eēt ſacrificiuȝ p ignē celit⁹ datum. erat em̄ oblatū i holocauſtū qđ incēdebatur totalit̄ ad honoꝛē diuinū t ¶ Ex reſidua aq̄ q̄ nō fuerat aſpſa ſup ſacrificia ⁊ ligna v ¶ Neemias iuſſit ⁊c̄. ſ. lapides laterales altaris x ¶ Ex eis flāma ⁊c̄. ſil̄r diuinit⁹ y ¶ Sȝ ex lu. ⁊c̄. q̄ꝛ maioꝛ flama cōſumit minoꝛē 3 ¶ Vt v̄o. Hic pn̄r ponit̄ dicte celebrationis approbatio. cū đr. 3 ¶ Vt vero manifeſtata ⁊c̄. i. dicta ꝯſumptio ſacrificioꝝ p ignē celit⁹ datum. a ¶ Conſiderans ⁊c̄. ꝙ h̄ non erat factū humanū ſ; diuinū. b ¶ Et rē ⁊c̄. ne foꝛte fuiſſȝ ibi aliq̄d ficticiū. c ¶ Fecit ei tēplū. ſi accipiatur hic factio ꝓprie. iſte rex fuit dari⁹ cuius āno. vj. ꝯſūmatū eſt templū ſcđm. j. Eſdre. vj. ⁊ hoc ꝯſonat dictis hebreoꝛū q̄ inter cyrū ⁊ hūc dariū ponūt tm̄ duos reges. ſ. cābiſen ⁊ aſſuerū. vt dictū fuit p̄ Eſdre. ⁊ ca. ix. Daniel̄. Nec obuiat qđ alibi đr iſte rex Artaxerſes. q̄ꝛ ſm̄ hebreos illo tp̄e oēs reges pſarū noīe regni vocabant̄ artaxerſes. ⁊ cuȝ hoc habebant nomē ꝓpriū pſone vt cyrus cambiſes ⁊ hmōi ſicut reges romani dicunt̄ ceſares noīe cōi. ⁊ cū hoc hn̄t nomē pſonale. vt iulius auguſt⁹ tyberius ⁊c̄. ſm̄ alios hyſtoriographos neemias fuit miſſus poſt tēpli ꝯſūmatōnē ⁊ ſm̄ hoc factio accipit̄ h̄ large. cū đr c ¶ Fecit ei tēplū. i. factū decoꝛauit ⁊ honoꝛauit. nō em̄ p̄t dici ꝙ in pſide fecerit tēplū ſacerdoti neemie. nā extra hierl̄m ñ erat licitū iudeis tēplū erigere ſeu ſacrificare. ꝓpt̄ qđ neemias q̄ ſctūs erat h̄ nō ſuſtinuiſſet. d ¶ Vt ꝓbaret qđ factū fuerat. i. vt facto approbaret tāq; verū dictū miraculū in hierl̄m factū.

e f erat. Et cū ꝓbaſſꝫ: ſacerdo
tib⁹ donauit multa bona:
g ⁊ alia atq̧ alia munera: et
accipiēs māu ſua ꝯbuebat
h eis. Appellauit aūt neemi
i as hunc locū nepthar: qd̓
interꝑtaꝛ purificatio. voca
tur aūt apd̓ plures nephi.

Capitulū. ij.

a Inuenit aūt in deſcri
ptionib⁹ hieremie ꝓ
phete ꝙ iuſſit eos ignē ac
cipe ꝗ trāſmigrabāꝛ vt ſi
b gnificatū ē: ⁊ vt mandauit
trāſmigrat̄. Et dedit illis
legē ne obliuiſcerenꝛ ꝑcep
ta dn̄i ⁊ vt n̄ exerrarēt mē
tib⁹ vidētes ſimulacra au
rea ⁊ argētea ⁊ ornamenta
eorum: ⁊ alia hmōi dicēs.
hortabaꝛ ne legē amoue
c rēt a corde ſuo. Erat aūt in
d ipſa ſcꝑtura: quō taberna
e culū ⁊ archā iuſſit ꝓpheta
f g diuino rn̄ſo ad ſe facto co
h mitari ſecū vſq̧ ꝗ exijt in
mōte: in ꝗ moyſes aſcēdit
⁊ vidit dei hēditatē. Et ve
i niēs ibi hieremias inuenit
locū ſpelūce ⁊ tabernaculū
⁊ archā ⁊ altare icenſi intu
k lit illuc: ⁊ oſtiū obſtruxit.
Et acceſſerūt ꝗdā ſimul ꝗ ſeq
banꝛ vt notarēt ſibi locū: ⁊
n̄ potuerūt iuenire. Vt aūt
coḡuit hieremias culpās
l illos dixit ꝙ ignot⁹ erit lo
cus donec ꝯgreget de⁹ cō
gregationē ppl̄i ⁊ ꝓpicius
m fiat. Et tūc dn̄s oñdet hec
⁊ apparebit maieſtas dn̄i:
⁊ nubes erit ſicut ⁊ moyſi
n maiſeſtabaꝛ ⁊ ſicut cū ſalo
mon petijt vt locus ſancti
o ficareꝛ magno deo manife
ſtabat h̄. Magnifice etem̄
ſapientiam tractabat et vt
ſapiaꝫ habēs obtulit ſacri
ficiū dedicatōis ⁊ ꝯſūma
q tionis tēpli. Sicut ⁊ moy
ſes orabat ad dn̄m. ⁊ de
ſcēdit ignis de celo ⁊ con
ſūpſit holocauſtū: ſicut et
ſalomon orauit: ⁊ deſcen
dit ignis de celo: ⁊ cōſum
r pſit holocauſtum: ⁊ dixit
moyſes eo ꝙ nō ſit come
ſtum qd̓ erat ꝓ pctō. ⁊ con
s ſumptū ē. Sil̄r ⁊ ſalomon
octo dieb⁹ celebrauit dedi
t cationē. Inferebanꝛ aūt in
deſcriptionib⁹ ⁊ cōmenta
v rijs neemie: hec eadē ⁊ ꝗ
liter ꝯſtruens bibliothecā
ꝯgregauit de regionib⁹ li
bros: ⁊ ꝓphār ⁊ dauid ⁊
epl̄as regū ⁊ de donarijs
x Sil̄r aūt ⁊ iudas ea ꝗ didi
cēat ꝑ bellū qd̓ nob̄ accide
rat ꝯgregauit oīa: ⁊ ſr apd̓

e Et cū ꝓbaſſet. i. approbaſſet. f Sacerdotib⁹ ⁊c. per ducē noīe ipſi⁹ iudeā regentē. g Et accipiēs ⁊c. i. nō ſolum ꝑ ꝑdictū ducē dedit eis munera ꜩ etiā in ꝑſona ꝓpria qd̓ tripl̄r pōt intelligi: vno mō veniēdo in hierl̄m ex deuotione: alio mō ꝑ ſeipm̄ diſponēdo in ꝑſide dona ſacerdotibus in hierl̄m tranſmittenda: tercio mō q: ciuitate reedificata neemiaſ ſacerdos redijt ad regē ⁊ cum eo aliqui alij ſacerdotes ꝗb⁹ manu ꝓpria dona dedit. h Appellauit āt neemias hūc locū. i. feſtū in h̓ loco notatum. i Nepthar qd̓ ⁊c. et idē ſignificat nephi. idē em̄ idioma variatur ſm̄ diuerſas partes terre ſic̄ gallicuꝫ ꝑiſius et in picardia aliter ꝓnunciaꝛ.

Capl̄m. ij.

a Inuenit. Poſita inuitatōe ad obſeruantiā duplic̄ feſti. ⁊ hoc per verba hic ꝯñr poniꝛ inuitatio ad idē per ꝓphār dicta: ⁊ diuidiꝛ i duas ꝑtes. ſ. in ꝑtē ꝑnci palē ⁊ incidentalē ꝗ incipit ibi. Et vt con ſtruens. Prima in duas q: inducit pr̄o ad ſcd̓m feſtū vt continuenꝛ dicta dicendis: ſcd̓o ad primū: ibi. ſimil̄r ⁊ ſalomon. Circa ꝑmū ꝑmo ponūtur hiere. dicta cū d̓r. a Inuenit ⁊c. iſtas deſcriptōes nō habem⁹: nec etiā hebrei. b Et vt mandauit trāſmigrat̄ ⁊c. hoc bene h̓ꝛ in epl̄a ꝗ denoiaꝛ a baruch: eo ꝙ fuit eius ſcꝑtor ⁊ portitor: tn̄ tenetur cōiter ꝙ Hiere. fuit eius auctor. c Erat aūt i ipſa ſcꝑtura. ſ. deſcꝑtionū ꝑdictarū ꝗs nō habem⁹. d Quō tabernaculū ⁊ archā que fecit bezeleel in deſerto. Exo. xxxvj. e Iuſſit ꝓpheta. ſ. hiere. f Diuino rn̄ſo ad ſe facto. i. ex diuino mandato. g Comitari ſecū. ꝑ aliq̄s ꝗ portabāt iſta. h Vſq̧ quo exijt in montē ⁊c. ſ. nebo in verticē phaſga. vt h̓ꝛ Deutero. vltimo. i Inuenit locū ſpelunce. nō a caſu ꜩ ex diuina oſtēſione ſm̄ iſtā ſcꝑturā. k Et oſtiū obſtruxit. ſ. introitum illi⁹ ſpelunce incognoſcibilē ſua orōe reddidit: iō ſubditur. Et acceſſerūt ꝗdā ⁊c. l Ignot⁹ erit locus ⁊c. hanc aūt cōgregationē ⁊ ꝓpiciationē expectāt iudei futurā i aduentu meſſie. ⁊ nos intelligim⁹ eſſe factaꝫ in aduentu xp̄i ſm̄ qd̓ d̓r Ioh. xj. ca. ꝙ cayphas cū eſſet pontifex āni illi⁹ ꝓphetauit: q: ih̄s erat moriturus ꝓ gente: ⁊ nō tm̄ ꝓ gēte ꜩ vt filios dei ꝗ erant diſperſi cōgregaret in vnū. m Et tūc dn̄s oñdet hec. Cū igiꝛ iſta nō ſint oſtenſa in aduentu xp̄i q: ſm̄ hebreos a tp̄e captiuitatis babylonice vſq̧ nūc habita nō fuit archa dn̄i: ꝓpter qd̓ locus iſte videꝛ aliquibus falſus, vel ſaltē dubius pōt tn̄ ad hoc dici ꝙ ꝑdicta apparebūt in fine mundi in cōuerſione iudeoꝝ ad fidē xp̄i. Sed hoc eſſe videꝛ ꝯ dictū Hiere. ca. iij. Et nō dicēt vltra archa dn̄i: neq̧ aſcendet ſuꝑ cor neq̧ fiet vltra. Itē qd̓ hic d̓r de abſconſione arche ⁊ altaris incenſi ꝑ hiere. nō habet magnā apparentiā. q: Hieremias in carcere fuit clauſus vſq̧ ad diē captōnis hierl̄m ꝑ chaldeos. vt patet Hieremie. xxxvij. et. xxxviij. et ſic ante captionē ciuitatis iſta non fecit nec poſt captionē vt videꝛ. quia capta ciuitate ſtatim chaldei omnia ꝑcioſa nō ſolum aurea ⁊ argētea ſed etiā erea ꝯfregerunt ⁊ totum rapuerunt et aſportauerūt iiij. Reg. xxv. et Hieremie vltimo. ꝓpter qd̓ nō videtur veriſimile ꙗ hieremie dimiſerunt archaꝫ dn̄i ⁊ altare incenſi: que erant de auro puriſſimo. vt habeꝛ in Exo. Igitur ꝓpter iſta et alia ſupradcā d̓ morte antiochi a tempore demetrij que cuꝫ difficultate magna poſſunt cū alijs ſcꝑture locis concordari. vt patet ex ſupradictis liber iſte ſecūdus ⁊ maxime ꝗtū ad prefationē reputatur a multis multū apochryfus iſtud tamen maioꝝ iudicio derelinquo.
n Et ſicut. Hic cōſequenter inducunꝛ ad ꝓpoſitū dicta ſalomonis ⁊ moyſi. cū d̓r. n Et ſicut cuꝫ ſalomon ⁊c. ij. Paralypo. vj. ⁊. iij. Regū viij. o Manifeſtabat hec. ſ. nubes implens domū dn̄i. iij. Regū. viij. ⁊. ij. Paralipo. v. p Et vt ſapiam ⁊c. poſt dedicationē. iij. Regū. viij. q Sicut ⁊ moy. ⁊c. Leui. ix. ſicut ⁊ ſalomon orauit ⁊ deſcēdit ignis de celo. ij. Paral. vij. r Et dixit moyſes ⁊c. hoc h̓ꝛ Leuiꝛ. x. vbi d̓r ꙗ moyſes increpauit eleazar ⁊ Ithamar: eo ꙗ hoſtiā ꝓ peccato nō comederāt. ꜩ inuenit eā exuſtam. ⁊ ideo cum diciꝛ hic. r Dixitq̧ moyſes. ſubintelligendū eſt increpatōes cōtra aaron ⁊ filios eius. s Similiter. Hic inducit ad ꝑmū feſtum ſcꝫ dedicationis per iudam ⁊ fratres eius inſtitutum per factum ſalomonis ⁊ dicta neemie: cum dicitur. ſimiliter ⁊ ſalomon ⁊c. t Inferebanꝛ autē in deſcriptionibus ⁊c. quos non habemus nec etiam hebrei.
v Et qualiter conſtruens bibliothecam. Hic additur incidens de libris conſcriptis ⁊ congregatis tempore Neemie. nam illo tempore eſdras ſacerdos reparauit libros veteris teſtamenti qui fuerant combuſti per chaldeos.
x Similiter autem ⁊ iudas ea que didicerat per bellum qd̓ ⁊c. ex quo videtur ꙗ eius tempore etiā auctoritate fuerunt eius facta ⁊ fratrum ſuoꝝ deſcripta.

nos. Si ergo deſideratis hec
mittite qui ꝑferant vobis
y Acturi itaqꝫ purificatōem
z ſcripſimꝰ vobis. Bñ ergo
facietis ſi egeritis hos dies
a De' aūt q̄ liberauit pplm
b ſuū: ⁊ reddidit hereditatē
c oibꝰ ⁊ regnū et ſacerdotiū
d e ⁊ ſctificationē ſicut ꝓmiſit ī
f g lege ſperamꝰ ꝙ cito nr̄i mi
h ſerebit: et ꝯgregabit de ſb
i celo ī locū ſctm̄. Eripuit eī
k nos de magnis ꝑiculis: ⁊
l locum purgauit. De iuda
vo machabeo ⁊ frīb' eiꝰ ⁊
d' tēpli magni purificatōe
⁊ de are dedicatōe: ſ ⁊ de
ꝑlijs q̄ ꝑtinēt ad antiochū
nobilē et filiū eiꝰ eupatorē
l ⁊ de illuminatōibꝰ q̄ de ce
lo facte ſūt ad eos q̄ ꝓ iu-
deis fortiter fecerūt ita vt vni
m uerſam regionē cuꝫ pauci
n eēnt vindicarēt ⁊ barbarā
multitudinē fugarēt: et fa-
moſiſſimū in toto orbe tē-
plū recuparent: ⁊ ciuitateꝫ
o liberarēt vt leges q̄ aboli
p te erāt reſtituerēt dño cuꝫ
q r oī trāqllitate ꝓpicio facto
r illis. Itēqꝫ a iaſone cyre-
neo qnqꝫ libris ꝯprehenſa
s t tentauimꝰ nos vno volu-
v mine breuiare. Cōſideran
tēs eīm multitudinē librorum
⁊ difficultatē volentibꝰ ag

gredi narratōes hiſtoriarum
ꝓpter multitudinē rerū cu
rauimus volētibꝰ q̄dē legē
vt eſſent animi oblectatio
ſtudioſis vo vt facilius poſ
ſint memorie cōmendare:
oibꝰ aūt legentibꝰ vtilitas
cōferatur. Et nobis q̄dē ipſi
q̄ hoc opus breuiādi cau-
ſa ſuſcepimꝰ nō facilē labo
rem: imo vo negociū ple-
nū vigiliarū ⁊ ſudoris aſ-
ſumpſimꝰ. Sicut hi q̄ ꝑpa
rant cōuiuiū: ⁊ q̄runt alio
rū volūtati parere ꝓpt mlto-
rum grām libēter laborem
x ſuſtinemꝰ veritatē q̄dē de
ſingulis auctoribꝰ ꝯcedētes
a ipi aūt ſm datā formā bre
b uitatē ſtudētes. Sicut eīm
c noue domꝰ architecto de
vniuerſa ſtructura curādū
d eſt: ei vo q̄ pingere curat q̄
apta ſunt ad ornatū exqui
e renda ſunt: ita eſtimādū ē
⁊ in nob. Eſt eīm itellectuꝫ
colligē: ⁊ ordinare ſmonē
⁊ curioſius ꝑtes ſingulas
q̄ſqꝫ diſq̄rere hiſtorie con-
f gruit auctori: breuitatē vo
g dictōis ſectari ⁊ executōis
h rerū vitare breuitati cōce-
i dendū ē. Hinc ergo narra
tionē incipiemꝰ: de ꝑfatio
ne tantum dixiſſe ſufficiat.
k Stultū etēim eſt añ hyſto-

y Acturi itaqꝫ. Hic vltimo ponitur intenta ꝯcluſio. ſ. inductio iudeorum habitantiū in egypto ad celebrationē duorum feſtorum: de q̄bus dr. z Bene igitur ꝛc. eos ſolennizantes. ⁊ vt hoc libētius faciāt dāt eis ſpem de diuinis beneficijs amplioribus obtinēdis cū dr. a Deus aūt ꝛc. dans ei plenam libertatē tpe ſymonis filij matathie vt dictū eſt ſupra primo libro ca. xiiij. quo tpe iſti videntur ſcripſiſſe iudeis cōmorantibus ī egypto: vt dictū eſt cap. ꝑcedenti. b Et reddidit hereditatē oibus ſcꝫ habitantibus in iudea. nā habita pace quilibet poterat habitare in hereditate ſua. c Et regnū ⁊ ſacerdotiū. i. locū regni q̄ eſt hierlm: vel per regnum intelligitur regimen populi qđ habuerūt ſucceſſiue fratres machabei ſimul cū ſacerdotio: nō eīm pōt dici ꝙ tūc habuerunt regnū ꝓprie. nā a captione regis ſedechie nullꝰ fuit rex de iudeis vſqꝫ ad ariſtobolū nepotē Symonis ꝑdicti: q̄ poſt captiuitateꝫ babylonicā primꝰ impoſuit ſibi dyadema regni: vt dicit ioſephus libro. xiiij. d Et ſanctificatōnē. ſ. templū ⁊ dei cultū. e Sicut promiſit in lege Deutro. xxx. Si ad cardines celi fueris diſſipatꝰ inde retrahet te dñs deus ꝛc. f Speramꝰ. ex hac ꝓmiſſione. g Qꝫ cito nr̄i miſerebitur. maiora bona tribuēdo. h Et cōgregabit ꝛc. vos ⁊ alios iudeos q̄ eſtis diſperſi ꝑ mundū: ⁊ hoc impletū fuit ꝑ xp̄m: q2 ſm ꝙ dr Joh. xj. Chriſtus paſſus eſt vt filios dei qui diſperſi erant congregaret in vnū. i. in vnā eccleſiā charitate vnitā. Iſti vero intelligebant de congregatione corporali iudeorum in hieruſalem ⁊ iudea: ſicut ⁊ iudei moderni expectant hoc fieri in aduentu meſſie. Intentio tñ legis ⁊ ꝓphetarū de congregatione fideliū fienda per xp̄m eſt de ſpirituali congregatione que iam partim impleta eſt modo dicto: ⁊ ꝑfectius implebitur circa finē mundi: qñ omnes gentes conuertentur ad fidē xp̄i. i Eripuit eīm nos de magnis periculis. vt patet ex ꝓceſſu primi libri. k Et locū purgauit. vt habetur ſupra ꝑmo libro. iiij. ca. l De iuda vo. Premiſſa inuitatione ad obſeruantiā duplicis feſti: hic cōpendioſe ponitur ꝓceſſus huiꝰ libri ſecundi: ⁊ diuiditur in tres partes: quia primo tangitur breuiter eius materia: ſecundo ſcribentium ratio motiua: ibi. Conſiderantes eīm. tercio ſcribendi modus ⁊ forma: ibi. Veritatē quidē. Prima pars patet ex dictis in primo libro vſqꝫ ibi. l Et de illuminationibus. i. diuinis reuelationibꝰ ⁊ angelicis apparitōnibus que in hoc ſecundo libro magis explicantur: vt patebit locis ſuis ꝑſequendo. m Cū pauci eēnt vindicarent. malos puniendo. n Et barbarā ꝛc. iudei eīm barbaros reputabant oēs q̄ non erant de lege ſua. o Vt leges q̄ abolite erant. ꝑ edictū regis antiochi: vt patꝫ. j. ca. ꝑmi libri. p Reſtituerent. ꝑ iudaꝫ machabeū ⁊ ſocios eiꝰ. q Dño cū oī ꝛc. i. ſ nō fuerūt facta vtute humana: ſ diuina. r Itēqꝫ a iaſone ꝛc. qui ſcripſit diffuſe iude ⁊ ſociorum eiꝰ facta. s Tentauimꝰ nos. ex q̄ videtur ꝙ fuerunt plures in hac cōpilatione. t Vno volumine breuiare. ſ. ī hoc ſcđo libro q̄ ē ſatis breuis. v Cōſiderātes ei. Hic pnr deſcribitur ſcribentiuꝫ motiua rō q̄ eſt vtilitas legentiuꝫ q̄ gaudent breuitate: ⁊ iđo deſcripta breuiter: legunt libētius: ⁊ memorie cōmēdāt melius: ꝓpter qđ iſti ſi plures fuerint laborem abbreuiādi ſuſceperunt: ⁊ idē fuit motiuū ſi vnꝰ tm̄ abbreuiauit: ⁊ his dictis patꝫ lr̄a. x Veritatem quidē. Hic pnr ponitur ſcribēdi modꝰ ⁊ forma: cū dicitur. x Veritatē q̄dē ꝛc. i. cōcedimꝰ vera eſſe q̄ ſcripſerūt alij diffuſe. a Ipſi autē. i. nos. Scđm datā ꝛc. quā breuitatis formā explicat ꝑ exēplū dicens. b Sicut eī noue domꝰ architecto. i. ꝑncipali artifici. c De vniuerſa ſtructura curandū ē ſcꝫ de diſpoſitione fundamēti parietum ⁊ tecti. d Et ei vero q̄ pingere ꝛc. nā ad eū nō ꝑtinet factio domꝰ. ſ eiꝰ ornatus. e Ita eſtimandū ꝛc. q̄ nō habemꝰ hyſtoriā ſcribere ſ iā ſcriptā ab alijs abbreuiare. ⁊ iō ſubdit opꝰ hyſtoriographus cū dr. Etem intellectū colligere ꝛc. ⁊ ſilr ſubdit officiū abbreuiantis hyſtoriographi dicta cū dicitur. f Breuitatē vero dictōis ſectari. i. ſn̄iaꝫ longā in breuibꝰ verbis colligere. g Et executionis rerum. ſ. geſtarum. h Vitare. qñ faciūt magnā diſgreſſionē a principali intentione. Breuianti cōcedendū eſt. i Hinc ergo narrationem incipiemꝰ. ſ. in ꝑncipio ſeq̄ntis cap. De ꝑfatione tm̄ dixiſſe ſufficiat. k Stultū etēim ꝛc. Videtur aūt ꝙ iſte vel iſti ſi plures fuerint cōfiteantur ſuā ſtulticiā: q2 multa poſita ſunt h ante narrationē reſpectu ſequentiū. Dicendū ꝙ ꝑfatio ꝓprie dr illud qđ narrationi vel executioni ꝑmittitur ꝑ modū ꝓlogi in quo breuiter continetur materia libri et hoc incipit ab illo loco. De iuda vo machabeo ꝛc. vbi ſatis breuiter tangitur materia libri breuiandi cauſa: ⁊ ſcri-

bendi forma: vt dictū eſt. Qđ āt ponit de inuitatiōe ad duorum feſtoꝝ obſeruātiā: nō ꝓprie ptinet ad huiꝰ libri prefatiōnē: ſ; magis eſt aliquid adiunctū vt ꝓambulū: ſic dictum eſt ſupra.

Capitulum. iij.

Igitur cū ſancta ciuitas ⁊c. Sicut pꝫ ex predictis in ꝓ libro ſcđo trā gitur breuiter liberatio iudeoꝝ ab afflictionibꝰ ꝑ iudam machabeū et ſocios eius: in q̄ etiā aliqua ponunt̄ q̄ ſupiꝰ in ꝑ li. ſunt omiſſa. Sciē dum etiā ꝙ hyſtorio graphis cōiter incipiunt ab aliq̄ ꝓcedēti hyſtoriā quā intēdunt ꝓncipaliter deſcribere vt ſic ꝯuenientius deſcendāt ad ſuū ꝓpoſitū. ⁊ iđ veriſimile eſt ꝙ iaſon cireneus q̄ hiſtoriā iude ⁊ ſocioꝝ eius ſcripſit diffuſe: incepit a tꝑe pōtificis onie: ⁊ eodē mō liber iſte q̄ eſt abbreuiatio illiꝰ hiſtorie: vt dictū ē: incipit ſimili mō: ꝓpter qđ in duas ꝑtes diuidit̄ q꞉ ꝑ ponit̄ quedā liberatio templi tꝑe onie. ſcđo ſubdit̄ liberatio tēpli ⁊ populi facta tꝑe iude cap. ſeq̄nti: ibi. Sꝫ pꝰ ſeleuci. Circa ꝑmū ſciendū ꝙ oppoſita iuxta ſe poſita magis eluceſcūt. ⁊ iđ ꝑ ponit̄ tēpli veneratio ꝓcedēs. ſcđo eiꝰ cōculcatio ſequēs: ibi. Simon autē. Circa primum dicitur.

riam effluere: in ipā aūt hiſtoria ſuccingi.

Cap. iij.

a Igitur cum ſctā ciui-
b tas hitaret̄ i oī pace:
c leges autē adhuc op-
d
e time cuſtodirent̄ ꝓpt onie
pontificis diſpoſitionē ⁊
f pietatē ⁊ animos odio ha-
g bētes mala: fiebat vt ⁊ ipi
h reges ⁊ principes locū ſū-
mo honore dignū ducerēt
i ⁊ templum maximis mu-
k neribus illuſtrarent: ita vt
Seleucus aſie rex de redditibus ſuis ꝓſtaret omēs
ſumptus ad miniſteriū ſa-
l crificioꝝ ꝑtinentes. Symō
autem de tribu beniamin
prepoſitus templi conſti-
m tutus: contēdebat obſiſtē-
te ſibi principe ſacerdotū
n iniquū aliquid in ciuitate
o moliri. Sed cum vincere
p oniam nō poſſet. venit ad
appolonium tharſee filiū
qui illo tempore erat dux
q celeſſyrie ⁊ phenicis: ⁊ nū-
ciauit ei pecunijs innume-
rabilibus plenum eſſe era-
r rium hieroſolymis: ⁊ cōes
copias immenſas eſſe que
non pertinent ad rationē
s ſacrificioꝝ eē aūt poſſibile
t ſub ꝑtāte regis cadere vni-
v uerſa. Cūq; retuliſſet ad regem appoloniꝰ de pecunijs q̄ delate erāt: ille accitū heliodoꝝ q̄ erat ſuꝑ negocia eiꝰ: miſit cū mādatꝭ vt ꝓdcāꝫ pecuniā trāſportarꝫ.
a Statimq; heliodoꝛꝰ iter ē
b
c aggreſſus: ſpē q̄dē q̄ſi ꝑ celeſſyriā ⁊ phenicē ciuitatē eēt ꝑagraturꝰ. reuera āt regis ꝓpoſitū ꝑfecturꝰ. Sꝫ cū vēiſſꝫ hieroſolymā ⁊ benigne a ſūmo ſacerdote in ciuitate eēt exceptꝰ: narrauit de dato iudicio pecuniaꝝ: ⁊ cuiꝰ rei grā adeēt apparuit. Interrogabat āt ſi vere ꝓ ita eēnt. Tūc ſum-
d mꝰ ſacerdos oñdit depoſita eſſe ꝓ ad victualia vidu-
e arum ⁊ pupilloꝝ: quedam
a ꝟo eſſe hircani thobie viri valde eminentis: in his q̄ detulerat impiꝰ ſymon vniuerſa āt argēti talenta eſſe quadrigēta ⁊ auri ducen-
b ta decipi vero eos qui crediddiſſent loco ⁊ templo qđ per vniuerſum mundū honoratur pro ſui veneratōe
c ⁊ ſanctitate omnino impoſ-
d
e ſibile eſſe. At ille pro his q̄ habebat i mādatis a re-

vnde etiam. ī. iiij. cap. đꝛ ꝙ amici huius ſymonis ſub alijs ipſius homicidia perpetrabāt. o Sed cum vincere. ſ. ⁊c. ꝑ ſe ⁊ ſuos: cogitauit hoc facere ꝑ regiam poteſtatē: iđ ſubditur. p Venit ad appoloniū. qui gentilis erat vt ſic per ducem regem induceret ad templi ſpoliationē.

q Et nūciauit ei ⁊c locus erat ꝓpe templum in q̄ cuſtodiebant̄ depoſita valentiū ꝑſonaꝝ: ⁊ etiā bona ꝓ ſuſtētatōe pauperum collecta.
r Et cōes copias immenſas eſſe. ſ. in illo erario. ⁊ dicunt̄ hic cōes copie: bona ſeruata ꝓ cōitate q̄ nō ꝑtinēt ad rōem ſacrificioꝝ ꝓ addidit iſte ꝓditoꝛ q̄a ſciebat ꝙ rex q̄ ꝓ ſacrificijs ſūptus dabat vt ꝓmiſſum ē: nō libēter acciperet bona ꝓ ſacrificijs cuſtodita: ideo ſubdit̄. s Eſſe āt poſſibi. ſine offenſa.
t Sub ꝑtāte regis cadere vniuerſa. i. fiſco regio applicari ꝓ bono regni.
v Cūq; ꝓ ꝯñr poni tur dicti cōtemptus executio. circa quaꝫ ꝑmo ponit̄ mandatum regis cum dicitur: Cumq; retuliſſet ⁊c. ⁊ pꝫ ſcđo obia ducis cū dicit̄.
a Statimq; heliodorus ⁊c. vbi ꝑ poni nitur eiꝰ attentatio: ſcđo ꝑplī trepidatio ibi. nō modica vero tercio attētātis ꝑcuſſio: ibi. Heliodorus aūt. q̄rto ꝑcuſſi ſanatio: ibi. Tunc q̄dam. Circa ꝑmū đꝛ.

a Igitur cū ſancta ciuitas. ſ. hieruſalem que dicit̄ ſācta eo ꝙ ibi vigebat cultꝰ diuinus. b Habitaret̄ in omni pace. ſub tributo tamen regum ſyrie. c Leges etiā. ſ. date moyſi.
d Adhuc opti. cuſtodirent̄. nā a reditu captiuitatis babilonice vſq; ad tꝑs antiochi epiphanis: non legunt̄ iudei ad ydolatriā ſeu ritū gētiliū declinaſſe. e Propt̄ onie pontificis pietatē. i. diligentiā i diuino cultu. nā ſcđo tullij um pietas eſt cultꝰ ſoli deo debitꝰ. Qđ āt in aliq̄bus libris ꝑmittit̄ diſpoſitōem nō eſt de textu: nec in libris correctꝭ.
f Et aīos. ſ. alioꝝ onie adherentiū. g Fiebat vt ipi re. ⁊ princi. locū. i. urīm ad diuinū cultū electa. h Sūmo honore dignū ⁊c. in ea edificatū. i Maximis muneribus illuſtrarēt ita ꝙ nō ſolū honorabāt ꝟbo ſ; etiā facto. ⁊ ponitur exemplū cum đꝛ. k Ita vt ſeleucus iſte fuit filius antiochi magni: ⁊ ei ſucceſſit i regno ſicut oñſum eſt in principio ꝑmi libri. l Symon aūt. Hic ꝯñr deſcribitur ipius templi cōculcatio: cuiꝰ ꝑmo ponit̄ occaſio: ⁊ ſecundo ſbdit̄ executio: ibi. Cūq; retuliſſet. Circa ꝑmū đꝛ.
l Symon āt ⁊c. q̄tū ad res exterioꝛes. q꞉ non fuit ſacerdos cum eſſet de tribu beniamin.
m Contendebat obſiſtente ⁊c. ſ. onia. n Iniquū aliquid ⁊c. i. cum difficultate aliq̄d attentare ⁊ đꝛ a molo is.

dorus ⁊c. ad exequendū regis mādatū. b Spē q̄dem i. ſimulatorie. c Quaſi ꝑ celeſſyriā ⁊c. ad ſciendū earū diſpoſitionē tm̄ ne iudei ſe munirēt ad defendēdū erariū ꝯ ipm. cetera patēt vſq; ibi. d Oñdit depoſita eē ꝓ. ⁊ victualia ⁊c. In tribꝰ em̄ ānis fiebat q̄dā decima paupibus diſtribuēda: q̄ aliq̄n vēdebat̄ ⁊ ꝓciū i templū ad cuſtodiā mittebat̄: fiebāt etiā cū ꝓ aliq̄ collectōnes a diuitibꝰ q̄ ſilr̄ ibi ſeruabant̄. e Quedaꝫ ꝟo eſſe hyrcani thobie. i. depoſita ab eo. a Viri valde eminētis. i ꝟtute ⁊ fama: ⁊ hoc đꝛ ad oſtendendū ꝙ ibi nō reſeruabant̄ depoſita maloꝝ hoim vel infideliū: vñ ⁊ neemias fecit ꝓijci vaſa thobie gētilis de gazophilatio domꝰ dñi. Neemie. xiij.
b Decipi ꝟo eos q̄ crediddiſſent. i. cōmēdaſſent depoſita ſua ibi cuſtodienda: ⁊ ſupplendū eſt ſi portarent̄ regi.
c Impoſſibile oīno eē. hec eſt ꝯſtructio ſuſpēſiua: ꝑꝑ qđ refert̄ ad interrogationē heliodoꝛi q̄ ꝓmittit̄. Si vere hec ita eſſent. ſ. q̄ dixerat ſymō. ſ. ꝙ ſine offenſa dei poſſent ad regem dicta deportari: ⁊ ꝓpter ꝓ onias in ſua reſpōſione dicit īpoſſibile eē: q꞉ ꝓ non ſolū erat aliena rape: ſ; etiā dei templo cōtumeliā inferre. d At ille. ſ. heliodorus.
e Pro his q̄ hēbat i mādatꝭ a rege. cui volebat ſimplicꝭ

ter obedire. f ¶ Di
cebat oīi genē.i.oi
bus modis. g
g ¶ Regi ea eē defe
renda: iō ſubdit.
h ¶ Cōſtituta āt die
intrabat.ad exequē
dum regis mādatū.
i ¶ Nō modica vero
Hic ꝯñr ponit ppl'i
trepidatio: ne ꝯtem
ptus iferret dei tem
plo:ad qḋ euitandū
ſubdit cōis orō: et p̄
ſacerdotū cum dr̄.
k ¶ Sacerdotes aūt
añ altare.ſ.holocau
ſtoꝝ. l ¶ Cū ſtolis.
⁊c.in ſignū hūiliati
onis vt p̄ces eorum
eēnt magis exaudi
biles ſm illḋ Eccl'i.
xxxv. Orō humiliā
tis ſe nubes penetra
bit. m ¶ Et inuoca
bant de celo.i.vt ex
audirentur de celo.
n ¶ Qui de depoſitꝭ
legē poſuit: Exodi.
xxij. o ¶ Vt his q̄
depoſuerāt.ab inua
ſione heliodori.
n ¶ Iā vo q̄ videret
ſūmi ſacerdotis vul
tū ſupple ſibi cōpa
teret ⁊ ſbdit rō cū dr
o ¶ Mente vulnera
bat. qḋ ꝯñr declarat
ꝑ imutationē faciei:
in q̄ magis q̄ꝫ i alijs
ꝑtibus corꝑiſ relucꝫ
diſpoſitio animi.
p ¶ Pro eo ꝙ in cō
temptu ⁊c.niſi deus
adiuuaret ꝑꝑ qḋ eiꝰ
auxiliū ſup h̄ implo
rabat. q ¶ Accin
cteqꝫ mlīeres cilicijſ
pectꝰ.ſe macerando
ꝓ ſubſidio dei impe
trando. r ¶ Sed et
vgines q̄ ꝯcluſe erāt
i.de domibꝰ parentū
nō exibāt rōne vere
cūdie ⁊ pudicitie vir
ginalis:tamē in illa
turbatōe exibāt p̄ter
morē ſolitū currētes
ad oniā. Aliq̄ tñ ex
ponūt h̄ dicentes ꝙ
aliq̄ vgines nobiles
ꝓpe templū cuſtodi
ebant incluſe vſqꝫ q̄
nuptui traderent.
s ¶ Erat eni miſera
cōmixte multitudi
nis.iudeoꝝ cuiuſcū
qꝫ ſtatus ⁊ ſexus.
t ¶ Et mag.ſacer.in
agone cōſtituti.i. in
anxietate mētis.
v ¶ Expectatō ꝓ cō

f
g ge:dicebat oi genere regi
h ea eſſe deferēda. Cōſtituta
āt die itrabat d his helio
i dorꝰ ordiatur. Nō modi
ca vo ꝑ vniuerſam ciuitatē
k erat trepidatio. Sacerdo
l tes āt añ altare cū ſtolis ſa
cerdotalibꝰ iactauerunt ſe
m
n ⁊ iuocabāt d celo eū: q̄ de
o depoſitꝭ legē poſuit: vt hiſ
q̄ dpoſuerāt ea ſalua cuſto
n diret. Iā vo q̄ videret ſū
o mi ſacdotꝭ vultū mēte vul
nerabat: facies.n. ⁊ color
imutatꝰ: dclarabat iternū
ani dolorē. Circumfuſa.n.
erat meſticia q̄dam viro: ⁊
horror corꝑiſ: ꝑ quē māife
ſtꝰ aſpiciētibꝰ dolor cordiſ
eiꝰ efficiebat. Alij eē ꝯgre
gati de domibꝰ ꝯfluebant
publica ſupplicatōe obſe
p crātes: ꝓ eo ꝙ i ꝯtēptū lo
q cus eēt vēturꝰ. Accinteqꝫ
mlīeres cilicijs pectꝰ ꝑ pla
r teas ꝯfluebāt: ſ ⁊ vgines
q̄ ꝯcluſerant ꝑcurrebāt ad
oniā: alie āt ad muros. q̄
dā vo ꝑ feneſtras aſpicie
bant: vniuerſe āt ꝓtēden
tes manꝰ i celū depcabant
s Erat.n.miſera ꝯmixte ml'
t titudinis ⁊ magni ſacdotꝭ
v i agone ꝯſtituti expectatio
Et hi q̄dē iuocabāt oipo
tentem deū: vt credita ſibi
his q̄ crediderāt cū oi inte
x gritate ꝯſeruarent. Helio
dorꝰ āt qḋ decreuerat ꝑfi
ciebat: eodē loco ip̄e cū ſa
tellitibꝰ circa erariū pñs:
y
z Sꝫ ſpūs oipotētꝭ dei mag
nā fec̄ ſue oñſionis euiden
tiam: ita vt oēs q̄ auſi fue
rant parē ei ruētes dei vtu
te i deſolatōeꝫ ⁊ fortitudi
a nem ꝯuerterent. Apparu
it eīm ill' q̄dā equꝰ terribilē
hñs ſeſſorē optis opimētꝭ
adornatus: iſqꝫ cū impetu
b heliodoro priores calces
eliſit. Qui autē ei ſedebat
videbat arma hr̄e aurea.
c Alij etiā apparuerūt duo
d iuuenes vtute decori: opti
mi gl'ia: ſpecioſiqꝫ amictu:
q̄ circumſteterūt eum ⁊ ex
vtraqꝫ parte flagellabant:

ſine intermiſſiōe multꝭ pla
e gis verberantes. Subito
āt heliodorꝰ ꝯcidit i terrā
f eumqꝫ multa caligine cir
g cumfuſū rapuerūt: atqꝫ in
ſella geſtatoria poſitū eie
cerunt. Et is qui cum mul
tis curſoribus ⁊ ſatelliti
bus predictū ingreſſus eſt
erarium portabat nullo ſi
bi auxilium ferente mani
feſta dei cognita virtute.
Et ille quidem ꝑ diuinam
virtuteꝫ iacebat mutꝰ atqꝫ
omni ſpe ⁊ ſalute priuatus
Hi autē dñm benedicebāt
quia magnificabat locum
ſuū ⁊ templū quod paulo
ante tiore ac tumultu erat
plenum: apparente omni
potente dño gaudio ⁊ leti
h cia impletū eſt. Tunc vero
ex amicis heliodori q̄dam
rogabant confeſtim oniam
vt inuocaret altiſſimū: vt
vitam donaret ei: qui in ſu
premo ſpiritu erat ꝯſtitu
tus. Conſiderans autē ſū
mꝰ ſacerdos ne forte rex
ſuſpicaretur maliciā aliq̄ꝫ
ex iudeis circa heliodoruꝫ
conſummataꝫ: obtulit pro
ſalute viri hoſtiam ſaluta
rem. Cunqꝫ ſummus ſacer
dos exoraret ij dē iuuenes
eiſdē veſtibus amicti aſtā
tes heliodoro dixer̄t onie
ſacerdoti gratias age. Nā
propter eum dominus ti
bi vitam donauit. Tu au
tem a deo flagellatus nun
cia omnibꝰ magnalia dei
⁊ poteſtatē. Et his dictis
non comparuerunt. Helio
dorus autē hoſtia deo ob
lata ⁊ votis magnis pro
miſſis ei qui viuere illi cō
ceſſit: ⁊ onie gratias agēs
recepto exercitu r̄pedabat
i ad regē. Teſtabat āt oibꝰ
ea q̄ ſb oculis ſuis viderat
oꝑa mag̃ dei. Cū āt rex in
terrogaſſꝫ heliodoꝝ q̄ſ eēt
aptus adhuc ſemel hiero
k ſolymam mitti ait. Si quē
l habes hoſteꝫ aut regni tui
inſidiatorem: mitte illuc
⁊ flagellatum eum recipi

temptu tēpli futuro
cetera patent.
x ¶ Heliodorꝰ. h̄ ꝯñr
deſcribit exeqn̄tis
ꝑcuſſio: cū dr̄. Heli
odorꝰ āt ⁊c.i.ꝑficē in
tēdebat. ¶ Sꝫ ſpi
ritꝰ oipotētis dei.i.
eiꝰ vtus. z ¶ Mag
nā fec̄ ⁊c. ꝯuertendo
heliodoꝝ et ſuos ſa
tellites in tantā men
tis formidinē ⁊ robo
ris diſſolutōeꝫ: ꝙ nō
poterāt ꝑficē illā exe
cutionē. ⁊ ſbdit cau
ſa cū dr̄. a ¶ Appa
ruit.n.ill' q̄dā equuſ
tribilē hñs ſeſſorem
i.angelū loci defen
ſorē i ſpē hois eq̄tis
apparētē. b ¶ He
liodoro p̄ores calces
eliſit.i.p̄ores partes
pedū: ⁊ inde dr̄ calci
trare. c ¶ Alij etiā
apparuerūt duo iu
uenes.i.angeli i ſpē
iuuenū apparentes.
d ¶ Virtute decori.
⁊c.apparebāt eīm for
tes ⁊ pulchri ⁊ bene
ornati: ad deſignan
dū angeloꝝ fortitu
dinē ⁊ pulcritudinē
nature ⁊ ornatū gl'ie
e ¶ Subito āt helio
dorus cōcidit i terrā
ex eoꝝ ꝑcuſſiōe.
f ¶ Eūqꝫ multa cali
gine circūfuſum.ad
deſignandū tenebro
ſitatē mentis ſue.
g ¶ Rapuerunt.ſ.ſa
cerdotes: de loco ſa
cro eū amonētes eo
ꝙ videbat mortuꝰ vl'
morti ꝓpiquꝰ: ne ex
cad auē mortui cōta
minaret locꝰ cetā pa
tēt. h ¶ Tūc vo.h̄
ꝯñr deſcribit ipiꝰ per
cuſſi ſanatio. et ſcḋo
ſbdit ſanātis iſama
tio i p̄ncipio ſeq̄ntis
capl'i. Circa primū.
Primo pōit ꝑcuſſi
ſanatio: cū dr̄: Tunc
vo ex amicꭍ heliodo
ri ⁊c. ⁊ patꝫ lr̄a. ſcḋo
ponit ſanati gr̄arū a
ctio: cū dr̄: Teſtabat
āt ⁊ p̄ gn̄alit cū ſbdi
tur. i ¶ Oibꝰ ea q̄ ſb
ocul' ſuis viderat.in
ſua flagellatōe ⁊ mi
rabili ſanatōne. ſcḋo
corā r̄ge ſpālit dicēſ.
k ¶ Si quē ha. ⁊c. d q̄
caue vel' te expedire
l ¶ Mitte illuc ⁊ fla
gellatū eū recipies.

ħ em̄ erat expꝫ⁹ i ſeiƥo. m Si tñ euaſerit.ſ.morte͂: ħ at addidit.q꜡ firmit̄ tenebat ſe morte͂ nō euaſiſſe niſi ꝑ ƥces onie.cetera patēt

Ca.xliij.

Symō āt. Poſtq̄ dſcpta ē heliodori ſanatio:ħ ꝯñr po nit̄ ſanātis iſamatio:cū dr.Symō āt ƥdict⁹ de tribu beniamin d q̄ fit mētio ꝓpe ƥncipiū ca.precedētis.

b Pecuniaꝝ ⁊ patrie deſolator.i. accuſator vt hꝫ ibidē.

c Male loq̄bat̄ de onia:volēſ eū iſamare ⁊ ħ odioſuꝫ reddē ꝑplo.

d Tāq̄ ipe.ſ.onias

e Heliodoꝝ inſtigaſſet ad ħ.ſ.ad ſpoliandū erariū lꝫ exterius fingeret ꝯriū.

f Prouiſoreq̄ ciuitatis irl'm.

g Ac defenſorē gentis ſue ſcꝫ iudaice.

h Et emulatorē legis dei i.ei⁹ amatorē.vñ verſus: Emulor inflat̄ amat inuidet ac imitat̄.

i Audebat iſidiatorē regni.ſ.iudee q̄ lꝫ tunc nō hr̄et regē: tñ erat vnū regnū.

k Dicē mendaciter.ꝓpriū crimē retorq̄ues in oniā.

l Sꝫ cū inimicitie itantū ꝓcederēt.nō ſolū ꝟbis ſꝫ ec̄ factꝭ.

m Vt etiā ꝑ q̄ſdaꝫ ⁊c̄.i.familiares amicos: ⁊ dicūt̄ a necto is: q꜡ tales adinuicē ꝯnectunt̄.

n Homicidia fierent. occidebāt.n.aliq̊s d amicis onie.

o Conſiderās onias piculuꝫ ꝯtētionis. intrinſice q̄ piculoſior ē illa q̄ eſt cōtra extraneos.

p Et apoloniū iſanire.i.ardēter ⁊ maleconari.

q Ad regem ſe cōtulit.ſ.ſeleucū q̄ adhuc viuebat apd quē ſꝑabat grāꝫ ⁊ remediū iuenire ꝑ heliodoꝝ quē ſuis ƥcib⁹ ſanauerat.

mes: ſi tñ euaſerit: eo ꝙ i loco ſit ꝟe dei q̄dā ꝟt⁹. Nā ipe q̄ hꝫ i celꝭ habitationeꝫ viſitator ⁊ adiutor ē loci illi⁹: ⁊ venietes ad malefaciendū ꝑcutit ac ꝑdit. Igitur de heliodoro ⁊ erarij cuſtodia ita res ſe habet.

Ca.iiij.

a Symō āt ƥdict⁹ pecu-
b niaꝝ ⁊ p̄rie dlator male
c loq̄bat̄ de onia: tā
d q̄ ipe heliodoꝝ inſtigaſſet
e ad ħ ⁊ ipe fuiſſꝫ icētor ma-
f
g loꝝ: ꝓuiſoreq̄ ciuitatis ac
h defenſorē gētꝭ ſue: ⁊ emu-
i latorē legꝭ dei audebat iſi
k
l diatorē regni dicē. Sꝫ cū
inimicitie itantū ꝓcederēt
m vt ec̄ ꝑ q̊ſdā ſymōis neceſ-
n ſarios homicidia fierent:
o ꝯſiderās onias piculū ꝯtē
p tionis ⁊ appoloniū iſanire
vtpote ducem celeſſyrie ⁊
phenicꝭ: ad augendā mali
q ciā ſymōis: ad regē ſe ꝯtu
lit: nō vt ciuiū accuſator: ſꝫ
cōeꝫ vtilitatē apd ſemetipſuꝫ vniuerſe multitudinis
ꝯſiderās Videbat.n.ſine
regali ꝓuidētia: ipoſſibile
eē pacē reb⁹ dari: nec ſimo
neꝫ poſſe ceſſare a ſtulticia
r ſua. Sꝫ p⁹ ſeleuci vite ex-
s ceſſum: cū ſuſcepiſſꝫ regnū
antioch⁹ q̄ nobilꝭ appella-
t bat̄ ambiebat iaſon frater
v
x onie ſūmū ſacerdotiū: adi-
to rege: ꝓmittēs ei argēti

r Sꝫ p⁹ ſeleuci.deſcpta liberatōe tēpli ꝑ oniā: hic ꝯñr deſcribit̄ liberatio tēpli ⁊ ppl'i ꝑ iudā.⁊ ƥ tpe antiochi epiphanis ſcdo antiochi eupatoris ca.x.ibi. Nūc āt de eupatore. tcio tpe demetrij filij ſeleuci.ca.xiiij. Pria i duas q꜡ ƥo deſcribit̄ ppl'i tribulatio: ſcdo tribulati liberatō.ca.viij. Pria adhuc i duas:q꜡ ƥ ponit̄ ichoatio tribl'atiōis ꝑ ambitōeꝫ ſacerdocij: ſcdo tribulatiōis ꝯſūmatio ꝑ iuaſiōꝫ regis ātiochi ca.ſeq̄nti:ibi. His itaq̄ geſtꝭ. Pria diuidit̄ i duas q꜡ ƥ ponit̄ triū ābitio: ſcdo vni⁹.ſ.iaſonis miſerabilis terminatio i ƥncipio ſeq̄n.ca. Pria diuidit̄ adhuc i tres ſꝫm ābitionē triū i ƥncipatu ſacerdocij.ſibi ſuccedentium ſcda ibi.Et poſt trienī tƥs.tercia ibi.Quā ob cauſaꝫ. Prima adhuc in duas: i ꝑtem.ſ.principalem ⁊ incidentalē: q̄ incipit:ibi. Miſſo āt.ƥma adhuc in duas: q꜡ ƥmo ꝑ ambitionem iaſonis ponit̄ gentilitatis introductio.ſecundo eiuſdē ꝯſummatio:ibi.Cū āt q̄nquēnalis. Circa ƥmū dr.

r Sꝫ poſt ſeleuci vite exceſſuꝫ.i.ipo mortuo.

s Cū ſuſcepiſſet reg. antioch⁹.frater eius priuās regno nepotē ſuū: vt declaratū fuit in principio primi libri.

taletā trecēta ſexaginta: et ex redditib⁹ alijs taletā octoginta. Sup hoc ꝓmittebat ⁊ alia centū q̄nq̄ginta
y ſi ꝑtāti ei⁹ ꝯcederet̄ gimna
z ſiū ⁊ ephebiā ſibi ꝯſtituere
a ⁊ eoſ q̄ i hieroſolymiſ erāt
b ātiochenos ſcribē. Qd cū
c rex annuiſſet ⁊ obtinuiſſeꝫ
d pricipatū ſtatim ad gētileꝫ
rituū ꝯtribules ſuos tranſ-
e ferre cepit: ⁊ amotis his q̄
hūanitatꝭ cā iudeis a regi-
f bus fuerāt ꝯſtituta ꝑ iohā
g
h nem p̄reꝫ eupolemij q̄ apd
romanos de amicitia ⁊ ſocietate funct⁹ ē legatōe legittima ciuiū iura deſtituenſ praua iſtituta ſāciebat
i Item auſus ē ſub ipa arce
k
l gymnaſiū ꝯſtituere: ⁊ opti
m mos q̊ſq̄ ephebor i lupa-
n narib⁹ ponere. Erat āt ħ ñ
o iniciū ſꝫ incremētū qddam
⁊ ꝓfect⁹ gētilis ⁊ alienigene ꝯuerſatōis: ꝑꝑ impij et nō ſacerdotꝭ iaſōis nepharū ⁊ inauditū ſcel⁹: ita vt ſacerdotes iā nō circa altaris officia dediti eēnt: ſꝫ cōtempto tēplo et ſacrificijs
p neglectꝭ feſtinarēt ꝑticipeſ
q fieri paleſtre: et ƥbitionis
r ei⁹ iniuſte: ⁊ i exercitijs diſ
s ci. ⁊ p̄rios q̄dem honores
t nihil habentes grecas glo
rias optias arbitrabantur
v Quaꝝ grā piculoſa eoſ cō
tentio habebat: ⁊ eoꝝ iſti-

t Ambiebat iaſon frater onie. ipſo adhuc viuēte.

v Sūmū ſacerdocium. ⁊ q꜡ nō poterat ħ licite iō q̄ſiuit ꝑ vias illicitas obtinere ſ.ꝑ pecuniā: iō ſbdit̄

x Adito rege promittēs ei ⁊c̄.ꝓ tranſlatione ppl'i ad rituꝫ gentiliū: iō ſequitur

y Si ꝑtāti ei⁹ cōcederet̄ gymnaſiū id ē ſcola gētilitatiſ ſicut dictū fuit prio libro primo cap̄.

z Et ephebiā.i.proſtibulum pulcherrimoꝝ iuuenū.

a Et eos q̄ ⁊c̄.i.ꝙ ꝓfiteret̄ ſe gentiliter viuere.

b Qd cū cū rex annuiſſet. tū ꝑꝑ ꝓmiſſa.tū ꝑꝑ dilatationē gētilis rit⁹ q̄ ſibi placebat: eo ꝙ gentilis erat.

c Et obtinuiſſꝫ ƥncipatuꝫ.ſ.ſacerdocij.

d Statim ad gēti. ⁊c̄.iſti em̄ libētius ei obediebant eo ꝙ de ſua tribu erant: ⁊ ꝑ iſtos intendebat trohere alios: iō ſubdit̄

e Et amotis his ⁊c̄ ſyrie.

f Fuerant conſtituta ꝑ iohānē iſta impetrantem.

g Patrem eupolemij. q̄.ſ. eupolemi⁹.

h Apud romanos ⁊c̄. vt hꝫ.ſ.j.lib. viij. ca.ƥdicta em̄ fauorabilia iudeis auferebat ab illꝭ q̄ nolebant recipe vitā gētilitatꝭ vt ſic cogeret eoſ ad recipiendum.

i Item au.eſt ſub ipa arce.ꝓpe templū dñi.

k Gymnaſiū cōſtituē.i.ſcolam gentilitatis.

l Et optimos q̊ſq̄ ephebor.i.pulcerrimos iuuenes.

m In lupa.ponē.vt exerceret̄ i eis viciū ꝯ nāꝫ.dr.n.epheb⁹ q̄ſi valde lucid⁹.

n Erat āt ħ nō iniciū tm̄.ſ.

o Sꝫ incrementū qddā gētili.apd iudeos celꝭa patēt vſq̄ ibi.

p Feſtinarēt ꝑticipes fieri paleſtre: eſt āt paleſtra loc⁹ vbi exercet̄ lucta: ſic̄ ⁊ gymnaſiū: ⁊ vtrū ꝯtrahit̄ ad ſignificandū ſcolā eo ꝙ ibi diſputant ſtudētes adinuicē ⁊ idē ſignificat̄ ħ noie paleſtre qd ſupra nomine gymnaſij.

q Et ƥbitiōis ei⁹ iiuſte.i.traditōis ſue peſſime doctrie.⁊ dr ƥbitio a ƥbeo ƥbes.

r Et in exercitijs diſci.i.informari i exercitio talꝭ doctrie.

s Et patrios q̄dem honores.i.diuinū cultū i q̄ gl'iabant̄ p̄rēs eoꝝ.

t Grecas glorias.i.rit⁹ ⁊ modos viuēdi i q̄b⁹ gl'iabantur greci.

v Quaꝝ grā ꝑitu.eos cōten.hēbat aliq̄b⁹ iaſoni

tuta emulabant:ac ꝑ omia
his ꝯſiles eē cupiebāt: q̄s
hoſtes ⁊ ꝑemptores habu
x erāt. In leges eīn diuinaſ
y impie agē impune n̄ cedit
z ſ; ħ tp̄s ſequēs declarabit
a Cū autē q̇nquēnalis agon
b tyro celebraret: ⁊ rex p̄ñs
c eſſet miſit iaſon facinoro-
d ſos ab hieroſolymis viros
pctōres portātes argenti
didragmaſ trecētas i ſacri
ficiū herculis:q̄s poſtula-
uerūt hi q̇ aſportauerāt ne
in ſacrificijs erogarent qꝛ
nō oportēt: ſ; i alios ſūptꝰ
eas deputari. Sȝ ħ oblata
ſūt q̇dē ab eo q̇ miſerat i ſa
e crificiū hercul': ꝑpter p̄ñ-
f tes āt date ſt̄ i fabricā na-
g uiū triremiū. Miſſo aūt in
egiptū appolonio neſthei
h filio ꝑpter primates pto-
lomei philometoris regis
cū coḡuiſſet antiochꝰ alie-
nū ſe a negocijs regni effe-
i ctum ꝓprijs vtilitatibꝰ cō
ſulens: ꝓfectꝰ inde venit
ioppē ⁊ inde hieroſolymā
Et magnifice a iaſone ⁊ ci
uitate ſuſceptꝰ:cū facularꝝ
lumibus ⁊ laudibꝰ ingreſ
ſus eſt: ⁊ ide i phenicē ex-
k ercitū ꝯuertit. Et pꝰ trien
l nij tp̄s miſit iaſon menela
m n um ſupradicti ſymōis fra-
trem portantē pecunias re
gi: ⁊ de negocijs neceſſa-
o rijs rñſa platurꝰ. At ille cō
p mēdatꝰ regi cū magnificaſ
q ſet faciē ptātis eiꝰ i ſemet-
ipm retorſit ſūmū ſacerdo-
tiū:ſupponēs iaſoni talen
ta argēti trecēta: Acceptiſ
qȝ a rege mādatiſ venit:ni
hil q̇dem hn̄s dignū ſacer
dotio: aīos ꝟo crudel' ty-
rāni:⁊ fere belue irā gerēs
r Et iaſon q̇dē q̇ ꝓpriū frēȝ
s t captiuauerat: ipe deceptꝰ
v ꝓfugꝰ i āmanitē expulſus
x eſt regionē. Menelaꝰ autē
principatū q̇dem obtinuit
y de pecunijs ꝟo regi ꝓmiſ
z a ſis nihil agebat cū exactio
nem faceret ſoſtratus qui
arci erat prepoſitus Nam
ad hunc exactio vectigali-
b um ꝑtinebat: quā ob cām
c vtriqȝ ad regeȝ ſunt euoca
d ti. Et menelaꝰ amotus eſt
a ſacerdotio ſuccedente ly
e ſimacho fratre ſuo: ſoſtra-
tus autē p̄latus eſt ciprijs
f g Et cū hec agerent cōtigit
h tharſenſes ⁊ mallotas ſe-
i ditionē mouē:eo ꝙ antio-
k chi regis concubine dono

aſſentientibꝰ alijs diſſentiētibꝰ: ⁊ ſic ſciſma erat i poplo q̇d
ē valde ꝑiculoſuȝ. x In leges eīn ⁊c̄. ſic̄. n. ꝑietas ē cul-
tus diuinꝰ: ita ipietas ē ꝯtra diuio cultui. y Impune n̄
cedit. qꝛ nō dimittit dedecꝰ culpe ſine decore iuſticie.
z Sȝ ⁊ ħ ſequēs ⁊c̄. i ſeq̄ntibꝰ. n. exponunt multa ḡuiora
q̇ venerūt ſup pplm
ꝑ iſtas trāſgreſſiōeſ
a Cū āt. Poſtq̄ȝ po
ſita ē gētilitatis itro
ductio: ħ ꝯñr ponit
eiꝰ ꝯſummatio ſaltē
q̄ȝtū ad iaſonē ſacer-
dotē q̇ miſit magnā
pecuniā i ſacrificijs
herculis expendēdā
tale ꝟo ſacrificiū eſt
gentilitatis ſummū
malum: iō dicit.
a Cū āt quinquen-
nalis agō. i. lucta vel
haſtiludiū ſeu aliq̇d
hmōi q̇d ſel' fiebat in
q̇nqȝ āñis. ⁊ iſtud de
q̇ ħ agit fiebat i vene
rationem herculis.
b Et rex p̄ñs eſſet
ſ. antiochus nobilis
c Miſit iaſon faci
noroſoſ. i. facinoribꝰ
plenos. vnde ꝟſus.
Vſus plena notat
bundus ſimilat. bil'
aptat. d Viros
peccatores. de ſua ſe
cta ꝑꝑ q̇d de illis cō-
fidebat: tñ erāt minꝰ
mali q̄ȝ ille: qꝛ pecu-
niā quā portabāt ꝓ
ſacrificijs hercul' ro-
gauerūt expēdi i vſi
bus alijs: iō ſeq̇t po
ſtea. e Propter
p̄ñteſ āt. i. ꝑꝑ p̄ñtāteſ
dictam pecuniā
f Date ſt̄ i fabricaȝ
nauiū triremium. a
tris q̇d ē tres ⁊ remꝰ
remi. hēbant eīn ille
naues tres ordines
remorꝝ. g Miſſo
āt. Hec ē ꝑs icidētal'
i q̇ ponit q̇ddaȝ incidēs illiꝰ tp̄is. Ptolomeꝰ. n. philome-
tor cū adhuc eēt puer ſucceſſit p̄ri i reḡ egypti: ⁊ qꝛ erat ne
pos ātiochi epiphanis vtpote filiꝰ ſororis ſue ſic̄ oñdi ple
niꝰ Dañ. x. iō antiochꝰ accepit aliq̄s citates de reḡ egypti
q̄i curā gerēs de reḡ nepot' ſui: ſ; cū poſtea nollet eas red
dere: p̄ncipeſ egypti mouert̄ ꝯ eū bellū ȝelātes ꝓ ſuo rege
⁊ ſic fuit alienatꝰ a negocijs nepot' ſui: ⁊ ħ ē q̇d dꝛ.
g Miſſo āt i egyptū appolonio. iſte fuit miſſus a rege an
tiocho. h Propt̄ p̄mates ptolomei. nolētes ꝙ antio-
chus ſe itromittēt de negocijs egypti: d ħ eīn audierat an
tiochꝰ rumores. et voluit ſcire ꝟitatē ꝑ iſtū appoloniū q̇d
⁊ fcm̄ fuit: iō ſbdit. Cū ꝯgnouiſſet ⁊c̄. i Proprijs vtili.
ꝯſulēs. ſ. vt ciuitates q̄s priꝰ accepat tenē poſſet i augmētū
ſui regni: cetera patēt k Et pꝰ triēnij tp̄s. pꝰ ambitionē
iaſonis. ħ ꝯñr ponit ābitio menelai: cū dꝛ. l Miſit iaſō
menelaū. q̇ de ſua mala ſecta erat: ⁊ ſic in eo confidebat.
m Supradicti ſymōis. d tribu beniamī: vt hr̄. ca. p̄ce.
n Frēȝ. i. i malicia ſibi parē: vt exponūt aliq̇ ſeq̄ntes di-
ctū ioſephi dicēt' ꝙ iſte menelaꝰ ⁊ iaſon fuerūt frēs onie
pōtificis: ſ; qꝛ ꝑꝑ dcm̄ ioſephi de q̇ certū ē ꝙ mlta f'a pōit
nō videt auctoritas hꝰ libri dimittēda: nec eiꝰ lr̄a extorte
exponēda maxie cū ad legēdū ſit receptꝰ ab eccl'ia ꝑꝑ q̇d
ſaluo meliori iudicio videt mihi ꝙ iſte menelaꝰ ꝓprie di-
cat frat' ſymōis de tribu bēiami. Si ꝟo ꝯ ħ obijciat ꝙ iſte
menelaꝰ factꝰ fuit ſūmꝰ ſacerdos: vt dꝛ i lr̄a: ꝙ retorſit i ſe-
metipm ſūmū ſacerdotiū q̇d debebat filijs aarō tm̄: dicē-
dū ꝙ ħ nō valet nā ħ
ſacerdotiū obtinuit
ꝑ antiochū ydolatrā
⁊ gētilē: ꝑꝑ q̇d nō cu
rabat d q̄ tribu inde
orꝰ pōtifex eēt ſ; ſolū
de vtilitate tpali quā
inde hr̄et. iō ſubdit.
o At ille ꝯmēdatꝰ
regi. ꝑ miſtroſ aſſiſtē
tes ſibi: q̇bꝰ munera
dederat menelaꝰ.
p Cū magnificaſſ;
faciē ptāt' eiꝰ ꝑ mūe
ra q̄ apportauerat ⁊
noīe ſuo mag' q̄ȝ ia-
ſonis obtulerat: ⁊ a-
lia mittē d futuro ꝓ
miſerat: vt hr̄. infra.
q In ſemetipm re
torſit ⁊c̄. a r̄ge ſibi cō
ceſſuȝ. ceta patēt vſqȝ
ibi. r Et iaſō q̇dē
q̇ ꝓpriū frēȝ. ſ. oniā.
s Captiuauerat.
ipo exñte i ātiochia
officiū eiꝰ male ipe-
trauerat. t Ipſe
dece. ꝑ menelaum.
v Profuguſ. tñ qꝛ
ꝑuatꝰ erat ſacerdo-
tio: tñ qꝛ ſoluē n̄ po-
terat ipoſitā ſibi ſū-
mā. x Menelaꝰ
āt ⁊c̄. ſ. ſacer dotij.
y De pecu. ꝟo re-
promiſ. vt dcm̄ eſt.
z Nihil agebat et
ſubdit cauſa cū dꝛ.
a Cum exa. face. ſo
ſtratꝰ. iō non ꝑmitte
bat ꝙ de leuatōe pe-
cunie ſe itromitteret
menelaꝰ. b Quā
ob cāȝ. ħ ꝯñr agit de
ābitiōe liſymachi cꝰ
p̄ ponit iſtitutio. ſcd̄o eiꝰ deſtitutio. ibi. Multis āt ſacrile
gijs. p̄ma i duas qꝛ p̄ ponit iſtitutio lyſimachi: ſcd̄o mors
onie iuſti: ibi. ⁊ cū agerēt. Circa p̄mū dꝛ. Quā ob cau
ſaȝ vtriqȝ. ſ. menelaꝰ ⁊ ſoſtratꝰ. c Ad re. ſt̄ euoca. mene-
laꝰ eo ꝙ pecuniā ꝓmiſſā n̄ mittebat: ſoſtratꝰ ꝟo qꝛ mene-
laū exactiōeȝ facē nō ſinebat. ꝑꝑ q̇d menelaꝰ ipm accuſa-
bat. d Et menelaꝰ ⁊c̄. ħ ꝓcurāte ſoſtrato ⁊ alijs mōis q̇
bus poſſat ꝑ ābitōeȝ: ſic̄ dcm̄ ē ſ. de iaſone ꝙ officiū ſui frīs
onie male ꝓcurauerat. Dicūt tñ ħ expoſitores aliq̇ ſequē
tes dcā ioſephi: ꝙ iſte lyſimachꝰ n̄ fuit fr̄ menelai: ſ; dꝛ hic
eiꝰ fr̄: eo ꝙ fuit ſibi ſil'is i malicia: ſic̄ dꝛ ꝙ tuthil ⁊ chyme-
ra ſt̄ frēs: ſ; ħ expō vr̄ extorta: maxime qñ ſcribit hyſtoria:
vbi n̄ ē vtendū metaphora ſic̄ ē i ꝓpoſito: ꝑꝑ q̇d meliꝰ vr̄
dici ſeq̄ndo textū libri: ꝙ iſti tres. ſ. lyſimachꝰ: menelaꝰ et
ſymō tēpli ꝓpoſitꝰ frēs fuert̄. e Soſtratꝰ āt ⁊c̄. ſic̄. fre-
q̄nter mutant̄ balini regis. iſula ꝟo cipri ſbiecta tunc erat
antiocho regi. f Et cū ħ. ħ iterponit mors onie: cꝰ p̄ de-
ſcribit occiſio: ſcd̄o vidicatio: ibi. Ob quā cāȝ. Circa p̄muȝ
tp̄is oportunitas cū dꝛ. g Cōtigit thar. ⁊ mallo. i. ciues
duarꝝ ciuitatū. h Seditionē mouē. ꝯ regē antiochum.
i Eo ꝙ antio. reg' ꝯcubi. i datiuo caſu. k Dono cēnt

dati.dolebant em̄ ꝙ ſub dn̄o talis mulieris eſſent:poſiti. l Feſtināter itaqꝫ ꝛc̄.ne mai⁹ malū orīret ꝯ ipm̄:ſ; ꝑ quē modū nō dr̄ h:ſ; viſiſe ē ꝙ donū illō retractauit:ꝛ cōcubi ne ſue alit̄ ꝓuidit. m Relicto ſuffecto.i.ſb ſe facto:lo cū ei⁹ tenēte. n Vn⁹ex co.ſu.an.i.antiochena ciuitate o Rat⁹.i.opiatus ꝛ dr̄a reor.rl̄. mortem cōdemnari:ꝑ pecunias tn̄ fuit reſtitut⁹ ad prin cipatū ſacerdotij.dicit igitur. g De his ergo.ſ.de auro furtiue ſublato de tēplo. h Cepit iudiciū ꝛc̄.quia factū fuerat eius conſilio.ꝛ quia ad hoc ſecuta fuerat pluriū oc ciſio. i Et cum ſuparet̄ menelaus.i.cōuinceret̄ de di ctis criminibus.

p Menela⁹accepiſ ſe ꝛc̄.ad mortē onie ꝓcurandū i regl̄ ab ſentia ꝑ andronicuꝫ cupidū.cetera patēt vſqꝫ ibi q Argue bat eū.de furto no tabili rei ſacre. r In loco tuto ſe cō tinens.in q̄ null⁹ ſb pena mortl̄ audebat aliquē ledere:pp qd̄ dicebat̄ aſylum:ab a qd̄ ē ſine ꝛ ſilen qd̄ ē tract⁹:q: nō ē ꝑbas alicui ibi tāgē ꝛ offē dere aliū.ceta patēt s Ob quā cāꝫ. Hic ꝯn̄r ponit̄ occiſiōis dicte vīdicatio:ꝛ ptꝫ lr̄a vſqꝫ ibi. t De functi ſobrietatēꝫ in potib⁹ ꝛ cibis. v Et modeſtiaꝫ.in dbis ꝛ factis. x Andronicū pur pura exutū tanqꝫ de ſtatu dignitatis dpo ſitū ꝛ degradatum. y Per totam ꝛc̄.vt vindicta ſceleris oi bus apparēt. ꝫ Et i eodē loco ꝛc̄ vt ſic culpe rn̄deret pena. a Multis āt. Poſtqꝫ ſupra po ſita ē lyſimachi iniſti tutio.h ponit̄ ei⁹ de ſtitutio:ꝛ ſcd̄o mene lai reſtitutio:ibi.De his g̃.Circa ꝑmū dr̄ a Multis āt ꝛc̄.ſ.i diuini cult⁹ diſſipa tiōe:ꝛ vaſoꝝ aureo rū furtiua ſbtractōe. b Menelai ꝯſilio. vt de auro ꝑtē hr̄et: ꝛ vt poplo ꝯ lyſima chū ꝯcitato ipe ſacer dotiū recuꝑaret:ſicē ꝛ ſcm̄ fuit vt ex ſeq̄n tibus patebit. c Et diuul.fama.d̄ dictl̄ ſacrilegijs a ly ſimacho ꝯmiſſis. d Cōgregata ē mlt̄ titudo ꝛc̄.iniq̄s ma nib⁹vti cepit mlt̄itu dinē ꝯ ſe ꝯmotā iter ficiēdo ꝑ iniq̄s q̄ſ ar mauerat.cetera patēt vſqꝫ ibi. e Oēs vo in fugā couer ſi ſunt.ſ.q̄ erāt cū lyſimacho. f Ipm̄ etiā ſacrilegū.ſ.ly ſimachū ſec⁹ erariū interfecerūt. g De his ergo.h ꝯn̄r deſcribitur menelai reſtitutio:q̄ cam ꝑdictis debuiſſet ad

l eēnt dati. Feſtināter itaqꝫ
m rex venit ſedare illos. Re
n licto ſuffecto vno ex comi
o tib⁹ſuis andronico. Rat⁹
p āt menela⁹accepiſſe ſe tp̄s
opportunū:aurea q̄dā vaſa
e tēplo furat⁹ donauit an
dronico: ꝛ alia vēdiderat
thiro ꝛ ꝑ vicias ciuitates.
Qd̄ cū certiſſime cogouiſſet
q onias: arguebat eum ipſe
r in loco tuto ſe ꝯtinēs anti
ochie ſecus daphnē. Vn̄
menela⁹accedēſ ad andro
nicū rogabat vt oniā iterfi
ceret.q̄ cū veniſſꝫ ad oniā:
ꝛ datl̄ dextrl̄ cū iureiuran
do q̄uis eēt ei ſuſpect⁹ſua
ſiſſet de aſylo ꝓcedē: ſtati
eū pemit n̄ verit⁹ iuſticiā.
s Ob quā cāꝫ nō ſolū iudei
ſ; etiā alie q̄ꝫ natōes indig
nabant. ꝛ moleſte ferebāt
de nece tāti viri iiuſta. Sꝫ
regreſſuꝫ regē de cilicie lo
cis adierūt iudei apd̄ anti
ochiā ſil̄ ꝛ greci:ꝯquerētes
de iniq̄ nece onie. Cōtriſta
tus itaqꝫ ē aio ātioch⁹ ꝑꝑ
oniā:ꝛ flex⁹ad miam lacri
t mas fudit: recordatus de
v functi ſobrietatē vt mode
x ſtiā. Accēſuſqꝫ ais ādroni
y cū purpura exutū ꝑ totā ci
ꝫ uitatē iubet circūduci:ꝛ in
eo loco in q̄ in oniā impie
tatem ꝯmiſerat ſacrileguꝫ
vita ꝑuari:dn̄o illi ꝯdignā
a retribuēte penā. Multl̄ āt
ſacrilegijs i templo a lyſi
b macho ꝯmiſſis menelai cō
c d ſilio ꝛ diuulgata fama: cō
gregata ē mlt̄itudo aduer
ſum lyſimachū:multo iam
auro exportato. Turb̄ aūt
inſurgētib⁹ ꝛ ais ira reple
tis:lyſimach⁹armatis fere
tribus milib⁹:iniq̄s mani

bus vti cepit: duce q̄dam
tyrāno etate ꝑiter ꝛ demē
tia ꝓuecto. Sꝫ vt itellexe
rūt conatū lyſimachi: alij
lapides.alij fuſtes validoſ
arripuere: q̄dā vo cinerē i
lyſimachū iecere. Et multi
q̄dem vulnerati:q̄dam aūt
e ꝛ ꝓſtrati:oēs vo i fugā cō
f uerſi ſunt. Ipm̄ etiā ſacrile
g gū ſec⁹ erariū interfecerūt.
h De his g̃ cepit iudiciū ad
uerſus menelaū agitari Et
cū veniſſet rex tyꝝ ad ip̄m
negociū detulerūt miſſi treſ
i viri a ſeniorib⁹. Et cū ſu
k pararet̄ menelaus: ꝓmiſit
ptolomeo mlt̄as pecuniaſ
l dare ad ſuadendum regi.
Itaqꝫ ptolome⁹ in q̄dā a
trio poſitū q̄ſi refrigerādi
m grā regē adijt.ꝛ deduxit a
ſnia: ꝛ menelaū q̄deꝫ vni
uerſe malicie reū crimibuſ
n o abſoluit:miſeros āt q̄ etiā
ſi apd̄ ſcithas cām dixiſſēt
inocētes iudicarent̄: hos
p morte dānauit. Cito ergo
q r iniuſtaꝫ penā dederūt q̄ ꝓ
s t ciuitate ꝛ pplo ꝛ ſacrl̄ vaſiſ
v cāꝫ ꝓſecuti ſūt. Quāobrē
tyrij q̄ꝫ indignati:erga ſe
pulturam eorum liberaliſ
x ſimi extiterunt. Menela⁹
autem propter eorum qui
in potentia erant auariciā
y permanebat in poteſtate:
creſcens in malicia ad inſi
dias ciuium.

Ca.v.

Odem tempe antio
chus ſecundā ꝓfecti
a onem parauit in egy
b c ptum. Contigit autem per
vniuerſam hieroſolymo
rum ciuitatē videri dieb⁹
quadraginta ꝑ aera eq̄tes

k Promiſit ptolo meo.regi familiari. l Ad ſuadendū re gi.ꝓ menelao ꝛ con tra aduerſarios ſuoſ m Et deduxit a ſen tentia.quā cogitaue rat dare cōtra mene laum.dans ſentētiā ꝑ ꝯtrariū. n Mi ſeros aūt.ſ.accuſan tes menelaum. o Qui etiā ſi apud ſcithas.qui ſunt bar bari irrōnales ꝛ cru deles populi. p Cito ergo.i.ꝑci pitanter ꝛ male. q Iniuſtam penaꝫ dederūt.ſupple eis. r Qui pro ciuitate hieruſalem. s Et pplo fideli. t Et ſacris vaſis.fu ratis. v Cauſam ꝓſecuti ſunt contra menelaū. x Me nelaus autē ꝛc̄.quia ꝓpter dona ei⁹com mendabāt eū apud regeꝫ. y Perma nebat i poteſtate.ſū mi ſacerdotij.

Cap.v.

Eodem tempe Poſtqꝫ ſupi⁹ deſcripta ē ia ſonis fuga: h deſcri bitur ei⁹miſerabilis terminatio:cui⁹ pri mo ſignū ꝑmittitur ſcd̄o ſignatū ſubdit̄: ibi. Sꝫ cū falſus ru mor. Circa ꝑmū dr̄. a Eodē tpe antio chus.ſ.epiphanes. a Scd̄am ꝓfectio nem ꝑauit i egyptuꝫ prius em̄ intrauerat egyptū q̄ſi curā ge rens nepotis ſui: ſ; alienatus a negocijſ ei⁹ ꝑ ꝑmates egypti vt dcm̄ ē ca.ꝑcedēti. ſcd̄o ꝑꝑauit exercitū ad intrandū ibi. b Cōtigit autē illo tpe. c Per vni uerſam ꝛc̄.nō eſt ꝑ h intelligenduꝫ ꝙ ſin gulis dieb⁹ fieret ap paritio iſta:ſed qd̄ infra ſpacium.xl.dierum pluries fuit viſa:ſicut actuuꝫ primo cap̄.dicitur ꝙ chriſtus poſt reſur rectionem ſuam per dies quadraginta apparuit diſcipu lis:ꝛ tamen non apparuit eis ſingulis diebus.

d diſcurrētes auratas ſtolaſ
hñtes ⁊ haſtas q̄ſi cohor-
e tes armatas: ⁊ curſus eq̄⁊
f ꝑ ordies digeſtos: ⁊ ꝯgreſ
g ſiones fieri comin⁹ ⁊ ſcu-
h to⁊ mot⁹: ⁊ galeato⁊ mul
titudinē gladijs diſtrictis
⁊ telo⁊ iact⁹: ⁊ aureo⁊ ar-
mo⁊ ſplendorē: oīſq̄ gene
k ris lorica⁊. Qua ꝓpt oēs
rogabāt i bonū mōſtra cō
l uerti. Sȝ cū falſus rumor
exiſſet: tanq̄ vita exceſſiſſȝ
m antioch⁹ aſſumpt̄ iaſon n̄
n min⁹ mille vir̄ aggreſſus
ē ciuitatē repēte: ⁊ ciuibuſ
ad mu⁊ ꝯuolātib⁹ ad vlti-
mū apphēſa ciuitate mene
la⁹ fugit in arcē. Iaſon ꝟo
nō ꝑcebat i cede ciuib⁹ ſu-
is nec cogitabat ꝓſꝑitatē
aduerſū ꝯgnatos malū eē
maximū arbitrās hoſtiū ⁊
n̄ ciuiū ſe trophea captu⁊.
Et pricipatū q̄dē nō obti-
nuit: finē ꝟo iſidia⁊ ſuarū
ꝯfuſionē accepit: ⁊ ꝓfuguſ
o itē⁊ abijt i āmanitē. Advl
p q timū i exitiū ſui ꝯcluſuſ ab
aretha arabū tyrāno fugi-
ens de ciuitate i ciuitatem
r oīb⁹ odioſus: vt refuga
legū ⁊ execrabil̄ vt pr̄ie ⁊ ci
uiū hoſt̄: i egyptū extruſ⁹
ē ⁊ q̄ ml̄tos de pr̄ia ſua ex-
s t pulerat: ꝑegre perijt lace-
demonas ꝓfect⁹: q̄ſi ꝓ cog
natione ibi refugiū habitu
rus: ⁊ q̄ inſepultos multoſ
v abiecerat: iꝑe ⁊ illamētat⁹
⁊ iſepult⁹ abijcit̄ ſepultu-
ra neq̄ ꝑegrina vſus: neq̄
patrio ſepulcro ꝑticipans
x y His itaq̄ geſt̄ ſuſpicatuſ
ē rex ſocietatē deſerturos
a iudeos ⁊ ob h̄ ꝓfect⁹ ex e-
b c d e gypto efferat̄ aīs ciuitatē
q̄dem armis cepit. Iuſſit
āt militib⁹ iterficē: nec par
cere occurſantib⁹: ⁊ ꝑ do-
mos aſcendētes trucidare
Fiebāt ꝰ cedes iuuenū ac
ſenio⁊ mulie⁊ ⁊ nato⁊ ex-
terminia: ꝟginūq̄ ⁊ ꝑuu-
f lo⁊ neces. Erāt āt toto tri
g duo octogīta milia interfe-
h cti q̄dragīnta milia vincti:
i k nō min⁹ aūt venūdati Sȝ
l nec iſta ſufficiunt. Auſus
eſt etiam intrare templum
vniuerſa terra ſanctiuſ me
m n nelao ductore qui legum
o p ⁊ patrie fuit proditor ⁊ ſce
leſtis manibus ſumēs ſan
cta vaſa que ab alijs regi-
bus ⁊ ciuitatibus erāt po-
ſita ad ornatum loci ⁊ glo-
q riam: contrectabat indig-
r s ne ⁊ contaminabat. Ita a-
lienatus mente antiochus
non conſiderabat q̄ pro-
pter peccata habitantium
ciuitatem modicum deus
fuerat iratus: propt̄ quod
et accidit circa locum de-
ſpectio. Alioquin niſi con
tigiſſet eos multis pecca-
tis eſſe inuolutos: ſicut he
liodorus qui miſſus eſt a
ſeleuco rege ad expolian-
dum erarium: etiaȝ hic ſta-
tim adueniens flagellatus
⁊ repulſus vtiq̄ fuiſſet ab
audacia. Uerum non pro-
pter locum gentē: ſed pro-
pter gentem locum deus
elegit. Ideoq̄ ⁊ ipſe locuſ
particeps factus eſt popu
li malorum poſtea autem
fiet ſocius honorum: ⁊ qui
derelict⁹ in ira dei oīpo-
tētis eſt: ite⁊ in magni dn̄i

d Auratas ſtolas. i. tunicas q̄ induunt̄ ſuꝑ arma ad de-
corē. e Et curſum equo⁊ ⁊c̄. i. diſpoſitos ſm̄ artē mili
tarem. f Et cōgreſſiones fieri cōmin⁹. i. de prope.
g Et ſcu. motus. q̄ i pugna aliq̄n leuant̄ ſurſuȝ aliq̄n ad
dexterā. aliq̄n ad ſiniſtrā mouent̄. h Et galeato⁊. i. ho
minū galeas hñtiū.
i Multitudinem
gla. diſtri. i. diuerſi-
mode motis: nūc fe-
riendo pūctim: nūc
ceſim. k Qua ꝓ-
pter oēs ⁊c̄. i. q̄ talia
eēnt ſigna futuri bo
ni fuerūt tam̄ ſigna
mali. ſ. depopulatio
nis ciuitatis: prio ꝑ
iaſonē: poſtea ꝑ anti
ochuȝ epiphanē: ſic
aūt ſubuerſionē irl̄m
ꝑ romanos apparu
erūt ſig̃ ml̄ta ſic nār
rat ioſeph⁹ li. de iu-
daico bello que tn̄ h̄
ꝑꝑ ꝓlixitatē omitto
⁊ q̄ eo⁊ aliq̄ ponūt̄
h̄ in gloſa. l Sed
cuȝ fal. rumor. Hic
ꝯn̄r ponit̄ ſignatum
ad iaſonis impetuȝ
cū dr̄. l Sȝ cū fal
ſus ⁊c̄. ſ. de morte an
tiochi. m Aſſum
ptis iaſō nō mi. mil.
viris. imo mag̃ plu
ribus. n Aggreſ-
ſus ē ciuita. repente
irl̄m vn̄ fuerat ꝓfu-
gus ꝑ factū menelai
vt dcm̄ ē ca. p̄ce. cre
debat em̄ iaſon regē
mortuū ⁊ ſciebat ei⁹
filiū adhuc eē pue⁊
⁊ ſic credebat hr̄e tē
pus aptū ad recupe
randū ſacerdotiū: q̄
priuat⁹ fuerat ꝑ anti-
ochuȝ. cetera patent
vſq̄ ibi. o Abijt i
āmanitē. vn̄ venerat
irl̄m. p Ad vlti. i
exitiū ſui. i. ad ſuuȝ
exterminium.
q Cōcluſus ab are
tha arabū tyrāno. q̄
ꝑſeq̄bat̄ eū: ⁊ ſic ptȝ
q̄ n̄ ſolū erat odioſ⁹
iudeis ſȝ eēt gētibus
ext̄neis. r Ut re-
fu. legū. i. apoſtata a
lege diuina.
s Peregre. perijt
i. in aliena t̄ra.
t Lacedemōas ꝓ-
fect⁹. iſti erāt ſꝑtiate
q̄ erāt iudeis cōfede
rati. vt dictū ē ſ̄. j. li. ca. xij. ꝑꝑ qd̄ credidit ibidē hr̄e refugi
um: ſȝ inuenit ꝯriū q̄ ſꝑtiate ꝯgnerūt mala q̄ fecerat gēti iu
deo⁊: iō ſb̄dit̄. v Ipe ⁊ illamētat⁹ ⁊c̄. ⁊ ſic vr̄ q̄ ibi fue-
rit occiſus ⁊ corp⁹ ei⁹ ꝓiectū beſtijs ⁊ auibus deuorandū.
x His itaq̄ geſtis. Poſtq̄ deſcripta eſt inchoatio tribu
latiōis iudeo⁊ ꝑꝑ ambitionē ſacerdotij: h̄ cōſeq̄nt̄ ponit̄
ei⁹ cōſūmatio ꝑ oppreſſionē regis antiochi. Circa qd̄ prio
ponit̄ vaſtatio pleb: ſcd̄o ſubuerſio leg̃: ca. ſeq̄nti. ꝓma i du
as: q̄ ꝑ̊ ponit̄ vaſtatio pleb i regis p̄ntia. ſcd̄o in ei⁹ abſen
tia: ibi. Igit̄ antioch⁹. Circa ꝓmū ꝑ̊ ponit̄ vaſtatio populi
ſcd̄o violatio tēpli. ibi. Sȝ nec iſta. Circa primū dicitur.
x His itaq̄ geſtis
ſ. q̄ ciuitas irl̄m a ia-
ſone capta fuiſſet et
q̄ menela⁹ ab eo pō
tifex deſtitut⁹ i arcē
refugiſſet: vt p̄dictū
eſt. y Suſpitat⁹
eſt rex antiochus.
z Societatem de-
ſertu. iudeos. i. tribu
tū ſibi negaturos.
a Et ob hoc profe-
ct⁹ ex egypto. vn̄ re-
uertebat̄ de mādato
romano⁊. b Effe
ratis aīs. tū ꝑꝑ r̄puľ
ſionē ſui de egypto
tū q̄ credebat iud̄os
receſſiſſe a ſuo dn̄o.
c Ciuitatē q̄dē irl̄m
d Armis cepit. eo
q̄ erat itra diuiſa. vt
pȝ ꝑ p̄dcā. e Iuſ-
ſit āt militib⁹ interfi
cē gn̄alit̄ abſq̄ ſexuſ
vl̄ etatis diſtinctiōe.
f Erant āt toto tri-
duo. q̄ durauit illa
occiſio. g Octo-
gintā milia iterfecti.
q̄ q̄rebāt̄ i locis oc-
cult̄ vbi ſe abſcōde-
rāt. h Quadragi
ta mili. victi. vt duce
rent̄ i captiuitatem.
i Nō min⁹ āt venū
dati. i. ſuos ⁊ ācillas
mercatorib⁹ q̄ ad h̄
venerāt k Sȝ nec
iſta. h̄ ꝯn̄r ponit̄ tem
pli violatio cū dr̄.
l Auſus ē ⁊c̄. q̄ de
dicatū erat cultui di
uino. ceťa ꝟo culto-
ribus ydolo⁊.
m Menelao ducto
re. q̄ eꝯrio debuiſſet
ꝓ emuitate tēpli ȝe
lare. iō ſeq̄tur.
n Qui legū diuia-
rū. Et pr̄ie. ſ. iudee.
p Fuit ꝓditor ⁊c̄.
ſumēs ſctā vaſa q̄ ab
alijs regib⁹ ⁊c̄. ſ. ciro
⁊ dario vt pȝ. j. eſdre
⁊ ſeleuco ſupra. tcio
ca. q Cōtrectabat
indigne. ꝓpꝛijs ma-
nib⁹. r Et ꝯtamia
bat. applicādo alijs
vſib⁹. s Ita alienat⁹ ⁊c̄. n̄ q̄ ꝑdidiſſȝ vſū rōis: ſȝ q̄ n̄ cō
ſiderabat potentiā dei q̄ heliodo⁊ flagellauerat ꝓpter iua
ſionē tēpli ſ̄. iij. ca. qd̄ fcm̄ erat ꝑ regnū aſſyrie notoriū ꝓ-
pter qd̄ nō ē veriſil̄e q̄n ad noticiā antiochi deueniſſet. ſed
dn̄s ꝓpter pccā ppl̄i ꝑmittebat locū contemni: ſicut dixe-
rat dn̄s ſalomoni. iij. Reg. ix. cetera patent.

recōciliatōne cū ſūma glīa
t exaltabit. Igit antiochus
mille ⁊ octingētis ablatis
de tēplo talētis velocit an
v tiochiā regreſſus ē: exiſti-
mās ſe ꝑ ſupbia frā ad na-
uigādū: pelag⁹ ꝟo ad iter
agendū deductuꝝ ꝓpt mē
x tis elationē. Reliqt aūt ꝑ-
poſitos ad affligēdā gentē
y hieroſolymis q̄dē philip-
z pum genere phrigē: mori-
bus crudeliorē eoipſo a q̄
a cōſtitut⁹ ē: in garizim āt an
b dronicū ⁊ menelaū q̄ gra-
uius q̄ꝫ ceteri iminebāt ci-
c uibus. Cūqꝫ appoſit⁹ eſſet
d ꝯ iudeos: miſit odioſū ꝑn-
cipem apolloniū cū exerci
tu vigintiduob⁹ milib⁹: ꝑ-
cipiens ei oēs ꝑfecte etatꝭ
interficere: mulieres ac iu
uenes vendere. Qui cū ve
e niſſet hieroſolymā pacē ſi-
mulans q̄euit vſqꝫ ad diē
ſanctū ſabbati: ⁊ tūc feria-
tis iudeis arma cape ſuis
f ꝑcepit. Ceſqꝫ ſilꝭ q̄ ad ſpe-
ctaculū ꝓceſſerāt: trucida
uit: ⁊ ciuitatē cū armatꝭ di
ſcurrēs ingentē multitudi
g nē pemit. Iudas aūt ma-
chabeus q̄ decim⁹ fuerat:
ſeceſſerat in deſertū locum
ibiqꝫ int̄ feras vitā in mon
h tibus cū ſuis agebat: ⁊ fe
ni cibo veſcētes demora-
bantur ne particeps eſſent
coinq̄nationis.

Capitulum. vj.

Sed nō poſt mltū tpis
miſit rex ſenē qnendā
antiochenū q̄ cōpelle
d ret iudeos vt ſe trāſferrent
e a patrijs ⁊ dei legib⁹: con
taminare etiā qꝺ ī hieroſo
lymis erat tēplū: ⁊ cogmi-
f nare iouis olympij ⁊ in ga
g rizim ꝓut erāt hi q̄ locū in
h habitabāt iouis hoſpita-
i lis. Peſſima aūt ⁊ vniuer
k ſis grauis erat maloꝝ in-
l m curſio. Nā tēplū luxuria ⁊
cōmeſſationibus erat ple-
num: ⁊ ſcortantiū cum me
retricib⁹: ſacratiſqꝫ edib⁹

t Igit antiochus. Hic ꝯñr deſcribit vaſtatio ppl'i in regꝭ abſentia: ⁊ diuidit in duas partes. ſ. in principalē ⁊ incidē talem: que incipit: ibi. Judas aūt. Circa ꝑmū primo poni tur receſſus antiochi de iudea ſpoliato tēplo. ⁊ pꝫ lr̄a vſqꝫ ibi. v Exiſtimās ſe ⁊c. hypbolica locutio ē: ad exꝑmen dum ſupbie ſue magnitudinē. x Reliqt aūt ꝑpoſitos ⁊c. iudeoꝝ poſt ſuū receſſum. y Hieroſolymis quidē ⁊c. i. oriundū de phrigia in q̄ regione ē troia. z Moribus crudelio rem eo. ſ. antiocho. a In garizim. q̄ eſt mons in regione ſamarie. b Qui grauius q̄ꝫ ceteri ⁊c. q: ſamaritani ſemp fuerūt moleſti iudeis: vt pꝫ in Eſdra ⁊ neemia. c Cūqꝫ appoſitus eēt ꝯ iudeos. i. firmatus in ꝓpoſito nocē di eis. d Miſit odioſum principem apolloniū: de cuius nequicia ⁊ morte hꝫ. j. li. iij. ca. e Pacē ſimulans vt hrēt ingreſſum in ciuitatē. f Ceſqꝫ q̄ ⁊c. ex hoc g videtur ꝙ armationē illaꝫ ſimularet fieri ad aliquē ludū exercendū vt haſtiludiū ⁊ hmōi: ad qꝺ videndū conuenerunt plurimi ⁊ illos ꝑmo iuſſit interfici q̄ꝫtum ad viros etatis ꝑfecte ſm iuſſum regis. g Judas autē Hec eſt pars incidentalis in qua ponit fuge cū pluribus alijs ad loca deſerta: eo ꝙ nō poterant mala que fiebāt in hieruſalē impedire: ſic ergo dicit. g Judas autem ⁊c. non in numero fratrū ſuoꝝ ſed magis quintus: vt habet ſupra. j. li. capi. ij. ſed in numero ſummoꝝ ſacerdotū. vt dicit gloſa: nō tamen incipiendo ab aaron: quia multo plures fuerūt: ſed a principio regni grecoꝝ: qꝺ vt dicūt gloſatores aliqui: incepit a ſeleuco: qui in ſyria ſucceſſit alexandro magno: ⁊ tunc ſummus ſacerdos fuit onias iaddi filius: qui ſm hoc dictū fuit primus. Symon iuſtus ſecūdus eleazarus filius onie tercius. Manaſſes quart⁹ eleazari auunculus. quintus onias ſymonis iuſti filius. ſext⁹ ſymon onie filius. ſeptim⁹ onias hui⁹ ſymonis filius quē interfecit andronicus: vt dictū eſt capitulo ꝑcedenti. octauus iaſon. nonus menelaus. decimus iudas machabeus Hoc accipit de glo. rabani ſuper locuꝫ iſtum: que accipit de dictis ioſephi: ſed videt in duobus deficere. Primo q̄a liſimachus ſucceſſit menelao ſm textū huius libri ſupra quarto capitulo. qui maioris eſt auctoritatis q̄ꝫ dictū ioſephi vel rabani: ⁊ ſic eadē ratione qua numerant hic iaſon ⁊ menelaus numerari debet liſimachus in decimo loco ⁊ nō iudas. ſecundo deficit quia ponit regnū grecoꝝ incipere a ſeleuco: quod tamen incepit ab alexandro magno vt dictū eſt ſupra ꝑmo capitulo primi libri. ꝓpter quod videtur mihi ꝙ hec enumeratio incipere debeat a tempore alexandri magni: ⁊ tunc ſm omnes hyſtoriographos iadd⁹ erat ſummus pontifex iudeoꝝ: cui ſi cōnumeret onias filius eius ⁊ alij conſequēter nominati vſqꝫ ad oniā quem interfecit andronicus: inuenietur ꝙ iſte vltim⁹ onias fuit nonus. ⁊ per cōſequens iudas decimus q̄ꝫtū ad intrantes legitime: iaſon autē menelaus: ⁊ liſimachus ſunt ab hoc numero eijciēdi: tum quia male intrauerūt: tum quia cultum diuinū diſſipauerunt: vt patet ex ſupradictis ⁊ ſic nō fuerūt ſummi ſacerdotes ſm rem: ſꝫ tm̄ ſm nomen ⁊ vſurpationem. h Et feni cibo veſcentes. i. terre naſcētibus que poterant in deſerto reperiri: quia ſolo feno nō poterant ſuſtētari.

Capitulum. vj.

Sed non poſt multum temporis. poſtqꝫ deſcripta eſt plebis vaſtatio: Hic conſequenter deſcribitur legis abolitio: ⁊ primo in regis abſentia ſecundo in eius preſentia capitulo ſeq̄nti. Prima in duas: quia primo introducitur gentilitatis forma: ſecundo rebellibus imponitur pena: ibi. Erat autem. Circa primū introducitur forma gentilitatis: primo q̄ꝫtum ad modum viuendi cum dicitur. b Miſit rex ſenem ⁊c. i. vnū ſacerdoteꝫ gentileꝫ: idem enim ſignificat ſenex in greco: qꝺ preſbyter in latino. vnde primo de anima vbi tranſlatio noſtra habet. Si ſenex haberet oculū iuuenis videret vtiqꝫ vt iuuenis. in antiqua tranſlatione habetur. Si preſbyter haberet oculū iuuenis ⁊c. c Qui compelleret iudeos. primo verbis ꝑſuaſiuis: poſtea tormentis. d Et ſe tranſferrent ⁊c. a legibus datis in monte ſynai patribus. e Contaminare etiā. Hic ſecundo q̄ꝫtum ad contaminationē templi cum dicitur. e Contaminare etiam ⁊c. dedicando ipſum cultui iouis olympij: quod prius erat dedicatū cultui veri dei. f Et in garizim ⁊c. Ad intellectum huius ſciendū quod ſicut dicit ioſephus antiquitatis iudaice libro. xij. ſanaballath ſamaritanus dedit filiam ſuā vxorem manaſſe fratri ſummi ſacerdotis iudeoꝝ. Qui volens habere honorem ſacerdotalem: rogauit ſocerum vt edificaret ſibi in monte garizim templū: qꝺ nominauit templū ſummi dei: ⁊ hoc fuit tpe alexandri magni: ſed poſtea videntes ſamaritani ꝙ antiochus rex haberet iudeos exoſos: ſcripſerūt antiocho ſe nihil habere cōmune cū iudeis: petentes ꝙ templū apud eos edificatū in monte garizim ioui dedicaretur: ⁊ hoc eſt quod dicitur. f Et in garizim ꝓut erant ſupple poſtulantes. g Hi qui locū inhabitabant. i. ſamaritani. h Jouis hoſpitalis. idē erat cū ioue olympo: ſed dupl'r noiabat ꝓ duob⁹ locis in q̄b⁹ ſolēniter colebat ſic̄ apꝺ nos dr̄ ſanct⁹ michael de mōte gargano ⁊ de mōte tūba: lꝫ ſint alia mlt̄a loca in q̄b⁹ ſctūs michael venerat i Peſſima autē ⁊ vniuerſis. vere iudeis. k Grauis erat ⁊c. nā eis multa ſilꝭ occurrebant mala. l Nā tēplū deo dedicatū. m Luxuria ⁊ cō. ⁊c. introferētes ⁊c. ſ. oblatiōes ydoloticas.

mulieres ſe vltro īgerebāt
ītroferētes ea q̄ nō licebāt
n o Altare etiā plenū erat illi-
citis: q̄ legib⁹ ꝓhibebank.
p Neqꝫ autē ſabbata cuſto-
q diebank: neqꝫ dies ſolēneſ
r p̄rij ſeruabank: nec ſimpl'r
s ſe quiſqꝫ iudeū cōſitebak.
t v Ducebāk aūt cū amara ne
x ceſſitate in die natal' regis
a b ad ſacrificia: ⁊ cū liberi ſa-
c cra celebrarenk: cogebank
d e hedera coronari libero cir
f cuire. Decretū aūt exijt in
ꝓximas ciuitates gentiliū
g ſuggerentib⁹ ptolomeis vt
pari mō ⁊ ipi aduerſus iu-
deos agerēt vt ſacrificarēt
eos aūt q̄ nollēt trāſire ad
inſtituta gētiliū inſficerēt
h Erat ergo videre miſeriā.
i Due em̄ muliēs delate ſūt
k l natos ſuos circūcidiſſe q̄s
m ad vbera infantib⁹ ſuſpen
ſis cum publice p ciuitatē
circūduxiſſent: p muros p̄
n o cipitauer̄t. Alij v̄o ad ꝓxi
p mas coeūtes ſpelūcas ⁊ la
tenk ſabbati diē celebran-
q tes cū indicati eēnt philip
r s po flamis ſuccenſi ſunt: eo

ꝙ verebank ꝓpter religio
nē ⁊ obſeruantiā: manu ſi
a bimet auxiliū ferre Obſe-
cro aūt eos q̄ hūc librū le-
b cturi ſunt: ne abhorreſcāt
ꝓpter aduerſos caſus: ſed
reputent ea q̄ acciderūt nō
ad interitū: ſꝫ ad correpti-
onem eſſe generis noſtri.
c Etem̄ multo tpe nō ſinere
peccatorib⁹ ex ſnīa agere.
d ſꝫ ſtatim vltiones adhibe-
e re: magni beneficij eſt indi
f ciū. Non em̄ ſicut in alijs
g nationib⁹ dn̄s patienk ex-
pectat vt eas cū iudicij di
es aduenerit in plenitudi-
ne peccatoꝝ puniat: ita et
in nobis ſtatuit vt peccat'
noſtris in finē deuolutis
ita demū in nos vindicet:
h Propter qd̄ nunqꝫ quidē
a nobis miſericordiā ſuā
amouet: corripiens vero
i in aduerſis populū ſuum
k non derelinquit. Sed hec
nobis ad cōmonitionem
l legentium dicta ſunt pau-
m cis. Jam autem venien-
dum eſt ad narrationem.
n o Igitur Eleazarus vnus

n ¶ Altare etiā. holocauſtoꝝ. o ¶ Plenū erat illicitis. ſ. hoſtijs gentiliū imūdis. p ¶ Neqꝫ autē. hic tercio ponik gentilitatis introductio in violatōne tpis ſacri cū dicitur. p ¶ Neqꝫ aūt ſabbata cuſtodiebank. qd̄ tamen erat p̄ceptū Exo. xx. in memoriā bn̄ficij creationis. q ¶ Neqꝫ dies ſo lennes patrij. i. a patribus obſeruati ſic dies paſce in memoriā liberationis ppl'i de egypto: ⁊ penthecoſtes: in memoriā datiōis legis ī monte ſynai ⁊ ſic de alijs vt pleni⁹ fuit dictū in Exo. ⁊ leuitici. r ¶ Nec ſimpl'r. i. manifeſte s ¶ Se q̄ſqꝫ iudeū ⁊c. mort' timore: erāt tn̄ aliq̄ q̄ hoc cōſtāter ⁊ manifeſte confitebank: vt ex ſequentib⁹ apparebit: q̄ tn̄ erāt pauci comparatiue: idō ꝓ nullis reputank ſicut dr̄ cōiter ꝙ nullus ē in eccl'ia qn̄ ſūt ibi pauci reſpectu multitudīnis q̄ debēt ibi eſſe et. ij. phiſico. dr̄ ꝙ illud qd̄ modicū ē q̄ſi nihil reputatur. t ¶ Ducebank aūt. hꝫ q̄rto ponik gētilitat' introductio in veneratione ydoli: cū dr̄. t ¶ Ducebank aūt. ſ. iudei v ¶ Cū amara neceſ. nā hoc faciebant mort' timore. x ¶ In die natalis regis. antiochi a ¶ Ad ſacrificia. q̄ tunc fiebant ſolēniter ad honorē bachi: nam rex credebat eū fauiſſe ſue natiuitati. b ¶ Et cū liberi. i. bachi: vn̄ verſus. Liber. i. bachus: vel vir ſine cōpede natus. c ¶ Cogebāk. iudei d ¶ Hedera coronari. i. hn̄tes ſerta in capitib⁹ de hedera: eo ꝙ hꝫ ſil'itudinē cū vite: ⁊ inuenik viridis oī tpe: non ſic aūt vitis ⁊ maxime tpe natalis dicti regis e ¶ Libero circuire. i. ad honorē ei⁹ chorizare. f ¶ Decretū. hꝫ q̄nto ponitur introductio gentilitatis in oblatione ſacrificij: nam multi iudei nō ſolū in hierl'm ⁊ iudea: ſꝫ etiā in ciuitatib⁹ gentiliū hītabant diſpſi: ⁊ illis ciuitatib⁹ mādatū fuit p regis decretū: vt iudeos hītantes ibi cōpellerēt ad dimiſſionē ſue legis: ⁊ ſuſceptionē rit⁹ gentil': ⁊ hoc eſt qd̄ dicitur. f ¶ Decretū aūt exijt ⁊c. ⁊ patet ex dictis l'ra: hoc excepto. g ¶ Suggerētib⁹ ptolo. i. ſeq̄cib⁹ ptolomei: q̄ p falſam ſuggeſtionē deduxit regē a ſnīa ꝯ menelaū ferēda. ſ. iiij. cap. h ¶ Erat ḡ. Introducta gētilitatis forma. hꝫ ꝯn̄r renitētib⁹ infligik pena: ⁊ p̄ ꝓ circūciſionis tenore: ſcd̄o ꝓ ſabbati honore: ibi. Alij v̄o. tcio ꝓ illiciti cibi horrore: ibi. Igik eleazarus. Circa p̄mū dr̄. h ¶ Erat ḡ vide. miſeriā. ſic hn̄t libri correcti: ⁊ ē ſenſus. Erat aūt. i. cōtingebat tūc oib⁹ aſſiſtentib⁹ vidē miſeriā q̄ ſubdik. i ¶ Due em̄ mulie. delate ſunt. i. accuſate. k ¶ Natos ſuos circūcidiſſe. qd̄ apparebat ex p̄putij p̄ciſione. l ¶ Quas. ſicut hn̄t libri correcti m ¶ Ad vbe. infan. ſuſpēſis. qd̄ erat valde miſerabile. ſ. ꝙ pueri ſuſpendio necarenk ad vbera q̄bus deberēt nutriri: ꝓpter qd̄ p̄ceptū fuit iudeis Exo. xxiij. Nō coques hedū in lacte matris ſue: videbak em̄ nimis durū et crudele: ꝙ hedus coquerek in lacte vn̄ ſolebat viuere: ſicut ibidē plenius fuit dictū. n ¶ Alij v̄o. Hic ꝯn̄r pena obſeruantiū ſabbatū ponik: ⁊ p̄ hec pena. ſcd̄o remouetur opinio falſa ibi. Obſecro aūt. Circa primū dr̄. o ¶ Ad ꝓxi. coeuntes. i. conuenientes. p ¶ Speluncas ⁊ latenter ⁊c. ibidē meditationibus diuinis ⁊ orōnibus vacando. q ¶ Cū indicati eēnt. philippo. q̄ poſitus erat in hierl'm ad affligendū iudeorum gentē: vt hꝫ ca. precedenti. r ¶ Flamis ſuccenſi ſunt. ſ. fumiferis vt dicit ioſeph⁹ q̄bus necati ſunt in ſpeluncis. s ¶ Eo ꝙ verebank ꝓpter religionē ⁊c. ꝓpter qd̄ p matathiam ⁊ alios ſapiētes fuit declaratū ſ. p̄ libro. ij. ca. ꝙ licitum erat eis ſe defendere in diebus ſabbatoꝝ. a ¶ Obſecro. Hic ꝯn̄r remouetur opinio falſa: q̄ poſſet aliquis credere ꝙ deus p̄mitteret iudeis talia cōtigiſſe ex eius odio ꝯ eos. ad qd̄ remouendū dr̄ hic ꝙ talia nō ſunt ſignū odij dei ſꝫ dilectōis: ſicut pius pr̄ ꝓpriū filiū quē diligit ꝓ defectib⁹ ſuis per flagella corripit nō aūt alienū quem negligit: ⁊ ex his pꝫ l'ra paucis exceptis que diſcurrentur. b ¶ Ne abhorreſcāt genus noſtrū. ſ. iudaicum. c ¶ Etem̄ multo tpe nō ſinere ⁊c. i. ꝓut ſentiunt ſcḋm partē irrationabilē peccata cōtinuare. d ¶ Sed ſtatim vltiones adhibere. p flagella cohibētia. e ¶ Magni beneficij eſt indiciū. ſ. ꝙ nō ſeruantur ad penā futuram ſed purgantur ad vitam beatā. f ¶ Non em̄ ſicut in alijs nationibus. ydola colentibus. g ¶ Dominus patienter expectat. earū punitionē differendo. vt ſic appareat dei miſericordia maior expectando eoꝝ penitentiam: ⁊ per cōſequens eius punitio iuſtior poſt talem expectationē. ideo concluditur. h ¶ Propter qd̄ nunqꝫ quidem ⁊c. nam ex amore corripit. vt dictum eſt. i ¶ In aduerſis populū ⁊c. ei patientiam tribuendo. k ¶ Sed hec nobis. i. ad cōmonitionē legentiū: ne credant penas nobis inflictas ex odio dei ꝓceſſiſſe. l ¶ Dicta ſint paucis. ſ. verbis. quia multo plura poſſent induci ad propoſitum oſtendendū. m ¶ Jam autē veniendū eſt ad narrationem. ſ. penarū quas electi ꝓ legis obſeruantia pertulerunt. n ¶ Igitur. Hic conſequenter deſcribitur pena ꝓ horrore illiciti cibi inflicta. nam eleazar⁹ magis elegit mori q̄ꝫ cibo lege ꝓhibito coinquinari: non ſolum ex eius comeſtione: ſed etiam ex comeſtionis fictione. nam ex hoc ꝓbabiliter videbat ſequi tranſgreſſionē multoꝝ: ⁊ hoc eſt quod dicitur. o ¶ Eleazarus vnus de primoribus ſcribarum vir ⁊c. id eſt de excellentioribus in ſcientia virtute et fama.

p❡ Aperto ore hians p violētiā carnificū. q❡ Cōpellebatur carnē ⁊c̄. qḋ eſt ꝓhibitū in lege. Leui. xj. r❡ At illeglorioſam ⁊c̄. i. gloriā meritoriā xpi tū tpe cōſequende. s❡ Magis q̄ȝ odi. vitā. i. vicioſam. t❡ Voluntarie preibat ⁊c̄. ꝓpter ſequēs p̄miū. v❡ Intuēs aūt. oculis cordis x❡ Queadmodū oportet accedere ad beatitudinē y❡ Deſtinauit ñ admittere. i. ꝑpetrare. z❡ Illicita. ꝓpter vite. ſ. p̄ntꝭ a❡ Amorem. nā bonū virtutis maius ē q̄ȝ bonū vite corporalis: maius aūt bonū nō eſt exponendū ꝓ ſaluatione minoris boni ẜ magis ecōuerſo. b❡ Hi aūt q̄ aſtabāt ad exequendū regis mādatū. c❡ Iniq̄ miſe. cōmoti ⁊c̄. dr̄ āt iniq̄ miſeratio: eo ꝙ inducebat ad iniquitatē. lȝ eñ comedere carnes illas de q̄buſ ſuadebāt comedere eleazaro eēt ei licitū abſolute: tñ i illo caſu erat illicitū: nā in tali fictione erat falſitas ⁊ mendaciū facto: ⁊ alioꝝ ſeductio ex eo qꝛ doctor legis erat: ⁊ iḋo ꝑ illud factū alij tracti fuiſſēt ad trāſgrediendū legē: iō ſequitur. d❡ At ille cogi. cepit eta. ⁊ ſenectutis ⁊c̄. ꝓpter virtutis ⁊ ſcie concomitanciā. e❡ Et inge. nobili caniciē. nobilitas eñ generꝭ ꝓuenit ex generatōe nobilitaſ vo v̄tutꝭ ex opatōe q̄ȝtū ad v̄tutes acq̄ſitas: ⁊ ex datione diuina q̄ȝtum ad infuſas: ⁊ iſte v̄tutes reddunt caniciē nobilē in ingenita nobilitate. f❡ Rñdit cito. nā in h̄ñtib⁹ habitū nō requirit̄ longa delibe ratio. g❡ Dicēs p̄mitti ſe ⁊c̄. i. potius ſuſtinere penaȝ oēm q̄ȝ facere talē fictōnē ⁊ ſubdit ad hoc rōeȝ dicēs. h❡ Nō eñ etati nr̄e dignū ⁊c̄. et ꝑ hoc maculā infamie q̄ȝtū ad hoīes. i❡ Atq̄ȝ excrationeȝ apud deū ⁊ angelos ſctōs. k❡ Mee ſenectuti acq̄rā. ⁊ diuinū iudiciū incurrā. l❡ Nā etſi in p̄ñti tpe ⁊c̄. ꝑ talē fictionē. Sed manū oīpotentis dei ⁊c̄. iō cōcludit. a❡ Quobrē for. ⁊c̄. i. eā ꝓ lege dei exponēdo. b❡ Senectute q̄dē ⁊c̄. ad gloriā ⁊ edificationē ꝓximi c❡ Pro ḡuiſſimis. i. honeſtiſſimis: ſic̄ hō dr̄ honeſt⁹ grauis morib⁹. cetera patēt vſq̄ȝ ibi.

de p̄morib⁹ ſcribaꝝ vir eta
te ꝓuect⁹. ⁊ vultu decor⁹
p
q apto ore hians ꝯpellebat̄
carnēȝ porcinā māducare:
r at ille glorioſiſſimā mortē
s magis q̄ȝ odibilē vitā cō-
t plectens: volūtarie p̄ibat
v ad ſuppliciū. Intuēs autē
x queādmodū oportere occi
dere patiēter ſuſtinēs. de-
y ſtinauit nō admittē illicita
z
a ꝓpt̄ vite amorē. Hi aūt q̄
b
c aſtabāt iniq̄ miſeratōe cō-
moti ꝓpt̄ antiquā viri ami
citiā tollētes eū ſecreto ro
gabant afferri carnes q̄b⁹
veſci ei licebat vt ſimulare
tur māducaſſe ſicut rex imperauerat de ſacrificij car
nib⁹: vt h̄ facto a morte li-
beraret̄: ⁊ ꝓpter veterē vi
ri amicitiā hāc in eo facie-
d bant humanitatē. At ille
cogitare cepit etatis ac ſe-
nectutꝭ ſue eminētiā dignā
e ⁊ ingenuā nobilitatis cani
ciē: atq̄ȝ a puero optīe con
uerſatōis act⁹: ⁊ ẜm ſctē ⁊
a deo ꝯdite legis ꝯſtituta:
f
g rñdit cito dicens p̄mitti ſe
h velle in infernū. Non eñ
etati nr̄e dignū eſt inq̄t fin
gere: vt multi adoleſcētes
arbitrātes eleazarū nona-
ginta ānoꝝ trāſiſſe ad vitā
alienigenarū: ⁊ ipſi ꝓpter
meā ſimulationē et ꝓpter
modicū corruptibilis vite
i tp̄s decipiant̄: ⁊ ꝑ h̄ macu
k lam atq̄ȝ execrationeȝ mee
l ſenectuti cōquirā. Nā etſi
in p̄ñti tpe ſupplicijs ho-
minū eripiar: ẜ manū oīpo
tentꝭ nec viuus nec defun
a ctus effugiā. Quobrem forti
b ter vitā excedēdo: ſenectu
te quidē dign⁹ apparebo:
adoleſcentib⁹ autē exēplū
forte relinquam: ſi ꝓmpto
c aīo ac fortiter pro grauiſſi
mis ac ſanctiſſimis legib⁹
honeſta morte perfungar.
His dictꝭ: cōfeſtim ad ſup
pliciū trahebat̄. Hi autē q̄
eū ducebant: ⁊ paulo ante
fuerāt mitiores in irā con-
uerſi ſunt ꝓpt̄ ſmones ab
d eo dictos: q̄s illi ꝑ arrogā
tiā ꝓlatos arbitrabantur.
Sȝ cū plagis ꝑimeret̄: in-
gemuit ⁊ dixit. Dñe q̄ hēs
ſcām ſciaȝ: māifeſte tu ſcis
e qꝛ cū a morte poſſem libe-
f rari: duros corporis ſuſti
g neo dolores ẜm animā vo
h ꝓpt̄ timorē tuū libent̄ hec
patior: ⁊ iſte q̄dē h̄ mō vi-
ta deceſſit ñ ſolū iuuenib⁹
ẜ ⁊ vniuerſe gēti memoriā
mortꝭ ſue ad exēplū v̄tutꝭ
⁊ fortitudis derelinquēs.

❡ Capitulū. vij.

Contigit aūt ſeptē fra
tres vna cū mr̄e ap-
p̄hēſos cōpelli a rege
edere ꝯ phas carnes por-
b cinas flagris ⁊ taureis cru
c ciatos. Vn⁹ aūt ex illis q̄
erat prim⁹ ſic ait. Quid q̄-
ris ⁊ q̄d vis diſcē a nobis
d Parati ſum⁹ mori magꝭ q̄ȝ
patrias dei legē p̄uaricari.
Irat⁹ itaq̄ȝ rex iuſſit ſarta-
gines ⁊ ollas eneas ſuccē
di: quibus ſtatim ſuccēſis
e iuſſit ei q̄ prior fuerat locu
tus amputari linguā: ⁊ cu
te capitꝭ abſtracta ſūmas
q̄ȝ manus ⁊ pedes ei p̄cidi
ceteris ei⁹ fratrib⁹ ⁊ matre
inſpiciētib⁹. Et cū iā ꝑ oīa
f inutilis fact⁹ eēt iuſſit ignē
admoueri: ⁊ adhuc ſpiran
tē torreri ſartagine: i q̄ cū
diu cruciaret̄: ceteri vnacū
mr̄e iuicē ſe hortabāt̄ mo-
ri fortiter dicentes. Domi
nus deus aſpiciet verita-
tem: ⁊ cōſolabit̄ in nobis
g queādmodū in ꝓteſtatōne
cantici declarauit moyſes

d❡ Per arrogā. ⁊c̄. qḋ nō erat vex: ẜ hoc dixerat ꝑ ꝯſtantiam mētis ad dei gl'iam: ⁊ ꝓximoꝝ edificatōnē. e❡ Cū a morte ⁊c̄. ꝑ dictā fictionem f❡ Duros cor. ⁊c̄. ẜm ꝑtē ſēſitiuā g❡ Scōȝ aīaȝ vo intellectiuā. h❡ Libēter h̄ patior ſic̄ ſapiēs ꝓ ſanitate cōſequēda libēter accipit potionē ſenſui guſtus amarā. cetera patēt. ❡ Ca. vij.

c Contingit aūt vij. frēs. Poſt q̄ȝ deſcripta ē cōpulſio ad gētilitatem i regis abſentia vtȝ ex dictis h̄ ꝯñr ſit ideȝ i ei⁹ p̄ñtia: vt ex ſeq̄ntib⁹ apparebit: ⁊ p̄ fit h̄ in generali: ſcd̄o in ſpeciali: ibi. Vn⁹ aūt. Circa primū dicit̄. a❡ Contigit aūt ⁊c̄. h̄ non vr̄ cōtigiſſe i irl'm vel iudea. qꝛ rex antioch⁹ non legit̄ ibi rediſſe poſtq̄ȝ ide receſſerat facta ſtrage populi ⁊ ſpoliatiōe tēpli: vt hr̄ ſ. cap̄. v. ꝓpter qḋ videt̄ h̄ ꝯtigiſſe i antiochia ſeu aliq̄ alia ciuitate notabili ad quā venerat edictuȝ regis de cōpulſione iudeoꝝ ibidē habitātiū ad ritū gentiliū. vt hr̄ ca. p̄cedenti. b❡ Flagris ⁊ taureis cruciatos. flagrū flagri e ſūmitas v̄gulaꝝ adinuicē ligatarū q̄ fac̄ ſtrepitū ꝑcutiēdo ⁊ prurit ū ꝑ calefactōis modū taurea tauree ē flagellū de corio tauri factū. c❡ Vn⁹ āt. h̄ ꝯñr ponit̄ ꝯpulſio i ſpāli. et p̄ ponit̄ afflictio friſ p̄geītī q̄ ꝓ ſe ⁊ alijs dixit. d❡ Parati ſu. ⁊c̄. i. a deo datas p̄rib⁹ nr̄is i mōte ſynai. e❡ Iuſſit ei ⁊c̄. ꝓpt̄ v̄itatꝭ ꝯfeſſionē f❡ Iuſſit ig. ⁊c̄. i. exhiberi ſeu apponi g❡ Queādmoduȝ ꝑ ⁊c̄. Deuterono. xxxij.

b ⁊ in ſeruis ſuis ꝯſolabitur
Mortuo itaqꝫ illo ꝑmo h̄
mō ſequētē deducebāt ad
illudēdū: ⁊ cute capitꝭ eiꝰ
cū capillis abſtracta infro
gabāt: ſi mādu caet priꝰ ꝙ̄
toto corpe ꝑ mēbra ſingu-
la puniret. At ille rn̄dens
pr̄ia voce dixit. Nō faciā.
Propt qđ ⁊ iſte ſequēti lo
co ꝑmi tormēta ſuſcepit: ⁊
in vltio ſpū ꝯſtitutꝰ ſic ait.
i Tu qdē ſceleſtiſſime i pn̄ti
vita nos ꝑdis: ſ3 rex mūdi
defunctos nos ꝓ ſuis legi
bus eternevite reſurrectōne
k ſuſcitabit. Poſt hūc tciꝰ il
l luditr: ⁊ linguā poſtulatꝰ ci
to ꝓtulit: ⁊ manꝰ ꝯſtant ex
tēdit: ⁊ cū fiducia ait: e ce-
lo iſta poſſideo ſ3 ꝓpt dei
leges nūc hec ipa deſpicio
qm̄ ab ip̄o me ea receptuꝝ
ſpero: ita vt rex ⁊ q̄ cū ipſo
erāt mirarent adoleſcētis
animū ꝙ tanqꝫ nihil ducēt
m cruciatꝰ. Et h̄ ita defuncto
q̄rtū vexabāt ſilr torquen-
tes. ⁊ cū iā eſſet ad mortē
ſic ait. Potiꝰ ē ab hoibus
morti datos ſpem expecta
re a deo: iterū ab ip̄o reſu-
n ſcitandos. Tibi em̄ reſur-
o rectio ad vitā non erit. Et
cū admouiſſent quintum
p vexabant eū: at ille reſpici
ens in eū dixit. Ptātē ht̄
hoīes hn̄s cū ſis corrupti
q r bilis facis qđ vis. Noli āt
putare genꝰ nr̄m a deo eſſe
s derelictū. Tu aūt patient
t v ſuſtine: ⁊ videbis magnā
x poteſtatē ipſiꝰ q̄liter te ⁊ ſe
y z men tuū torquebit. Poſt
hūc ducebant ſextum: ⁊ is
mori incipiens ſic ait. No

li fruſtra errare. Nos em̄
propter noſmetipſos hoc
patimur peccantes in deū
nr̄m: ⁊ digna admiratione
a facta ſunt i nobis. Tu aūt
ne exiſtimes tibi ipune fu-
turum: qđ ꝯ deū pugnare
b tentaueris. Supra modū
aūt mr̄ mirabilis ⁊ bonorꝝ
c memoria digna: q̄ ꝑeunteſ
ſeptem filios ſub vniꝰ diei
d tpe cōſpiciēs: bono aio fe-
rebat ꝓpt ſpem quā i deo
e hēbat: ſingulos illorꝝ hor-
tabatur voce pr̄ia fortiter
f g repleta ſapia ⁊ feminee co
h gitatōni maſculinū animū
i k inſerens dixit ad eos. Ne
ſcio q̄liter in vtero meo ap
l paruiſtis. Neqꝫ enim ego
m ſpm̄ et animā donaui voƀ
n o ⁊ vitā ⁊ ſingulorꝝ membra
p nō egoipſa cōpegi. Sz em̄
mundi creator q̄ formauit
hois natiuitatē: quiqꝫ oim
inuenit originē: ⁊ ſpm̄ vo-
bis iterū cū mia reddet et
q vitā: ſicut nūc voſmetip̄os
deſpicitis ꝓpt leges eius
r Antiochus aūt ꝯtēni ſe ar
s bitratꝰ ſiml ⁊ exprobrātis
t voce deſpecta cum adhuc
v adoleſcētior ſupeſſet: non
ſolū verbis hortabat: ſ3 et
cū iuramēto affirmabat di
uitem ſe ⁊ beatum facturū
⁊ res neceſſarias ei prebi-
turꝝ. Sz ad h̄ cū adoleſcēs
nequaquā inclinaret: voca
uit rex matrē ⁊ ſuadebat ei
vt adoleſcēti fieret i ſalutē
x Cum autem multis eā ver
bis eſſet hortatus: ꝓmiſit
ſuaſurā ſe filio ſuo. Itaqꝫ
y incliata ad illū irridēs cru
delē tyrannū: ait pr̄ia voce

h Et in ſeruis ſuis ⁊c. Mortuo itaqꝫ. Hic ꝯn̄r ponit af-
flictio ſecundi: ⁊ patet lr̄a vſqꝫ ibi: patria voce dixit. i. ſm
doctrinā ſanctorꝝ patrū. i Tu quidē ſceleſtiſſime. i. in
ſupremo gradu ſceleris exiſtens. k Poſt hūc tercius
hic ponit tormentatio tercij. l Et linguā poſtulatꝰ ⁊c.
nō abhorrens eiꝰ pre
ciſionē ꝓpter diuine
legis obſeruantiam
cetera patent.
m Et hoc ita defun
cto. Hic ponit vexa
tio quarti: ⁊ pꝫ vſqꝫ
ibi. n Tibi em̄ re
ſurrectio ⁊c. licet em̄
oēs in fine mundi re
ſurgant immortales
q2 tūc ceſſabit gene-
ratio ⁊ corruptio: tm̄
ſoli boni reſurgent
ad vitā immortalē q̄
erit ꝑ gloriā anime
redundantē ad cor-
pus ꝑ dotē impaſſi-
bilitatꝭ. Corpora ve
ro malorꝝ erunt im-
mortalia vt ſemper
crucient igne geben
ne: vt habet Math.
xxv. que eſt mors ſe-
cunda. Apocal. xx.
o Et cū admouiſ-
ſent. Hic ponit tor-
mentatio quinti cū
dicit. ⁊ cū admouiſ-
ſent. i. applicaſſent
quintū. p Vexa
bant eum. ſimili mo
do ſicut ꝑcedentes.
q Facis qđ vis. vo
luntate nequiſſima.
r Noli aūt putare
genus nr̄m ⁊c. eo ꝙ
ꝑmittit nos a te cru
ciari: quia hoc facit
ad augmentū meri-
ti nr̄i. s Patient
ſuſtine. i. modicū ex
pecta ita ꝙ li patien
ter nō ē nota ꝟtutis
ſ3 breuitatꝭ vite tpal.
iō ſubdit. t Et vi
debis cito v Ma
gnā ptātē ipſius cui
non poteſt reſiſti.
x Qualiter te ⁊ ſe-
men tuū. i. imitato-
res tuos. y Tor-
quebit eternaliter in
gehenna. z Poſt
hūc. hic ꝯn̄r ponitur
vexatio ſexti. ⁊ patet
vſqꝫ ibi. z Nos ei
ꝓpt noſmetipſos ⁊c.
licet em̄ ſcti eſſent et
innocētes tm̄ ꝯfitent
ſe pati ꝓpter pctā: im
putantes ſibi aliorꝝ delicta: eo ꝙ eſſent de eodē populo: et
ſimiliter facit Daniel. ix. ca. a Tu autē ⁊c. contra deū
⁊c. eius cultū auferendo. ⁊ eius populū crudeliter occidē
do. b Supra modū. Hec eſt pars ſeptima in qua int-
ponitur matris cōſtantia: cū dicit. Supra modū aūt ma-
ter mirabilis. nā antea nō legitur fuiſſe aliqua tante con-
ſtantie. c Que ꝑeuntes ſe. filios. q̄ntū ad vitā pn̄tē ſed
ſaluatos q̄ntū ad futurā: iō ſubdit. d Bono aio ferebat
ꝓpter ſpem. ſ. alteriꝰ vite. e Singulos illorꝝ ⁊c. i. ſctōꝝ
patrū doctrine cōſona: iō ſubdit. f Repleta ſapia. ſan-
ctorꝝ. g Et femi-
nee cogitationi. que
eſt de mollitie et re-
miſſione. h Ma
ſculinū animū infe-
rens qui tēdit ad ar-
dua ⁊ difficilia.
i Dixit ad eos. ex
magno feruore
k Neſcio q̄liter ⁊c.
tūc em̄ apparet puer
eē in vtero mr̄is qn̄
incipit ſe mouē: mo-
tus aūt ⁊ ſenſus ſūt
ab aīa q̄ ē in puero ꝑ
infuſionē. modus āt
infuſionis ē ſoli deo
cognitꝰ: iō ſubditur
l Neqꝫ em̄ ego ſpm̄
. i. animā itellectiuā
q̄ eſt ſpūalis nature.
m Et animā. i. po-
tentiā ſenſitiuā q̄ eſt
ipſiꝰ cōiūcti. n Et
vitā. i. opationes vi-
te. o Et ſingulorꝝ
membra ⁊c. q2 ꝟtus
formatiua non eſt a
matre ſ3 a patre: ⁊ il-
la nihil agit niſi in
ꝟtute ꝑme cauſe: iō
ſubdit. p Sz em̄
mūdi ⁊c. ⁊ pꝫ ex dictꝭ
vſqꝫ ibi.
q Sic nūc voſmet
ip̄os deſpicitis. q̄ntū
ad vitā corporalē.
r Antiochus autē
Hec ē octaua ꝑs in
q̄ ponit martiriū ſe-
ptimi. ꝑmittit tm̄ eiꝰ
ꝑſuaſio: ſcđo ponit
eiꝰ vexatio ibi. Cū h̄
illa. circa primū pri-
mo ponit ꝑſuaſio a
rege cū dicitur.
r Antiochus autē
cōtēni ſe arbitratꝰ. ꝑ
dictos filios q̄ dice-
bant eū ſceleſtū ⁊ in
cendio gehēne reſer
uatū. s Simꝉ ⁊ ex
probatis ⁊c. q2 vocē
dictorꝝ fratꝝ reputa-
bat deſpectā: ſic ꝑſo-
nas eo deſpicabiles
reputabat: ⁊ ſic du-
plici rōne reputabat
ſe ꝯtemptū. ſ. rōe ver
borꝝ ⁊ ꝑſonarꝝ deſpi-
cabiliū. t Cū ad-
huc. vt faltē illū ſuparet. v Nō ſolū ⁊c. ⁊ pꝫ lr̄a vſqꝫ ibi.
x Cū āt mltꝭ. Hic ponit ꝑſuaſio iuuenis a mr̄e: q̄ ꝓmi ſit
ſuaſurā ſe filio ſuo ⁊ verꝝ dixit q2 ꝓmiſſio abſoluta eſt ſic
ē iſta itelligēda ē đ bono. iō ſƀdit y Irridens tyran. ⁊c.
q2 perſuaſio ſua erat ad ꝟtutis bonū ⁊ patet lr̄a vſqꝫ ibi.

z Sed dignus ⁊c̄.i.eoꝝ consortio per palmā martyrij.
a Ut in illa miseratione.q̄ fiet sanctis in resurrectione.
b Cum fratribus ⁊c̄. ad augmentū glorie vestre et mee.
c Cū hec illa adhuc diceret. Hic ꝯñr ponit eius vexatio
cū dicit. Cū hec illa diceret.ex magno feruore.nō expecta
uit finē verboꝝ nr̄is
cōplete. d Quē
sustinetis.i. differetis
vexare sub spe vana
ꝙ debeā regi obedi-
re. e Nos em̄ pro
pctis nr̄is ⁊c̄. expo-
natur sicut s̄ de sex-
to fr̄e. f Dn̄s deꝰ
nr̄ modicū ē iratus.
nā oīs pena in p̄nti
modica est respectu
future g Noli fru
stra extolli ⁊c̄.sic h̄nt
libri correcti q̄si di-
cat:nō ꝑtingēs ad il
lud qđ speras dei iu
dicio impeditus.
h Nā fr̄es mei mo
dico ⁊c̄. respectu do-
loris futuri i Sub
testam̄to.i.ꝓmissiōe
futura. k Eterne
vite effecti sunt. quā
sine dubio cōsequen
tur. l Inuocans
deū maturius.i. cuꝫ
pondere affectus.
m Teqꝫ cū tormen
tis ⁊c̄.in h̄ videt ꝓphe
tice loqui:q̄ꝛ sic fuit
ipletuꝫ de futuro vt
pꝫ infra.ix.ca. cetera
patent. Ca.viij.
Iudas vero.
i Descripta iu
deoꝝ tribula
tiōe ꝑ regē antiochū
Hic ꝯñr describit li-
beratio per iudā ma
chabeū: circa quā p̄
ponit liberatio ppl̄i
scđo purgatio tēpli.
x.ca. Prima i duas:
q̄ꝛ p̄ ponit liberatio
ppl̄i a regis ducibꝰ
scđo a ꝑsona eiꝰ seq̄n
ti ca. Prima adhuc
in duas q̄ꝛ p̄ ponitur
iude ꝓsperatio.scđo
p̄ncipū antiochi de-
bellatio: ibi. Vidēs
autē philippꝰ. Circa
p̄mū dī a Iudas
ꝟo macha.⁊c̄. ab ad
uersarijs occupata.
n̄ em̄ h̄ebāt tm̄ pplꝫ
ꝙ possent potent̄ cō
mittē bellū. b Et
cōuocātes cognatos
de q̄bꝰ magis cōfide
bant et q̄ ad h̄ erant
magꝭ periti. c Et
eos q̄ ꝑmanserāt ⁊c̄.
nā ad pugnādū ꝓ le
ge erant valuntarij.

Fili mi miserere mei q̄ te i
vtero nouē mēsibꝰ portaui
⁊ lac triēnio dedi ⁊ alui:et
in etatē istaꝫ ꝑduxi. Peto
nate vt aspicias ad celū et
terrā:⁊ ad oīa q̄ in eis sunt
⁊ intelligas q̄ꝛ ex nihilo fe
cit illa deꝰ ⁊ hoim̄ genꝰ ita
fiet vt nō timeas carnificē
z istū:sed dignꝰ fratribꝰ tuis
effectꝰ ꝑticeps suscipe mor
a tem:vt in illa miseratione
b cū fratribꝰ tuis te recipiā.
c Cū hec illa adhuc diceret:
d ait adolescens. Quē susti-
netis. Nō obedio p̄cepto
regis: s̄ p̄cepto legis q̄ da
ta est nobis ꝑ moysen. Tu
ꝟo q̄ inuentor oīs malicie
factꝰ es in hebreos: n̄ effu
e gies manū dei. Nos ei ꝓ
pctīs nr̄is h̄ patimur Et si
nob̄ ꝓpt̄ icrepatōꝫ ⁊ corre
f ptōꝫ dn̄s deꝰ nr̄ modicū ira
tꝰ ē:s̄ iteꝝ r̄cōciliabit s̄uis
suis. Tu autē o scelestе et
oim̄ hoim̄ flagitiosissime:
g noli frustra extolli vanis
spebus:in s̄uos eiꝰ infla-
matus. Nondū em̄ oīpo-
tentis dei ⁊ oia inspiciētis
h iudiciū effugisti. Nā frēs
mei modico nūc dolore su
i k stētato.sub testamēto eter
ne vite effecti sūt: tu ꝟo iu
dicio dei iustas supꝑbie tue
penas exolues.ego aūt sic̄
⁊ frēs mei animā ⁊ corpus
meū trado ꝓ patrijs legibꝰ
l inuocās deū maturiꝰ gēti
m nr̄e ꝓpiciū fieri teqꝫ cū tor
mētis ⁊ verberibꝰ cōfiteri
ꝙ ip̄e est deꝰ solus. In me
ꝟo ⁊ in fratribꝰ meis desi-
net oīpotentis ira: q̄ super
oīe genꝰ nr̄m iuste supꝑdu
cta ē. Tūc rex accēsus ira:
in hūc sup oēs crudeliꝰ de
seuit:īdigne ferēs se derisū
Et h̄ itaqꝫ mūdus obijt:ꝑ
oīa i dn̄o ꝯfidēs. Nouissi-
me aūt post filios ⁊ mr̄ cō

sumpta est. Igit de sacrifi
cijs ⁊ de nimijs crudelita
tibus satis dictū est.

Capitulū.viij.

a Iudas ꝟo machabeꝰ
⁊ q̄ cū illo erāt introi-
bant latent in castella
b ⁊ cōuocātes cognatos et
c amicos: ⁊ eos q̄ ꝑmāserāt
in iudaismo assumentes:
eduxerunt ad se sex milia
d viros. Et inuocabāt dn̄m
vt respiceret in populuꝫ q̄
ab omnibꝰ calcabat:⁊ mi-
sereretur tēplo qđ cōtami
nabatur ab impijs. Mise-
reretur etiā exterminio ci-
uitatis q̄ esset ilico cōpla-
nanda:⁊ vocē sanguis ad
se clamātꝭ audiret: memo
raret q̄ꝫ iniq̄ssimas mortes
ꝑuuloꝝ innocentū:⁊ blas-
phemias noi suo illatas:⁊
indignaret sup his At ma
chabeus cōgregata multi
e tudine intolerabilꝭ gentibꝰ
f efficiebatur. Ira em̄ dn̄i in
g miam cōuersa ē. Et supꝑue
niens castellis ⁊ ciuitatibꝰ
iprouisis: succēdebat eas
⁊ opportuna loca occupās
non paucas hoim̄ strages
h dabat maxime autē nocti-
bus ad huiuscemōi excur
sus ferebat:⁊ fama ꝟtutis
eiꝰ vbicūqꝫ diffundebatur
i Uidens aūt philippꝰ pau
latim virū ad ꝓfectū veni
re ac frequentius res ei ce
dere ꝓspere:ad ptolomeū
ducē celessyrie ⁊ phenicis
sc̄psit:vt auxiliū ferret re-
k gis negocijs. At ille velo
cit misit nichanorē patro-
l m cli de primoribꝰ amicū:da
tis ei de ꝑmixtis gētibꝰ ar
matis:nō minꝰ viginti mi
libꝰ: vt vniuersoꝝ iudeoꝝ
genus deleret:adiuncta ei
⁊ gorgia viro militari ⁊ in
bellicis experientissimo.
n o Constituit autem nicha-

d Et inuocabāt dn̄m ⁊c̄.sine cuiꝰ auxilio nō poterāt resi-
stere aduersarioꝝ numero allegātes ad hoc rōnes ex ꝑte
ppl̄i cōculcati.⁊ tēpli cōtaminati ⁊ ciuitatis electe ad cul
tum dei: ⁊ sanguinis innocētis effusi: ⁊ nois sui blasphe-
mati:⁊ pꝫ lr̄a vsqꝫ ibi. e Intolerabilis gentibꝰ efficieba
tur.q̄ꝛ nō poterat ip-
sius ipetus sustinē.
⁊ subdit cā cū dicit.
f Ira em̄ dn̄i i miaꝫ
cōuersa ē.⁊ sic habe
bant auxilium dei.
g Et supꝑueniēs ⁊c̄.
scꝫ ab aduersarijs q̄
nō ꝓuiderant sibi ꝯ
aduentum ipsius
h Maxie autē no-
ctibꝰ.q̄ꝛ tunc hostes
minꝰ poterāt sibi ꝓ-
uidere. i Vidēs
aūt. Hic ꝯñr descri-
bitur principū regis
debellatio:⁊ p̄ ponit
belli apparatꝰ. scđo
afflictꝰ: ibi. Ad hoc
etiā. p̄ma i duas. q̄a
p̄ describit apparatꝰ
ex ꝑte gentiliū: scđo
ex parte iudeoꝝ:ibi.
Iudas āt. Circa pri-
mū dī. i Vidēs
autē philippus.quē
scꝫ rex antiochus re-
liq̄rat hierosolymis
ad affligendū ppl̄m
iudeoꝝ vt hr̄.s̄.v.ca.
et dicūt aliq̄ ꝙ iste ē
philippus ille de q̄
dicit in fine capituli
sequentis ꝙ transfe-
rebat corpus antio-
chi defuncti:sed hoc
nō videt verū. p̄mo
quia iste erat in hie-
rusalem:alius auteꝫ
in perside cū antio-
cho rege quādo fuit
istud bellū. secundo
quia iste fuit phriges
genere. vt habetur s̄
v.cap̄.alius vero col
lactaneus vt habet
in fine capituli seq̄n-
tis. cetera patēt vsqꝫ
ibi. k Misit ni-
chanorē patrocli.i.fi
lium. l De p̄mo-
ribus amicū.sic ha-
bent libri correcti:
erat em̄ de principa-
libus amicis suis.
m Datis ei de per-
mixtis gentibus ⁊c̄.
erant em̄ collecti de
diuersis locis ⁊ ciui-
tatibus. n Cōsti-
tuit aūt.i.firmiter ꝓ
misit. o Nicha-
nor regi.i.locum re-
gis in hoc tenēti. nā
rex erat in perside vt
dictum est.

noꝛ regi: vt tributũ qđ ro-
manis erat dandum. duo
milia talentoꝝ de captiui-
tate iudeoꝝ ſupplet̃. Sta-
timq̃ʒ ad maritimas ciuita
tes miſit conuocãs ad co
emptionẽ iudaicoꝝ mãci-
pioꝝ: ꝓmittẽs ſe nonagin
ta mãcipia talento diſtra-
cturũ: nõ reſpiciẽs ad vin
dictã q̃ eũ ab oĩpotẽte eẽt
cõſecutura. Judas aũt vbi
cõperit: indicauit his q̃ ſe
cũ erãt iudeis nichanoꝛis
aduentũ. Ex q̃b⁹ q̃dã foꝛ-
midãtes: ⁊ non credentes
dei iuſticie in fugam verte
bant: alij v̄o ſi q̃ de his ſu
pererãt: veniebãt ſimulq̃ʒ
dñm depc̃abant vt eripet
eos ab impio nichanoꝛe q̃
eos priuſq̃ʒ in cominus ve
niret vendiderat. Et ſi nõ
ꝓpter eos: ꝓpt̃ teſtamẽtũ
qđ erat ad pr̃es eoꝝ: ⁊ pro
pter inuocationeʒ ſancti et
magnifici nõis eius ſuper
ipos. Cõuocatꝰ aũt macha
beus ſeptẽ milib⁹ q̃ cũ ipo
erãt rogabat ne hoſtib⁹ re
conciliarent: neq̃ʒ metue-
rent inique veniẽtiũ aduer
ſum ſe hoſtiũ multitudinẽ:

ſʒ foꝛtiter cõtenderent ante
oculos hñtes cõtumeliã q̃
loco ſancto ab his iniuſte
eſſet illata itemq̃ʒ ludibrio
habite ciuitatis iniuriam:
adhuc etiã veterũ inſtitu-
ta cõuulſa. Nã illi quidem
armis cõfidunt ait ſimul ⁊
audacia: nos aũt in oĩpo-
tente dño qui põt et veniẽ
tes aduerſum nos et vni-
uerſum munduʒ vno nutu
delere cõfidimus. Admo
nuit aũt eos et de auxilijs
dei que facta ſunt erga pa-
rentes et ꝙ ſub ſennache-
rib centũ octogintaquinq̃ʒ
milia ꝑemerunt: ⁊ de p̃lio
qđ eis aduerſus galathas
fuit in babylonia: vt oĩs
vbi ad rem ventum eſt ma
cedonib⁹ ſocijs heſitanti-
bus: ipſi ſex milia ſoli ꝑe-
merunt centũ viginti milia
ꝓpter auxiliũ illis datum
de celo: ⁊ beneficia ꝓ his
plurima conſecuti ſunt.
His verbis conſtantes ef
fecti ſunt ⁊ pro legibus et
patria moꝛi parati. Conſti
tuit itaq̃ʒ fratres ſuos du-
ces vtriq̃ʒ oꝛdini ſymonẽ
et ioſephum et ionatham

p Ut tributũ ⁊c̃. erat eñ rex antiochus tunc tributarius romanoꝝ. q De capti. iude. ſuppleret. i. de p̃cio iudeorum q̃s in ſeruos ⁊ ancillas vẽderet: iõ ſubdit. Statimq̃ʒ ad maritimas ⁊c̃. s̃. j. li. iij. ca. nõ dĩ ꝙ miſerit: tñ dat itelligi ꝑ hoc qđ dicit. Et audierũt mercatoꝛes ⁊c̃. r Nonaginta mancipia talento ſcʒ vno. s Diſtracturũ: dĩ aũt mancipiũ q̃ſi manu captũ qꝛ ꝑ bellũ capiebantur: ⁊ in ſeruos vendebantur ſeu redigebantur.

t Judas aũt. Hic ꝯñr deſcribit apparat⁹ belli ex parte iudeoꝝ: ⁊ p̊ ponit aliq̊rũ puſillanimitas cũ dĩ. v Ex q̃bus quidã foꝛmi. magnitudinẽ ⁊ foꝛtitudinẽ exercitus veniẽtis a nichanoꝛe. x Et non cre. dei iuſ. i. minus debito confidentes de auxilio diuino ⁊ ſic non credebant diuine iuſticie: quia nõ credebãt ꝙ deus faceret iuſticiã. i. vindictã de aduerſarijs eoꝝ y In fugam vertebant. ſubtrahẽtes ſe occulte de ſocietate iude.

z Alij v̄o. Hic ꝯñr ponit alioꝝ animoſitas: ⁊ p̄mo in generali. ſcđo ipſi⁹ iude i ſp̄ali: ibi. Cõuocatis aũt. Circa primũ dĩ. z Alij v̄o ⁊c̃. accipitur hic ſi ꝓ quia: q̃a cũ iuda remãſerunt ſepteʒ milia: vt hĩ. j̃. a Veniebãt. cũ iuda ad pugnandum. b Simulq̃ʒ do. dep̃cabant. magis innitentes diuine protectioni q̃ʒ ſue virtuti c Qui eos p̄uſq̃ʒ in comi. veniret. i. p̄uſq̃ʒ ad bellandũ appropinq̃ret. d Vendiderat. vt p̄dictũ eſt. e Et ſi nõ ꝓpter eos. i. ꝓpter eoꝝ merita eriperet eos a nichanoꝛe: ſaltẽ hoc faceret. f Propter teſtamentũ ⁊c̃. i. ꝓpter ꝓmiſſionẽ factã a deo patrib⁹ ſctĩs de cõſeruatione ſeminis eoꝝ vel aliter. f Propter teſtamentum ⁊c̃. i. ꝓpter legẽ datã patribus quã volebat deſtruere totaliter antiochus: vt patet ex ſupradictis ⁊ ſimiliter volebant hec facere duces eius. g Et ꝓpter inuocationeʒ ⁊c̃. quia dicebant pꝛe gentibus ceteris dei populus.

h Conuocatis aũt. Hic cõſequenter ponit animoſitas iude in ſp̄ali: ⁊ primo ſuos animãdo. ſcđo exercitum oꝛdinando: ibi. Conſtituit itaq̃ʒ. Prima in duas. quia primo iudas ſuos animat rõnibus: ſcđo exemplis: ibi. Admonuit aũt. Circa primũ dicit. h Cõuocatis aũt machabeus. vt exiſtentes ꝓpe magis intelligerent eius verba. i Septẽ milibus. j. Machab. iiij. dicit ꝙ fuerunt tñ tria milia: dicenduʒ ꝙ ibi loquit de ſufficienter armatis: vnde ibidẽ ſubditur quia tegumenta ⁊ gladios nõ habebant. ſ. ad armandũ plures ſufficienter: ſed multi ex magno deſiderio moꝛi ad pugnandũ ꝓ patria ⁊ lege dei fuerũt ibi q̃ſi inermes: ⁊ maxime quia dixerat iudas melius eſſe moꝛi q̃ʒ videre mala gentis ⁊ ſanctoꝝ. ⁊ ſic in vniuerſo fuerunt ſeptẽ milia vt hic dicit. ⁊ primo allegat rationẽ ſumptã ex parte aduerſarioꝝ cũ dicit. k Rogabat ne hoſtib⁹ recõciliarent. reddendo ſe eis ſub aliquibus cõditionibus.

l Neq̃ʒ metu. ⁊c̃. q̃ſi diceret in ſuis iniq̃tatibus capient. ſcđo adducit rõ ex parte dei cũ dĩ m Sed foꝛtiter cõtenderent. dimicando. n Ante oculos. mẽtis. o Habentes contumeliã ⁊c̃. vnde ſupꝛa p̊ li. iij. cap̃. vbi tãgitur iſta materia dixit iudas. Melius eſt nobis moꝛi i bello q̃ʒ videre mala gẽtis noſtre ⁊ ſanctoꝝ. p Itẽq̃ʒ ludi. ha. ci. ſcʒ hierl̃m ad dei cultum electe. q Adhuc etiã veterũ ⁊c̃. habebant eñ iudei aliq̃s oꝛdinationes extra legẽ moyſi factas a ſenioꝛib⁹ ꝓpter bonũ regimen populi. tercio ponit ratio ex parte auxilij cũ dicit r Nam illi qui ⁊c̃. i. tñ in virtute humana q̃ eſt defectiua. s Nos aũt in oĩpo. dño. cui⁹ v̄tus eſt firmitas infinita.

t Admonuit aũt. h̄ iudas ſuos aĩat exẽplis cũ dĩ. t Admonuit aũt ⁊c̃. in exitu iſrahel de egypto. Exo. xiiij. c. v Et ꝙ ſb̄ ſennacherib ⁊c̃. ab angelo dei ꝑcuſſa vt hĩ. iiij. regũ. xix. c. x Et de p̄. ⁊c̃. iſtud bellũ nõ hĩ in ſcp̄tura ſacra: nec alibi potui reꝑire ꝓpter qđ nõ poſſum dicere niſi illud qđ h̄ eſt in textu. y Ubi ad rẽ vẽ. i. ad pugnãdũ actu. z Macedonibus ſocijs. i. in eodẽ exercitu exiſtentib⁹ cum iudeis. a Heſitantib⁹. i. foꝛmidãtib⁹ pugnare. b Ipſi ſex milia ſoli. ſ. iudei. c Peremerũt centũ viginti milia. non ꝓpꝛia v̄tute ſʒ diuina. d Et bñficia ꝓ his plurima cõſecuti ſunt a rege. Cõſequẽter ponit admonitõis effect⁹. cũ dĩ. His verbis cõſtãtes effecti ⁊c̃. e Cõſtituit itaq̃ʒ. Hic ꝯñr ponit exercit⁹ oꝛdinatio: cũ dĩ. Cõſtituit itaq̃ʒ frẽs ſuos duces qꝛ de eoꝝ foꝛtitudine ⁊ fidelitate cõfidebat magꝰ. f Utriq̃ʒ oꝛdini. ſ. equitũ ⁊ peditum. tñ in q̃libet etiã acie erant aliq̃ equites ⁊ pedites. ⁊ h̄ ſm doctrinã vegetij libꝛo de re militari. potiſſime qñ bellũ cõmittit in loco aſpero vbi eq̃tes nõ pñt bene cõiungi. g Symonẽ et ioſephũ ⁊ ionathã. s̃. j. li. ij. ca. vbi ponunt frẽs iude nõ nomiat ibi aliq̃s ioſephus ꝓpter qđ dicunt aliq̃ ꝙ iſte nõ fuit frat carnalis iude. ſʒ tñ legalis. vt de eadẽ lege vel hoc de eadem cognatõe. ſʒ nõ ẽ veriſile ꝙ int duos frẽs iude carnales. ſ. ſymonẽ ⁊ ionathã ponat tanq̃ʒ frater eius ali⁹ q̃ tñ ſit extraneus ꝓpter qđ videt meli⁹ dicendũ ꝙ iſte fuit frater carnalis iude. q̃ p̊ libꝛo noiat eleazarus. vñ. xij. libꝛo antiq̃tatis

iudaice dr̃ ꝙ iſte eleazarꝰ cognominatꝰ ē ſaphus. ⁊ videt idē nomē qđ ioſephꝰ abbreuiatū tñ. ſicut nicolaꝰ ꝑ abbreuiationē aliqñ dr̃ cholaꝰ. b ¶ Subiectis vnicuiqꝫ millenis ⁊c. retinēs i acie ſua duo milia qngētos. i ¶ Ad hoc etiā. Poſtqꝫ deſcriptꝰ ē belli apparatꝰ. Hic ꝯñr deſcribit cõflictus. ⁊ ꝑmo ponit cõflictꝰ cū nichanore: ſcđo iterponit cõflictꝰ cū timotheo ⁊ bachide: ibi. Et ex his. t̾cio reuertit auctor ad loqndū đ nichanoris cõfuſione: ibi. Facinoroſiſſimꝰ āt ⁊c. Prīa adhuc in duas. q2 prio ponit nichanoris debellatio. ſcđo grãrũactio: ibi. arma autē. Circa primū dicitur.
i ¶ Ad hoc etiā. ſ. ad bellandū viriliter.
k ¶ Ab eſdra lecto illis ſctõ libro. vt ꝑcipitur Deut. xx. Iſte eſdras nõ fuit ille q̇ legez reꝑauit. nã ille mortuus fuerat diu añ. ſꝫ fuit vnꝰ de ſacerdotibꝰ eiuſdē tñ nominis tpe iude.
l ¶ Et dato ſigno adiutorij dei. nõ dr̃ hic q̃le fuerit. ſꝫ ꝓbabilit̾ pt dici ꝙ fuit clãgor ſacraꝝ tubaꝝ in aggreſſu belli.
m ¶ In prīa acie ipe ipe dux ⁊c. ſcꝫ iudas machabeꝰ. n ¶ Interfecerūt ſuꝑ. ix. milia. ſꝫ in. j. li. iiij. ca. dr̃ ꝙ ceciderūt vſqꝫ ad tria milia. Dicendū ꝙ illa tria milia ceciderūt i prio cõgreſſu belli. ⁊ i ꝑſecutiõe fugientiū tot alij ceciderūt ita ꝙ in vniuerſo fuerīt. ix. milia. ⁊ ampliꝰ. vt h̾ dr̃. cetera patēt vſqꝫ ibi.
o ¶ Sꝫ reuerſi ⁊c. i. repſſi. naꝫ iminebat hora decima a q̃ incipiebat obſeruatio ſabbati. ſꝫ h̾ nõ videbatur ipedire. q2 s. j. li. ij. ca. iã erat declaratū ꝙ licitū erat eis in ſabbato bellare.
Dicendū ꝙ veꝝ eſt ſe defendēdo nã hoc eſt neceſſitatis nõ autē inuadendo ſeu ꝑſequendo. p ¶ Arma aũt. Hic ob victoriã ſubditur gratiarũactio. cū ſubditur. q ¶ Sabbatum agebãt ab opibus ſeruilibꝰ q̇eſcendo. ⁊ diuinis laudibus vacando. iõ ſubdit benedicẽs dñm. r ¶ Poſt ſabbatū vo ⁊c. quia ꝑtē ꝑde debilibꝰ ⁊ pauperibꝰ dederūt. cetera patent. s ¶ Et ex his. Hic ꝯñr interponit de conflictu cū timotheo ⁊ bachide q̇ pleniꝰ h̾r. j. li. v. ca. videt tñ ꝙ iſte bachides ſit aliꝰ ab illo quē miſit demetrius cū alchimo ꝯ iudeos. vt h̾r. s. j. li. vij. ca. nã plures erãt ꝑncipes ⁊ mili-

b ſubiectꝭ vnicuiqꝫ millenis
i ⁊ quingētenis: ad hoc etiã
k ab eſdra lecto illis ſancto
l libro: ⁊ dato ſigno adiuto
m rij dei: in prīa acie ipe dux
cõmiſit cuꝫ nichanore. Et
facto ſibi adiutore omnipo
n tentie: nterfecerũt ſuꝑ nouem milia hoim: maiorem
āt ꝑtem exercitꝰ nichanoris vulneribꝰ debilē factũ
fugē cõpulerũt. Pecunijs
vero eoꝝ q̇ ad emptionem
ipoꝝ venerãt ſublatꝭ ipos
o vſqꝫquaqꝫ ꝑſecuti ſunt ſed
reuerſi ſunt ora ꝯcluſi Nã
erat añ ſabbatum quã ob
cauſam nõ ꝑſeuerauerũt i
p ſequentes. Arma āt ipoꝝ
q ⁊ ſpolia ꝯgregãtes ſabbatum agebãt benedicentes
dñm q̇ liberauit eos i iſta
die: miſericordie iniciũ ſtil
r lans in eos. Poſt ſabbatũ
vo debilibus ⁊ orphanis
⁊ viduis diuiſerunt ſpolia
⁊ reſidua ipi cũ ſuis habuere. His itaqꝫ geſtis ⁊ cõiter ab oibus facta obſecratione: miſericordē dñm poſtulabant vt in finē ſeruis
s ſuis recõciliaret Et ex hiſ
q̇ cũ timotheo et bachide
erãt ꝯtra ſe ꝯtendētes ſuꝑ
viginti milia interfecerunt
⁊ munitiones excelſas obtinuerũt: ⁊ pl̾es ꝑdas diuiſerũt equã portionē debilibus pupillis ⁊ viduis ſꝫ
⁊ ſenioribꝰ faciētes. Et cũ
arma eoꝝ diligēter collegiſſent oĩa ꝯpoſuerũt in
locis oportunis Reſidua

vo ſpolia hieroſolymã detulerunt: ⁊ philarchē q̇ cũ
timotheo erat iterfecerunt
viꝝ ſceleſtũ: q̇ i multꝭ iude
t os afflixerat: ⁊ cũ epichinia agerēt i hieroſolymis
x eos q̇ ſacras ianuas incen
y derũt. i. caliſthenē cũ i qđdam domiciliuꝫ refugiſſet
z incēderīt: digꝰ eis mercede
ꝓ ipietatibus ſuis reddita
a Facinoroſiſſimꝰ āt nicha
b nor q̇ mille negociãtes ad
iudeoꝝ vēditionē adduxe
c rat: hũiliatꝰ auxilio dñi ab
d his q̊s nullos exiſtimaue
e/f rat depoſita veſte gl̾ie per
g mediterranea fugiēs ſoluſ
venit antiochiã ſũmã infelicitatē de iteritu ſui exercitus ꝯſecutꝰ Et q̇ ꝓmiſerat
romãis ſe tributũ reſtituē
đ captiuitate hieroſolymo
h rũ ꝑdicabat nũc ꝓtectorez
deũ hr̃e iudeos: ⁊ ob ipm
inuulnerabiles eē eo ꝙ ſequerent leges ab ipo cõſtitutas. ¶ Ca. ix.

c Q(Vo)dē tpe ãtiochꝰ ihoneſte reuertebat de ꝑſide. Intrauerat eñ i
b eã q̇ dr̃ ꝑſipolis: ⁊ tētauit
expoliare tēplũ ⁊ ciuitatez
opprimere: ſꝫ mltitudie ad
arma ꝯcurrēte i fugã reuerſi ſũt ⁊ ita ꝯtigit vt antiochus pꝰ fugã turpiter rediret. Et cũ veniſſet circa egbathanã recog̃uit q̇ erga nichanorē ⁊ timotheũ geſta
ſũt. Elatꝰ āt i ira arbitrabatur ſe iiuriã illoꝝ q̇ ſe fugauerant poſſe in iudeos re-

tes eiuſdē nois ſicut ⁊ mõ. cetera patent vſqꝫ ibi. t ¶ Et cũ epichinia ⁊c. i. ſolēnitates de victorijs ꝯ timotheũ ⁊ bachidem obtētis. ⁊ dr̃ ab epi qđ eſt ſupra et nicos qđ eſt victoria. vnde alia tranſlatio hꝫ. Dies victorie vt dr̃ in glo. x ¶ Eos qui ſacras ianuas. ſ. tēpli. y ¶ Incenderũt. i. caliſthenez inter iſtos principalē. y ¶ Cũ in quoddã domicilium refugiſſet pro ſui tuitione z ¶ Incenderũt. ⁊ ſic pena correſpondet culpe.
a ¶ Facinoroſiſſimꝰ aũt. Hic reuertitur auctor ad loquendũ de ſupradicti nichanoris confuſione cũ dicit. b ¶ Qui mille negociantes ⁊c. i. multos ita ꝙ ponit hic numerus determinatus ꝓ numero indeterminato. ſicut aliqñ fit in ſcriptura ꝓut fuit oſtenſuꝫ in apocalypſi c ¶ Humiliatus auxilio dñi ab his. i. iudeis.
d ¶ Quos nullos exiſtimauerat. i. nulliꝰ eſſe v̾tutis. e ¶ Depoſita veſte gl̾ie. ne cog̃ſceret. f ¶ Per mediterranea fugiens. i. ꝑ loca occulta g ¶ Solus venit antiochiã. i. cum valde paucis. hoc eñ mõ dr̃ princepſ ſolus qñ habet paucos ſecũ. h ¶ Predicabat nũc ⁊c: hoc dicebat magis ad executionem ſui de ſua deiectione ⁊ exercitus ſui debellatione qꝫ ad exaltationez diuini nomis ⁊ cõmendationē diuine legis ⁊ obſeruatoꝝ ipſius. ¶ Ca. ix.
a E(Vo)dē tēpore. Deſcripta liberatiõe ppl̾i ab antiochi ducibꝰ. Hic ꝯñr deſcribit liberatio ppl̾i a ꝑſona ipſiꝰ. ⁊ h̾ ꝑ diuinã ꝑcuſſionē. Circa quã ꝑ̊ ponit huiꝰ ꝑcuſſionis rõ. ſcđo ipſa percuſſio: ibi. Sed qui vniuerſa. tercio ꝑcuſſi humiliatio: ibi. Hinc igit. q̊rto humiliati exterminatio: ibi. Igit homicida. Rõ vo ꝑcuſſionis antiochi fuit q2 nõ ſufficiebãt ſibi mala q̇ iudeis fecerat. vt pꝫ ex ſupradictis. ſꝫ cũ h̾ anhelabat ad gētē iudeoꝝ totalit̾ deſtruēdã ⁊ ciuitatē dei hierl̾m funditꝰ ſubuertēdã vt ſic repulſionē ſui de ꝑſide ⁊ debellationē ducũ ſuoꝝ in iudeos vindicaret. Et his dictis pꝫ l̾ra paucis exceptis q̇ diſcurrent. b ¶ Que dr̃ ꝑſipolis. hec ē illa ciuitas q̇. j. li. vj. ca. dr̃ elymaida. ⁊ h̾ ꝓprio noie. ⁊ hic ꝑſipolis. eo ꝙ erat metropolꝭ ꝑſidis circa egbathanan. hec eſt ciuitas q̇ voca-

tur egbathanis.ſ. Eſ
dre.vj.ꝛ iudith.j.
c Celeſti eū iudicio
purgēte.ſ.impellēte
Ad cui⁹ intelligētiā
ſciendū ꝙ i hac feſti
natione duo erant.ſ.
intētio antiochi per-
uerſa ad ppl'i deleti-
onē ꝛ ciuitatis ſub-
uerſionē.ꝛ h̄ nō erat
a deo impellēte q̄ n̄
eſt auctor mali cul-
pe ſꝫ erat ab anthio-
chi malicia. Aliud
erat velocitas moti
onis.ad quā ſecutus
fuit caſus antiochi ꝛ
ei⁹ q̄ſſatio grauis. ꝛ
fuit a deo impellen-
te q̄ ē auctor mali pe
ne.de q̄ dr̄ amos.iij.
Nō ē malū i ciuita-
te qd̄ nō fecerit dn̄s.
d Sꝫ qui. Hic ꝯn̄r
ponit antiochi pcuſ
ſio.cū dr̄. e Per
ſit eū ꝛc̄. nā erat itra
viſcera.ꝛ mortu⁹ fu-
it ex ea. Qui multis
ꝛ nouis crucia.ꝛc̄.vt
ſupra patuit in.vij.
fratrib⁹. f Licet
ille ꝛc̄. ꝓpter dictam
plagā.io dn̄s addidit
ſcd̄aꝫ.cum ſubdit.
g Cōtigit illū im-
petu ꝛc̄.pverſationē
curr⁹ ex tali feſtinati
one. h Iſqꝫ q̄ ſi-
bi videbat̄ ꝛc̄.hꝫ pbo
le ē ad deſignanduꝫ
ſupbie ſue magnitu
dinē. i Manife-
ſtam dei ꝟtutē ꝛc̄.ſ.
facto ex duplici pcuſ
ſione k Ita vt de
corpe ipij ꝟmes ꝛc̄.
ex putrefactōe inte-
ſtinoꝝ. l Ac viuē
tes i dolorib⁹ carnes
ei⁹ ꝛc̄.p ſaniē apoſte-
matū. m Et q̄ pau
loaū ſidera celi ꝯtin.
ꝛc̄.hypbole ē ad ex-
pmendū ei⁹ ſupbiā.
n Hinc igit̄. Hic
ꝯn̄r deſcribit̄ pcuſſi
humiliatio.ꝛ primo
corā deo. ſcd̄o coraꝫ
hōībus: ibi. Sꝫ non
ceſſantib⁹. Circa pri
mum dr̄. n Hinc
igit̄ cepit ex graui ſu
pbia deduct⁹ ab alto
ad infimū. o Ad
agnitionē ſui venire
qꝛ vexatio dat intel-
lectum. Eſaie.xxviij
cetera patēt vſqꝫ ibi.
p Orabat aūt h̄ ſce-

torquere: ideoqꝫ iuſſit agi-
tari currum ſuum ſine inter
c miſſione agens iter: celeſti
eum iudicio perurgēte eo
ꝙ ita ſuperbe locutus eſt
eſt ſe venturum hieroſolymā
ꝛ congeriē ſepulcri iudeo-
d rum eam facturum. Sed qui
vniuerſa ꝓſpicit dn̄s deus
e iſrl̄ pcuſſit eū inſanabili ꝛ in
uiſibili plaga. Ut enī fini-
uit hunc ipm ſmonē appre
hendit eū dolor dir⁹ viſce
rū ꝛ amara interiorum tormē
ta. Et qdē ſatꝭ iuſte: qppe
q̄ multꝭ ꝛ nouis cruciatib⁹
f aliorum torſerat viſcera: licet
ille nullo mō a ſua malicia
ceſſaret. Sup h̄ aūt ſupbia
replet⁹ ignē ſpirās aīo i iu
deos ꝛ ꝓcipiēs accelerari
g negociū ꝯtigit illū impetu
euntem de curru cadere: ꝛ
graui corpꝭ colliſione mē
h bra vexari. Iſqꝫ q̄ ſibi vi-
debat̄ ec fluctib⁹ marꝭ im-
perare ꝛ ſupra hūanū mo-
dū ſupbia rplet⁹: ꝛ mōtiū
altitudies i ſtatera appen
dere nūc hūiliat⁹ ad terraꝫ
i in geſtatorio portabat̄ ma
nifeſtam dei virtutem in ſe
k metipſo conteſtans: ita vt
de corpore impij vermes
l ſcaturirent: ac viuentes in
doloribus carnes eius ef-
fluerent odore etiam illius
ꝛ fetore exercit⁹ grauaret̄.
m Et q̄ pauloaū ſydera celi
contingere ſe arbitrabatur
euꝫ nemo poterat propter
intollerantiam fetoris por
n tare. Hinc igitur cepit ex
graui ſuperbia deductus
o ad agnitionem ſui venire
diuina admonitus plaga:
per momenta ſingula do-
loribus ſuis augmenta ca
pientibus. Et cū nec ipſe
iam fetoreꝫ ſuum ferre poſ
ſet: ita ait. Iuſtum eſt ſub-
ditum eſſe deo: ꝛ mortaleꝫ
p nō paria deo ſentire. Ora-
bat autem hic ſceleſt⁹ do-
minum a quo non eſſet mi
ſericordiam conſecuturus
ꝛ ciuitatem ad quam feſti-

nans veniebat: vt eam ad
ſolum deduceret: ac ſepul
chrum congeſtorum face-
ret nunc optat liberā red-
dere ꝛ iudeos quos nec ſe
pultura quidem ſe dignos
habiturū: ſed auibus ac fe
ris diripiendos traditurū
ꝛ cum paruulis extermina
q turū dixerat: equales nūc
athenienſibus facturum pol-
licetur templum etiam ſan
ctum quod prius expolia-
uerat: optimis donis or-
naturum ꝛ ſancta vaſa mul
tiplicaturum: ꝛ pertinētes
ad ſacrificia ſumptus: de
redditibus ſuis preſtaturum
ſuper hec ꝛ iudeum ſe futu
rum ꝛ omnem locum terre
r perambulaturum ꝛ predi-
caturum dei poteſtatem.
s Sed non ceſſantibus do-
loribus ſuperuenerat enī
in eum iuſtum dei iudiciū:
deſperans ſcripſit ad iude
os in hunc modum depre
cationis epiſtolam hec cō
tinentem. Optimis ciuib⁹
iudeis: plurimam ſalutem
ꝛ bene valere: ꝛ eſſe felices
rex ꝛ princeps antiochus
Si bene valetis ꝛ filij ve-
t ſtri: ꝛ ex ſententia vobis cū
cta ſunt: maximas agimus
grās. Et ego i infirmitate
ꝯſtitutus: veſtri aūt memor
benigne reuerſus de pſidis
locꝭ ꝛ infirmitate graui ap
prehenſus neceſſariū duxi
ꝓ cōi vtilitate curā habere
v nō deſpans memetipm: ſ
ſpem multā hn̄s effugiēdi
x infirmitatē. Reſpiciēs aūt
ꝙ ꝛ pater me⁹ quibus tpi
bus in locꝭ ſupiorib⁹ duce
bat exercitū oſtēdit q̄ poſt
ſe ſuſcipet principatū vt ſi
quid cōtrarium accideret:
aut difficile nūciaretur ſci
entes hij qui in regionibus
erant cui eſſet rerum ſum-
ma derelicta non turbaren
y tur ad hec conſiderans.
a De primo potentes quoſ
qꝫ vicinos temporibus
inſidiātes ꝛ euentū expe-

leſt⁹ dn̄m.a q̄ non
eſſet miſericordiam
cōſecutur⁹.qd̄ dupli
citer p̄t itelligi Uno
mō q̄tuꝫ ad relaxa-
tionem pene corpal̄
q̄ nō ſp remittit̄ orā-
tibus etiā vere peni-
tentib⁹. Nā aliqñ n̄
expedit eis. ꝛ ſic licꝫ
forſitā vere penitue-
rit.tn̄ q̄tuꝫ ad euaſi-
onem mortis corpa
lis nō fuit miſcd̄iaꝫ
cōſecut⁹. ſꝫ tn̄ q̄tuꝫ
ad veniaꝫ peccatoꝝ.
Alio mō etiā q̄tum
ad remiſſionē pecca
toꝝ qd̄ tenet̄ cōiter
dicēdo ꝙ ei⁹ pn̄ia n̄
fuit ꝟa.qꝛ nō fuit ꝓ-
pter offenſam dei. ſꝫ
tn̄ ꝓpter euaſioneꝫ
corpalꝭ flagelli.ꝛ ſic
nō fuit miſcd̄iam cō
ſecutus q̄tum ad re
miſſioneꝫ culpe nec
pene. Cetera patent
vſqꝫ ibi. q Eq̄les
nūc athenīēſib⁹ qui
multas libtates ha-
bebāt ꝓpter ſapiētie
ſtudium.qd̄ vigebat
ibidē. r Et p̄dica
turum dī ptātē oia hec
ad euaſionē pene ꝓ
mittebat ſm̄ cōem
opinioneꝫ. s Sꝫ
non ceſſantib⁹. Hic
ꝯn̄r deſcribit̄ ei⁹ hu-
miliatio corā hoīb⁹.
ſ.iudeiſ. q̄s aū ſupra
modū ꝯtēpſerat.ſcri
bens eis ep̄laꝫ dep̄-
catoriā. vtꝫ vſqꝫ ibi.
t Et ex ſn̄ia vob cū
cta ſunt.i. ad volūta
tē vrāꝫ vob eueniūt.
v Nō deſpans me
metipm de ifirmita-
te curari. i h̄ videtur
manifeſte mētiri. qꝛ
ſupra dī ꝙ nō ceſſan
tibus dolorib⁹ deſpe
rans ſcripſit ad iude
os ꝛc̄. Ex h̄ enī vide
tur verum qd̄ ſupra dī-
ctū ē.ſ.ꝙ ei⁹ pn̄ia nō
fuit vera. x Reſ-
piciens autē ꝙ ꝛ pa-
ter meus adhuc vi-
uenſ ordiauit de ſuo
ſucceſſore. vt in caſi-
bus magnis ꝛ dubi
is ſcirent homines
regni ad quem debe
rent determinate re-
currere. y Ad h̄
conſiderās.i.iuxta h̄
cogitās. a De p-
ximo potentes q̄ſqꝫ

⁊c̃.i.ꝙ pꝛincipes potētes iuxta regnū noſtrū exñtes diligē
ter attendāt opoꝛtunitatē tp̄is in q̊ poſſint nocere reg̃.qđ
potiſſime cōtigit qñ hoies regni ſunt in dubio ad quē de-
beant recurrere ꝓ regni defenſiōe. b ¶ Deſignaui filiu;
⁊c̃.q̄ adhuc iuuenis erat. c ¶ Quē ſepe recurrēs ⁊c̃.ſ.me
die ⁊ perſidis.

b ctantes deſignaui filiū me
c um antiochū regem quē ſe
pe recurrens i ſuꝑioꝛa reg
d na multis veſtꝛ ꝯmenda-
a bam ⁊ ſcripſi ad eū q̄ ſub-
iecta ſunt. Oꝛo itaq; vos
b ⁊ peto memoꝛes benefici-
c oꝛū publice ⁊ pꝛiuatim: vt
d vnuſq̄ſq; cōſeruet fidē ad
me ⁊ ad filiū meū. Cōfido
eīm eū modeſte ⁊ humane
e actuꝝ ⁊ ſequentē ꝓpoſitū
f meū: cōem vobiſ foꝛe. Igi
g tur homicida ⁊ blaſphe-
h mus peſſime ꝑcuſſus: ⁊ vt
i ip̄e alios tractauerat: pere
k gre in mōtibus miſerabili
obitu vita defunctus eſt.
l Transferebat aūt coꝛpus
m philipp⁹ collactane⁹ eius
n qui metuēs filiū antiochi
ad ptolomeū philometoꝛē
in egyptum abijt.

¶ Capitulum.x.

a Machabeus aūt ⁊ q̄ cū
m eo erant dño ſe ꝓte-
gente templū q̄dem ⁊
ciuitatem recepit: aras au-
tem quas alienigene ꝑ pla
teas extruxerāt itemq; de
lubra demolitus ē. Et pur
gato templo aliud altare
b fecerunt: ⁊ de ignitis lapi-
dibus igne concepto ſacri
c ficia obtulerūt poſt bienni
um: ⁊ incenſum ⁊ lucernaſ
⁊ panes pꝛopoſitionis po
ſuerūt. Quibus geſtis ro-

d ¶ Multis veſtꝛ cō
mendabā tali mō lo
quit̃ ne mēdacium
ei⁹ ꝑcipiat̃ q꜄ ſi dice
ret ſe ſcripſiſſe cōita
ti.vel aliq̄bus perſo
nis eas noiando. ſta
tim poſſet ꝑcipi fal-
ſitas dicti ſui. ſ; quia
dicit multis nullu;
noiando nō poterat
ſic ꝑcipi. q꜄ poterat
q̄libet opinari tale;
ꝯmendationē eū fe-
ciſſe in ſecreto. ⁊ hoc
verbo vel ſcripto.
a ¶ Et ſcripſi ad eū
⁊c̃.ſ.de ſbſtitutōe ipi
us in regnū ⁊ de ei⁹
recōmendatione.
b ¶ Memoꝛes bene
ficioꝝ tñ ex ſuꝑioꝛi-
bus nō apparet ali-
quod beneficium ab
eo iudeis pꝛeſtitum
niſi vnū.ſ.de vindcā
moꝛtꝰ onie ſupꝛa po
ſita ca.iiij. ⁊ q̄tū ad
hoc ub ditur.
c ¶ Publice. h̄ enim
fuit publicum.
d ¶ Et pꝛiuati. licet
h̄ videat̃ falſum pꝛo
pter magna mala q̄
fecit iudeis. vt patet
ex ſupꝛadictis. tamē
nō poterat percipi i
hoc ſuū mendaciū.
nam beneficia ꝓua-
ta non ſic veniūt ad
noticiā alioꝝ.
e ¶ Sequentem pꝛo
poſitū meū. i. volun
tatem meā erga vos
bonā. f ¶ Cōem. i.
condeſcendentē.
g ¶ Vobis foꝛe igit̃
hic vltimo ponit̃ ei⁹
exterminatio cū dr̃.
h ¶ Igitur homici-
da ⁊ blaſphem⁹. vt patet ex ſupꝛadictis in multis caſibuſ
i ¶ Peſſie ꝑcuſſus. Nam ex hoc nō fuit ꝑ verā pniā; emē
datus ideo ſubdit̃. k ¶ Miſerabili obitu vita defunctuſ
ē. ſi eīm emēdatus fuiſſet ei⁹ obit⁹ miſerabilis nō diceret̃.
l ¶ Transferebat autē coꝛpus ei⁹. ad locū ſepulture patrū
ſuoꝝ. m ¶ Philippus collactane⁹ ei⁹. i. de eodem lacte
nutritus. hic eſt phippus cui tradidit dyadema ⁊ ſtolam
ſuam ⁊ anulum vt inſtitueret regem filiū ſuum. vt hr̃. j. li.
vj. ca. n ¶ Qui metuens filium antiochi. tum quia lyſi-
as qui filium antiochi nutrierat eum contra philippum
incitauerat: ne pꝛopter eum a negocijſ regni elongaretur
⁊ quia philippus ciuitatem regiam occupauerat vt habe
tur ibidem. ⁊ infra. xiij. ca. quam nō potens defendere cō
tra regem fugit ad ptolomeum egypti regem.

¶ Capitulum.x.

Machabeus. Deſcripta liberatione ppl̄i. h̄ conſeque̅
ter deſcribitur purgatio templi q̄ diffuſius deſcri-
bitur. ſ. j. libro. iiij. ca. ⁊ ibidē expoſita eſt pꝛopt̃ qđ
in hac ꝑte reſtat niſi breuiter aliqua vocabula diſcurrere.

gabant dominu; pꝛoſtrati
in terram ne amplius tali-
bus malis inciderent. S;
⁊ ſi quando peccaſſent vt
ab ip̄o micius coꝛriperent
⁊ non barbaris ac blaſphe
mis hominibus traderen
tur. Qua die aute; templū
ab alienigenis pollutū fue
rat: contigit eadem die pu
rificationem fieri viceſima
⁊. v. menſis qui fuit caſleu
Et cum leticia dieb⁹ octo
egerunt in modum taber-
naculoꝛum: recoꝛdātes ꝙ
ante modicum tempis di-
em ſolennem tabernaculo
rum in montibus ⁊ in ſpe-
luncis moꝛe beſtiarum ege
d rant: pꝛopt̃ quod thyrſos
⁊ ramos virides ⁊ palmaſ
pꝛeferebant ei qui pꝛoſpe-
rauit mundare locum ſuū:
⁊ decreuerunt cōmuni pꝛe
cepto et decreto vniuerſe
genti iudeoꝛum omnibus
annis agere dieſ iſtos. Et
antiochi quide; qui appel
latus eſt nobilis vite exceſ
e ſus ita ſe habuit. Nūc aūt
de eupatoꝛe antiochi im-
f pij filio que geſta ſunt nar
rabimus breuiantes mala
q̄ in bellis geſta ſunt. Hic
g enim ſuſcepto regno cōſti
tuit ſuper negocia regni ly
ſiam quēdā phenicꝭ ⁊ ſyrie
i militie pꝛincipē. Nā pto-

b ¶ Et de ignitis la-
pidibus. i. aptiſ ad h̄
ꝙ inde excutiat̃ ignis
c ¶ Poſt bienniū. ſ.
in tercio anno a pol-
lutione ei⁹ eade; die
qua fuerat añ pollu
tū. vt hr̃. j. li. iiij. ca. ⁊
. ſ. ꝑte iſta ⁊ ſic h̄ fuit
in cōpletiōe triennij
ſ; ñ p⁹ trienniū. Po-
teſt āt alit̃ dici p⁹ biē
niū. nō incipiendo a
pollutiōe templi ſ; a
pꝛincipio belloꝝ iu-
de machabei. quib⁹
poſt regis receſſum
debellauit aduerſa-
rios iudeoꝝ.
d ¶ Pꝛopt̃ qđ thyr-
ſos. ē āt thyrſus fru-
tex medius quarū-
cunq; herbaꝝ. vnde
ꝓcedūt rami hic ⁊ i-
de. ⁊ ē nomē cōpoſi-
tū a terra ⁊ ſurſū. eo
ꝙ a terra ſurſum cō-
ſcendit. e ¶ Nunc
deſcripta liberatōne
ppl̄i ꝑ iudā tꝑe anti-
ochi nobilis Hic cō
ſequēter ponit̃ eius
liberatio tēꝑe antio-
chi eupatoꝛis. Et di
uidit̃ in duas ꝑtes.
q꜄ pmo p̄mittit̃ du-
plex p̄ambulū. ſcđo
accedit̃ ad ꝓpoſitu;
ibi. Goꝛgiaſ āt. Pꝛi
mū p̄ambulū eſt de
modo ſcribēdi ea q̄
ſequunt̃: cū dr̃.
f ¶ Narrabim⁹ bre-
uiantes mala q̄ i bel
lis geſta ſt̃. ꝑ h̄ vt dic̃
glo. Rabani innit̃ ꝙ
bellū hui⁹ antiochi
ꝯ iudeos qđ. j. li. vj.
ca. diffuſe ſcribit̃ hic
ab oꝛdie hiſtoꝛie pꝛe
termittit̃. ſ; ſi raban⁹
itelligat ꝙ i h̄. ij. li. p̄termittat̃ ſimpl'r ñ vr̃ veꝝ. nā. ſ. xiij. ca.
pleni⁹ ponit̃ vt ibidē videbit̃ dño ꝯcedēte. Si āt itelligat̃
ꝙ p̄termittat̃ ſm oꝛdinē hiſtoꝛie tm̄ ſic h; apparētiā dictū
ſuū. nā h̄ bellū vr̃ fuiſſe i pncipio regni ſui qđ tñ ponit̃ h̄ i
fine. g ¶ Hic eīm. h̄ ponit̃ ſcđm p̄ambulū qđ eſt de regni
oꝛdinatōe nā pncipes a rege oꝛdiati mouerunt bella ꝯ iu-
deos. vt ex ſeq̄ntib⁹ apparebit. ſic ḡ dr̃. g ¶ Hic eīm. ſ. an
tioch⁹ eupatoꝛ. h ¶ Cōſtituit ſuꝑ ⁊c̃. pꝛius eīm a p̄re eiuſ
fuerat conſtitut⁹ ſuꝑ negocia regni in ꝑte. ſ. a flumine eu-
phrate vſq; ad flumē egypti. vt hr̃. iij. ca. pmi libri. ſ; iſte cō
ſtituit eū ꝓcuratoꝛē ſuū ſuꝑ negocia regni gnāliter ⁊ ſbdi
tur cā hui⁹ inſtitutionis cū dr̃. i ¶ Nā ptolomeus ⁊c̃. iſte
eīm vr̃ fuiſſe in eodē officio. ſ; fuit depoſit⁹ duplici ratione.
Pꝛima ē q꜄ erga iudeos ſe hēbat modeſte ꝯ intentionem
antiochi epiphanis. Scđa ē q꜄ notabat̃ apđ regē de ꝓdi-

lomeus qui dicebat macer
k l iuſti tenax erga iudeos eē
m cōſtituit: ⁊ precipue ꝓpter
iniq̄tatē q̄ facta erat in eos
o ⁊ pacifice agē cū eis. Sed
ob h̄ accuſatus ab amicis
p apđ eupatorē cū frequēter
q ꝓditor audiret eo ꝙ ciprū
r creditā ſibi a philometore
s t deſeruiſſet: ⁊ ad antiochū
v tranſlatꝰ: etiā ab eo r̄ceſſiſ-
x ſet veneno vitam finiuit.
y Gorgias āt cū eēt dux lo-
coꝝ aſſumptiſ aduenis fre
quēter iudeos debellabat
z Iudei vero q̄ tenebāt opor-
a tunas munitiōes fugatos
b c ab hieroſolymis ſuſcipie-
bant ⁊ bellare tētabāt. Hi
vero q̄ erāt cū machabeo ꝑ
orōnes dn̄m rogantes vt
d eēt ſibi adiutor: impetū fe-
cerūt in munitiōes idume-
oꝝ: multaq; vi inſiſtentes
loca obtinuerūt: occurren
tes interemerunt ⁊ oēs ſil'
nō minꝰ vigintiq̄nq; mili-
bus trucidauerūt. Quidā
āt cū confugiſſent in duas
turres valde munitas oēꝫ
apparatū ad repugnandū
hn̄tes: machabeꝰ ad eorū
expugnationē r̄licto ſymo
ne ⁊ ioſepho: itēq; zacheo
eiſq; q̄ cū ipis erāt ſatꝭ mlt-
tis: ipe ad eas que ampliꝰ
ꝑurgebant pugnas ꝯuer-
ſus ē. Hi vero q̄ cū ſymone
erant cupiditate ductu a q̄
buſdam qui in turribꝰ erāt
ſuaſi ſunt pecunia: ⁊ ſeptu
aginta milibꝰ didragmis
acceptꝭ dimiſerēt q̄ſdā effu
gere. Cū āt machabeo nū-
ciatū eſſet qđ factū ē p̄nci-
e pibus ppl'i ꝯgregatꝭ accu-
ſauit ꝙ pecunia frēs vēdi-
diſſent: aduerſarijs eoꝝ di
f miſſis. Hos igit ꝓditoreſ
g factos interfecit: ⁊ ꝯfeſtim
duas tres occupauit. Ar-
mis āt ac manibus omnia
ꝓſpere agendo in duabuſ
munitionibꝰ pluſq; vigin
h ti milia peremit. Et timo-
theus q̄ prius a iudeis fu-
i erat ſupatus: ꝯuocato ex-
ercitu ꝑegrine multitudi-
k nis et cōgregato equitatu
aſiano aduenit: q̄ſi armis
l iudeā capturꝰ. Machabe
m us aūt ⁊ qui cū ipo erāt ap
propinq̄nte illo dep̄caban
n tur dn̄m caput terra aſper-
gentes lumboſq; cilicijs p̄
o p cincti: ad altariſ crepidinē
prouoluti: vt ſibi ꝓpicius
inimicꝭ āt eoꝝ eſſet īimicꝰ
et aduerſarijs aduerſaret
q ſic̄ lex dicit. Et ita pꝰ orati
r onem ſumptis armis lon-
s gius de ciuitate ꝓcedētes
⁊ proximi hoſtibus effecti
t reſederūt. Primo autē ſol'
v ortu vtriq; cōmiſerūt: iſti
quidem victorie ⁊ ꝓſperi
tatis ſponſorē cum v̄tute
dn̄m habentes: illi autem
ducem belli animū habe-
bant. Sed cum vehemenſ
x pugna eſſet: apparuerunt
aduerſarijs đ celo viri qui
qꝫ in equis: frenis aureis
decori ducatū iudeis pre-
ſtātes: ex quibus duo ma
chabeum medium haben-
tes armis ſuis circūſeptū
incolumem conſeruabant:
in aduerſarios autem tela
⁊ fulmia iaciebāt. ex q̄ ⁊ ce
citate cōfuſi ⁊ repleti ꝑtur
batione cadebant. Inter-
fecti ſunt autem viginti mi
lia quingenti peditum ⁊ e-
quites ſexcenti. Timothe
us vero confugit in gaza-
y ram preſidium munitū cui
preerat cereas: machabe
us autem et qui cū eo erāt
letantes obſederunt preſi

tiōe ꝙ cūm eſſet primo cum rege egypti relinquendo cy-
prum ſibi traditam ad cuſtodiā. ⁊ poſtea tranſiēs ad anti
ochum regeꝫ non fideliter ſe habuiſſe ⁊ ſic dato ſibi vene-
no perijt. ⁊ loco eius lyſias inſtitutus fuit. ⁊ h̄ eſt qđ dr̄ h̄.
Nā ptolomeꝰ ⁊c̄. q. d. iō lyſias iſtitutus fuit ꝙ ptolomeuſ
fuit deſtitutus ⁊ ve-
neno interfectꝰ. Et
qꝛ h̄ lr̄a intricata eſt
⁊ in aliquo detrūca-
ta. ideo iungatur ſic
Nam ptolomeus q̄
dicebatur macer ſic
ſcꝫ cognominatꝰ ad
differentiā illiꝰ pto-
lomei qui ē. iiij. cap̄.
induxit antiochum
epiphanē ad dandū
ſententiā iniquā.
k Iuſti tenax erga
iudeos. i. firmus ſer-
uator iuſticie ad eoſ
⁊ ſubdit cā cū dr̄.
l Eſſe ꝯſtituit. ſ. cū
iudeis iuſte ⁊ mode
ſte. m Et preci-
pue propter iniqui-
tatem ⁊c̄. ꝑ antiochū
epiphanem. vt patꝫ
per ſupradicta.
n Et pacifice agere
cum eis. in aliquam
recompenſationem
dicte malicie contra
eos facte.
o Sed ob hoc ac-
cuſatus ⁊c̄. ſ. ab ami
cis eupatoris.
p Cum frequenter
⁊c̄. i. cum frequenter
diceretur eupatori h̄
ptolomeus ⁊ prodi
tor vnius.
q Eo ꝙ cyprū cre-
ditam ſibi. i. traditā
ſue cuſtodie.
r A philometore.
egypti rege.
s Deſeruiſſet. infi-
deliter eam cuſtodi-
endo.
t Et ad antiochuꝫ
nobilem tranſlatus
i. de eiꝰ familia factꝰ.
v Etiam ab eo re-
ceſſiſſet. non exequē
do circa iudeos eiuſ
intentionem.
x Veneno perijt.
ſcꝫ iniuſte q̄ntum ad
cauſaꝫ de iudeis. q̄c-
quid ſit de alia.
y Gorgias āt Hic
ꝯn̄r accedit ad ꝓpoſi
tū. ſ. ad deſcribendū
ꝯflictꝰ iude ꝓ libera-
tōe ppl'i tp̄e eupato-
ris. Et diuidit i duaſ
ꝑtes. qꝛ p̄ deſcribit h̄
ꝯflictꝰ cū regꝭ ducibꝰ
ſcđo cū ꝑſona ipiꝰ. xiiij. c. Pria diuidit i q̄nq; ꝑtes ſm nu-
meꝝ ducū ⁊ gētiū cū qbꝰ iudas ⁊ eiꝰ ſocij puguerēt. Igit p̄
ponit eius conflictūs cū gorgia ⁊ adherentibus ſibi. cum
dicitur. y Gorgias autem cum eſſet dux ⁊c̄. ꝓpinquoꝝ
iudee. ſ. idumee vt videtur ꝑ ſequenti ⁊ habetur expreſſe.
xij. ca. z Iudei vero ⁊c̄. inter iudeā ⁊ idumeā. a Fu
gatos. gētiles b Ab hieroſolimis ꝑ iudos ibidē exn̄tes
c Suſcipiebāt eis
viriliter repugnādo
d Impetū fecerūt
⁊c̄. moti ꝓpt iiurias
eoꝝ. cetera patēt vſq;
ibi. e Accuſauit
ꝙ pecunia ⁊c̄. dimit-
tēdo effugē aduerſa-
rios iudoꝝ q̄ poſtea
pl'es đ iudeis iterfe-
cerūt ⁊ pl'es captiua
uerūt. f Hos igi
tur ꝓditores fcōs. ſ.
iudeos de dcā ꝓditi
one ꝯuictos. g
Interfecit. ſic̄ merue-
rant. h Et timo-
theo. h̄ ē ſcđa ꝑs i q̄
agit de ꝯflictu iude
cū timotheo cū dr̄.
h Et timotheꝰ ⁊c̄.
vt dcm̄ ē. ē. viij. ca.
i Conuocato exerci
tu ꝑegrīe mltitudis
i. gētiliū exn̄ eoꝝ. a
k Et ꝯgregato aſi
no eq̄tatu. i. eq̄tibꝰ đ
aſia. l Machabeꝰ
v̄o ⁊ q̄ cū ⁊c̄. vidēteſ
ꝙ v̄tute ꝓpa reſiſtē
n̄ poterāt. m Ap
ꝓpinq̄nte ⁊c̄. vt fer-
ret eis auxiliū. n
Caput tra aſꝑgētes
ſ. i ſignū hūiliatōiſ ⁊
afflictōis. qꝛ ſicut dr̄
Eccl'. xxxv. Orō hu-
miliātꝭ ſe nubes pe-
netrabit o Ad al
taris. ſ. holocauſti.
p Crepidinē ꝓuo-
luti. vt eoꝝ orō eſſet
magꝭ exaudibilis
q Sic̄ dr̄ lex. deuꝛ.
vij. vbi dr̄. Tradetq;
reges eoꝝ i manꝰ tu
as. nullꝰ poterit r̄ſiſtē
tibi. r Logiꝰ đ ci
uitate. i. irl'm. s
Procedētes. ſ. n̄ ꝑmit
tentes aduerſarios
trā itrare. t Reſe
derūt. ad aliq̄ntulū q̄
eſcēdū ⁊ ad bellato-
res ordinandū. v
Iſti q̄dē vic. ⁊c̄. i. iu-
dei ꝯfidebāt đ v̄tute
diuia. gētiles v̄o de
ſui ducꝭ aioſitate ⁊
ſic de poteſtate hu-
mana.
x Apparuerūt ad-
uerſarijs ⁊c̄. i. angeli
in ſpecie viroꝝ. cete
ra patent vſq; ibi. y Cui preerat cereas. frater timothei
vt patet ex litera ſequenti.

z Supra modū maledicebāt.inde ꝛ ſocijs ei⁹. a Et ſermones nephādos.i.blaſphemias cōtra deū iactabāt.i. ſupbe ꝓnūciabant. b Accenſi animis cū blaſphemijs ꝯ deū q̄s magis horrebant ꝙ ꝓpriā mortē. c Quib⁹ geſt̄ fortiter i hymnis ꝛc̄. attribuēdo ſibi totalit̄ victoriā.

a Et qꝛ nō inſenſat⁹ erat.min⁹ dicēdo plus ſigt̄.ſ. ꝙ iſte lyſias erat valde ſenſat⁹. b Secū reputās ipē.i.in aīo ſuo cōſiderās. c Factā erga ſe diminutionē ſui exercitus in bellatorib⁹.armis.tētorijs ꝛ ſilibus. q̄ fugiētes ſolent ꝑdere. d Et itelligēs iuictos ꝛc̄.n̄ v̄tute ꝓpa ſ̄ diuina. e Miſit ad eos.ꝓ pace reformā da nolēs pugnare ꝯ deū. f Et regē cōpulſuꝝ.n̄ vi ſ̄ p̄cib⁹ ꝛ cōſilio: nā erat ei⁹ nutriciuſ.vtꝫ.j.li.iij.ca.ꝛ ei⁹ ꝓcurator generalis vt dictuꝫ eſt ca.p̄cedēti.ꝛ ita fcm̄ fuit iō ſequitur.

Ca.xj.

a Sed puo p⁹tpe Hec eſt tercia ps in q̄ ponit̄ cōflict⁹ inde ꝯ lyſiā. Et diuidit̄ in duas ꝑtes qꝛ p̊ deſcribit̄ lyſie debellatio.ſecundo ipi⁹ cū iudeis federatio.ibi.Et qꝛ nō inſenſat⁹. Circa primū dr̄. b Lyſias ꝓcurator regis. generaliter in regni negocijs. vt hr̄ ca.p̄ce. c Et ꝓpinqu⁹. Nā erat de genere regali vt hr̄.j.li.iij.cap̄. d Grauiter ferens ꝛc̄.ſ. de debellatione ducū regis. e Exiſtimās ſe ciuitatem ꝛc̄.ſ.hirl'm. f Gentib⁹ habitaculuꝫ factuꝝ.iudeis interfect̄ vl' inde eiectis. g Templuꝫ ꝟo in pecunie q̄ſtuꝫ nā oblatōes ꝛ om̄es ꝓuentus intēdebat ꝯuertere i lucꝝ reḡ. h Nuſq̄ꝫ recogitās ꝛc̄.ſ̄ ſolū humanā. i Sꝫ mēte effrenatus.i.ſine freno rōis i ſupbiā elatus. k Interuallo q̄nqꝫ ſtadioꝝ q̄ faciunt dimidiū miliare.ꝛ q̄rtam ꝑtē vltra. Nam ſtadia octo faciunt miliare. cetera patēt vſqꝫ ibi. l Apparuit precedens eoſ eques.i.angelus in ſpecie hōis equitis per haſte vibrationem deſignāſ eis victoriā affuturā m Et muros ferreos ꝛc̄. hyꝑbole ē ad exprimendū magnitudinē ꝯſtātie. quaꝫ cōceperūt ex dcā apparitione n Pluteres āt ꝛc̄.ꝓijciētes arma ſua vt ſic veloci⁹ currerēt. a Et q̄a h̄ ꝯſ̄r deſcribit̄ ipiuſ lyſie recōciliatio cuꝫ iudeis.Et diuidit̄ in duas ꝑtes.qꝛ p̊ ponitur h̄ recōciliatio. ſecūdo eiuſdē ꝯfirmatio:ibi. Lyſias circa primū dicitur,

diū diebus q̄tuor. At hi q̄
z intus erāt loci firmitate cō
fiſi ſup̄ modū maledicebāt
a ꝛ ſ̄mōes nephādos iacta-
bāt. Sꝫ cū dies q̄nta illu-
ceſceret.xx.iuuenes ex hiſ
b q̄ cū machabeo erāt accēſi
aiſ ꝑpt̄ blaſphemiā viriliṫ
acceſſerūt ad muꝝ ꝛ feroci
aīo icedētes aſcēdebāt: ſ̄
ꝛ alij ſilr̄ aſcēdētes turres
portaſqꝫ ſuccendē aggreſſi
ſt̄ atꝫ ipoſ maledicos viuoſ
cōcremare. Per ꝯtinuū āt
biduū p̄ſidio vaſtato timo-
theū occulcātē ſe i q̄dā re-
ꝑtū loco ꝑemer̄t ꝛ frēꝫ illi⁹
cereā ꝛ apollophanē occi-
c der̄t. Quib⁹ geſt̄:i hiniſ ꝛ
ꝯfeſſiōib⁹ bn̄dicebāt dn̄m
q̄ mag̃ fec iſrl': ꝛ victoriam
dedit illis. Ca.xj.
a Sed puo p⁹ tpe lyſias
b ꝓcurator reḡ ꝛ ꝓpin
c qu⁹ ac negocioꝝ p̄po-
d ſit⁹ g̃uit̄ ferēs ꝺ hiſ q̄ acci
derāt ꝯgregat̄ octoginta
milib⁹ et eq̄tatū vniuerſo
veniebat aduerſuꝫ iudeos
e exiſtimās ſe citatē q̄dē ca-
f ptā gētib⁹ hitaculū factuꝝ
g tēplū ꝟo i pecūie q̄ſtū ſic̄ ce
tera delubra gētiū hituꝝ ꝛ
ꝑ ſingl'os ānos venale ſa-
h cerdotiū nuſq̄ꝫ r̄cogitās ꝺi
i ꝑtātē:ſ̄ mēte effrenat⁹ i ml't
titudie peditū ꝛ i milib⁹ eq̄
tū ꝛ i octogīta elephāt̄ cō
fidebat. Ingreſſ⁹ āt iudeā
ꝛ appropiās bethſure que
erat i anguſto loco ab hie-
k roſolyma infuallo q̄nqꝫ ſta
dioꝝ:illō p̄ſidiū expug̃bat
Ut āt machabe⁹ ꝛ q̄ cū eo
erāt ꝯg̊uer̄t expug̃ri p̄ſidia
cū fletu ꝛ lachris rogabāt
dn̄ꝫ ꝛ oiſ turba ſil': vt bonū
āgelū mittēt ad ſalutē iſrl'.
Et ipē p̄m⁹ machabe⁹ ſum
ptis armis cetos adhorta
t⁹ ē ſil' ſecū ꝑiculū ſubire ꝛ
ferre auxiliū frib⁹ ſuis. Cū

ꝑiterqꝫ ꝓmpto aīo ꝓcede
l rēt hieroſolymis: apparu
it p̄cedēs eos eques in ve
ſte candida: armis aureis
haſtā vibrās. Tūc oēs ſil'
bn̄dixer̄t miſericordē dn̄ꝫ
ꝛ ꝯualuer̄t aīs n̄ ſolū hoieſ
m ſ̄ ꝛ beſtias ferociſſimas et
muros ferreos pati pene-
trare. Ibāt igit̄ ꝓmpti de
celo hn̄tes adiutorē ꝛ mi-
ſerantē ſuꝑ eos dn̄ꝫ. Leo-
nuꝫ āt more īpetu irruētes
in hoſtes ꝓſtrauer̄t ex eis
vndeci milia peditū: ꝛ eq̄-
tū mille ſexcētos: vniuer-
n ſos āt i fugā ꝟter̄t: pl'es āt
ex eis vulnerati nudi eua-
ſerūt. Sꝫ ꝛ ipē lyſiaſ turpi
a ter fugiēs euaſit. Et qꝛ nō
b iſenſat⁹ erat ſecū ipē repu-
c tās fcāꝫ erga ſe diminutōꝫ
d ꝛ itelligēs inuictos eē he-
breos oipotēt̄ dei auxilio
e nitētes miſit ad eos ꝓmi-
ſitqꝫ ſe ꝯſēſuꝝ oib⁹ q̄ iuſta
f ſt̄: ꝛ regē ꝯpulſuꝝ amicū fi
eri. Annuit āt machabeuſ
p̄cib⁹ lyſie: i oib⁹ vtilitati
ꝯſulens. Et q̄cūqꝫ macha-
g be⁹ ſcp̄ſit lyſie ꝺ iudeis ea
rex ꝯceſſit. Nā erāt ſcripte
iudiſ ep̄l'e a lyſia ſiq̄dē hūc
h modum ꝯtinētes. Lyſias
ppl'o iudoꝝ ſalutē. Johēs
ꝛ abeſſolō q̄ miſſi ſunt a vo
bis tradētes ſcripta poſtu
labant: vt ea que per illos
ſignificabantur implerem.
i Quecūqꝫ igit̄ regi potue-
k l runt ꝑferri expoſui: ꝛ q̄ rex
m ꝑmittebat ꝯceſſit. Si igit̄
n in negocijs fidē ꝯſeruaue-
o ritis: ꝛ deinceps bonoruꝫ
vobis cauſa eſſe tentabo
de ceteris aūt ꝑ ſingl'a ver
p q ba mādaui ꝛ iſtis ꝛ hiſ q̄ a
r me miſſi ſunt colloq̄ vobiſ
s cum. Bene valete. Anno
centeſimo quadrageſimo
t octauo menſis dioſcori
Die Uiceſima et quarta.

g Ea rex conceſſit que tn̄ decēs erat cōcedi ꝑ tpe. vt ptꝫ ex lr̄a ſequenti. h Lyſias. Hic conſequenter ponit̄ reconciliatōis ꝯfirmatio. ꝛ hoc ꝑ lr̄as ꝛ diuiditur in quatuor partes ſcd̄m literas q̄druplices que patebunt ꝓſequendo. Primo igitur ponitur tenor lr̄aruꝫ lyſie ad iudeos.ꝛ ptꝫ vſqꝫ ibi. i Quecunqꝫ igitur regi ꝛc̄. bono modo. k Expoſui.per literas.vl' nūcium.quod patet ex reſcripto regis ad lyſiam.vt habet̄ in parte ſequenti. et ſic reſpondit ſibi ſicut abſenti. l Et que res ꝑmittebat.i. quod decenſ ꝛ iuſtum erat conceſſit ſcilicet rex. ſic em̄ habetur in libriſ correctis. m Si igitur in negocijs.regni. n Fidem cōſeruaueritis.i.fidelitatem o Bonorum vobiſcum. alias bonoruꝫ vobis cauſa eſſe tentabo,apud regem ꝓ vobis interpellādo de ceteris vero que rex non conceſſit: p Mandaui ꝛ iſt̄ quos ad me miſiſt̄. q Et his qui a me miſſi ſunt ad vos. r Et colloq̄ vobiſcum,propter cōmune bonum ꝛ ſubdit̄ data epiſtola cuꝫ dicitur. s Anno.cxlviij.regni grecoꝝ. t Dioſcori.i.in iunio. q̄ ſic noīatur eo ꝙ ſol in illo mēſe in-

trat ſignū geminoꝝ .q̄ grece dioſcori nominant ⁊ ab eis mēſis iunij dioſcorꝰ appellat. Sꝫ ꝯ dicta videt ee q̄d dr̄.j. li.vj.ca.ꝙ antiochꝰ epiphanes mortuꝰ fuit āno.cxlix. h̄ āt lr̄a data fuit pꝰ eiꝰ mortē. vñ in rñſione ſui filij ſubdit p̄re nr̄o iter deos trāſlato ⁊c. Similiter litera eiꝰ ad iudos data fuit anno.cxlviij. vt hr̄ infra eo.ca.

Dicendū ꝙ idez annus fuit qui pmo li. dr̄.cxlix. ⁊ h̄.cxlviij. Nam annus aliter incipit apud diuerſos. ſicut patet ꝙ renouatio date ānī incipit in italia a natiuitate dñi. in francia vero ab eius reſurrectione. ꝓpter q̄d illō q̄d fit tp̄e itermedio āno do. M.ccc.xxix ſm numeratione frācie diceret eſſe factū āno dñi. M.ccc.xxx ſm numerationem ytalie. Et ſi renouatio date retardaret vſqꝫ ad feſtū omniū ſanctoꝝ totū tempꝰ intermediū eſſet huius cōditionis. Sic autem fuit in ꝓpoſito. nam mortuo antiocho epiphane filius eiꝰ antiochus eupator ſtatim regnare cepit ⁊ ſm diuerſas inceptōnes anni ille annus.cxlix.⁊.cxlviij.dr̄. Et eodem mō in ſequentibꝰ ſoluatur. v Regis autē ep̄la. hec ē ſcd̄a pars in qua ponitur reſpōſio regis lyſie de negocio predicto cum dicitur.

x Lyſie fratri ſalutem. erat em̄ de cognatione eiꝰ vt p̄dcm̄ eſt propter q̄d vocat eū fratrem.

y Patre nr̄o inter deos tranſlato. Erat em̄ opinio gentiliū ꝙ patres eoꝝ i morte transferebant ad conſortiū doꝝ. ſicut de bonis chriſtianis dicūtꝰ ꝙ tranſferūt ad ꝯſortiū angeloꝝ. z Sine tumultu agē. i. i pace viuē. ⁊ Et rebꝰ ſuis adhibere diligentiā. q̄d ñ pñt niſi hēbant pacē. a Audiuimꝰ. iudeos ñ ꝯſenſiſſe ⁊c. ſꝫ magꝭ volebāt ſuſtinē martiriū. vtꝫ ꝑ p̄dcā ca. vj.⁊.vij. b Iudicauimꝰ tēplū reſtitui ill'. i. cultū tēpli liberꝝ. Nā iā tēplū habebāt. cetera patēt. c Ad iudeos vo. h̄ ē tercia ps in q̄ ponit tenor lr̄e r̄gis ad iudeos cū dr̄. d Rex antiochꝰ ſenatui iudeoꝝ. i. collegio ſenioꝝ ppl'm regentiū. ⁊ dr̄ ſenatꝰ a ſenes ⁊ natꝰ. q2 ſenes etate ⁊ moribꝰ ad h̄ eligebant. e Si valetis ⁊c. i. voluntas nr̄a eſt vt bene ſit vobis. f Adijt nos menelaus. a vobis miſſus ⁊ hic eſt aliꝰ a menelao qui vſurpauit ſibi ſacerdotiū. vt dcm̄ ē ſ. ca. iiij.

v Regis autem epiſtola iſta
continebat. Rex antiochꝰ
x y lyſie fratri ſalutem. Patre
noſtro inter deos tranſla-
to: nos volentes eos q̄ ſūt
z in regno nr̄o ſine tumultu
⁊ agere ⁊ rebus ſuis adhibe
a re diligentiā audiuimꝰ iu-
deos non cōſenſiſſe patri
meo vt transferent ad ritū
grecoꝝ ſꝫ tenere velle ſuuꝫ
inſtitutū: ac ꝓpterea poſtu
lare a nobis cōcedi ſibi le-
gittima ſua. Volētes igit
hāc q̄ꝫ gentē q̄etaꝫ eſſe ſta-
b tuentes iudicauimꝰ tēpluꝫ
reſtitui illis vt agerent ſm
ſuoꝝ maioꝝ ꝯſuetudinem.
Bene igit fecerꝭ ſi miſeris
ad eos ⁊ dextrā dederꝭ: vt
cognita nr̄a voluntate bo-
no aio ſint ⁊ vtilitatibꝰ ꝓ-
c prijs deſeruiāt. Ad iude-
os vo regis ep̄la talis erat
d Rex antiochus ſenatui iu
deoꝝ ⁊ ceteris iudeis ſalu
e tem. Si valetꝭ ſic eſt vt vo
lumus ſꝫ ⁊ ipſi bene vale-
f mus. Adijt nos menelaꝰ
g dicēs vos velle deſcēdere
ad vr̄os q̄ ſunt apud nos.
His igitur q̄ ꝯmeant vſqꝫ
ad diem triceſimū menſis
xandici damus dextras ſe
curitatis vt iudei vtantur
cibis et legibus ſuis ſicut
⁊ prius: et nemo eoꝝ vllo
modo moleſtiam patiatur
h De his que ꝑ ignorantiaꝫ
geſta ſunt. Miſimus autē
⁊ menelaum qui vos allo-

i quatur. Valete. Anno cē-
teſimo quadrageſimo oc-
tauo xandici menſis quin-
k decima die. Miſerunt aūt
etiam romani epiſtolaꝫ ita
ſe habentem. Quintꝰ mē-
nius ⁊ titus manilius le-
gati romanoꝝ populo iu-
deorum ſaluteꝫ. De his q̄
lyſias cognatus regis cō-
ceſſit vobis: ⁊ nos cōceſſi-
mus: de quibus autem ad
regem iudicauit referendū
confeſtim aliquem mittite
diligentius inter vos con
ferentes: vt decernamus
ſicut cōgruit vobis. Nos
enim antiochiam accedi-
mus. Ideoqꝫ feſtinate re-
ſcribere: vt nos quoqꝫ ſci
amus cuius eſtis volunta
tis. Bene valete. Anno
centeſimo quadrageſimo
octauo quintadecima die
menſis xandici.

Caplm̄. xij.

a His factis pactionibꝰ
lyſias pergebat ad re
b gem: iudei autem agri
culture operam dabant.
c d Sed hi qui reſederant ti-
motheus ⁊ apolonius gē
nei filius: ſed et hyeroni-
e mus ⁊ demophon ſuper-
f bus et nichanor cypriar-
g ches non ſinebant eos in
h ſilentio agere ⁊ quiete. Io
pite vero tale quoddaꝫ fla
gitium perpetrarunt. Ro-
gauerunt iudeos cū q̄bus

g Dicens vos velle deſcendere ⁊c. ſicut em̄ dictū ē ſ.j.c. ꝑ reges egypti ⁊ ſyrie multi iudei erant diſperſi extra iudeam inter idolatras habitātes ꝓpter q̄d aliq̄ periti i lege habitātes in iudea volēbāt eos viſitare ad cōfirmandum eos in legis obſeruātia. petentes ad h̄ ſecuritatem a rege quā ipſe cōceſſit vſqꝫ ad tp̄s. h De his que per ⁊c. hoc dicit ꝓpter bella cōtra duces ſuos geſta. ⁊ ſubditur huius lr̄e data cum dr̄. i Anno cxlviij. xandici menſis. q̄ ꝯrñdet aprili xv. k. die. k Miſerunt āt etiā. hic conſeqnēter ponitur tenor lr̄e romanorum ad iudeos. ⁊ ptꝫ lr̄a. ⁊ eſt eiuſdē date cuꝫ lr̄a regis p̄cedēte. ex iſtis pꝫ ꝙ lyſias iſtas lr̄as regis ⁊ romanorum ad iudeos ꝓcurauit. ⁊ poſtea ſcripſit iudeis lr̄am ſuaꝫ ſuprapoſitaꝫ q̄ data fuit eodē āno. xxiiij. die menſis iunij. et ſic poſt illas.

Cap. xij.

His factꝭ pactionibus. h̄ eſt q̄rta ps in qua deſcribit cōflictꝰ iude cū timotheo ⁊ ſocijs eiꝰ. Et diuiditur in tres ptes: q2 pmo huiꝰ cōflictus cā ponitur. ſcd̄o dilatio interponit: ibi. Iopite vo. tercio ꝓpoſitū reſumit: ibi. Inde diſceſſerūt. Circa pmū primo ponit ꝯtinuatio ad caplm̄ p̄cedēs cū dr̄. His factis pactionibus ſcriptꝭ ca. p̄cendenti. b Iudei agriculture ⁊c. datis treugꝭ et pactionibꝰ p̄dictis q. d. añ nō poterant vacare ꝓpter vrgētia bella. ꝯñr ſubdit occaſio ꝯflictꝰ iude cū timotheo. cum dr̄. c Sed hi qui reſederant. i. remanſerāt in locis circa iudeaꝫ pꝰ receſſuꝫ lyſie. d Timotheꝰ iſte. eſt alius ab illo qui. ſ. x. ca. legitur occiſus. Multi em̄ duces ⁊ milites erant eiuſdem nois ſicut ⁊ mō. e Demophon ſupbus. cognomē eius eſt. f Et nichanor cypriarches. i. princeps cypri. g Non ſinebāt eos in ſilētio agere. Nam inſultus faciebāt pp'lo in extremitatibus iudee in abſentia lyſie ꝓpter quod iudas decreuit debellare ipſum. h Iopite vero. Hic conſequenter ponit dilatio conflictus iude cum timotheo propter quedam inſurgentia in quibus iudas fuit occupatus. ⁊ primū fuit flagitium gentilium in iope habitantiū cum quibus habitabant multi iudei quoꝝ iopite plures ſubmerſerunt prodi

tioſe. facientes eos
aſcendere nauicu-
las ſub ſpecie pacis
et amicitie. ad viden
dum ludū quē debe
bant in mari exerce-
re qd flagitiū voluit
iudas aū oia vindi-
care et patet lr̄a pau-
cis exceptis.
i ¶ Aſcēdē ſcaphas
i. puas nauiculas.
k ¶ Quas parauerāt
iopite. l ¶ Cū vxo-
ribus et filijs iudeo-
rum. m ¶ Secūdū
cōe itaq decretum.
Decreuerat eni iopi
te latenti dolo iude-
os ſic ſubmergere.
n ¶ Sed cū cogno-
uiſſet. Hic cōſequē-
terponitur vindicta
de iānitis q ſil'ez do-
lum volebant facere
Et ptz lr̄a vſq ibi.
o ¶ Ab ſtadijs ducē
tis. xl. Faciūt autez
octo ſtadia vnū mi-
iare et. xvj. vnā leu
gam.
p ¶ Inde cū abiſſent
Hic ꝯñr ponit aliō
impedimentū ſeu di
latio cōflictus iude
cum timotheo ꝑ ara
bes mouētes in via
bellū. cōtra iudā et ſo
cios eius. et ptz vſq
ibi. q ¶ Promittē
tes paſcua ſe datu-
ros terra eni illoꝝ
erat multū paſcual'
et iudei ꝓpe illā ter-
ram habitantes ha-
bebant plura aīalia
et ſic pax cū illis vtil'
erat iudeis.
r ¶ Diſceſſere ad ta-
bernacula ſua. ſ. ara
bes q non habitāt i
ciuitatibus ſꝫ in ten-
torijs. s ¶ Aggreſ-
ſus eſt. Hic ponitur
alia dilationis cā ex
obſidiōe cuiuſdā ci-
uitatis nociue iude
is. cuius nomē erat
chaſphin. et ptz vſq
ibi. t ¶ Remiſſius
agebant. qſi pax cu
rantes de obſidione
reputātes inexpug-
nabilem ciuitatē.
v ¶ Et loquētes que
phas non eſt. ſ. blaſ-
phemias contra de-
um iudeorum.
x ¶ Tpibus ieſu. i. io
ſue q alio noie dict⁹
eſt ieſus naue.

i habitabant: aſcendere ſca
k phas quas parauerant cū
l vxoribus et filijs quaſi nul
lis inimicitijs iter eos ſub
m iacentib⁹. Scdm cōe itaq
decretū ciuitatis: et ipſis
acquieſcentib⁹ paciſq cau
ſa nihil ſuſpectū habenti-
bus cū in altuz ꝓceſſiſſent
ſubmerſerunt non minus
ducentos. Quam crudeli
tatem iudas in ſue gentis
hoies factā vt cognouit ꝑ-
cepit viris qui erāt cū ipſo
et inuocato iuſto iudice do
venit aduerſus interfecto
res fratꝝ: et portū quidem
nocte ſuccēdit: ſcaphas ex
uſſit: eos autē q ab igne re
fugerant gladio ꝑemit. Et
cum hec ita egiſſet diſceſſit
quaſi iteꝝ reuerſur⁹ et vni-
uerſos iopitas eradicatu-
n rus. Sed cū cognouiſſet et
eos qui erāt iānie velle pa
ri mō facere habitātib⁹ ſe-
cum iudeis: iānitis qꝫ no-
cte ſuꝑuenit et portū cū na-
uibus ſuccendit ita vt lu-
men ignis appareret hie-
o roſolymis ab ſtadijs ducē
p tis quadraginta. Inde cū
iam abiſſent nouaz ſtadijs
et iter facerent ad timothe-
um: ꝯmiſerunt cum eo ara-
bes quinq milia viri et eq
tes quingenti. Cunq pug
na valida fieret et auxilio
dei ꝓſpe ceſſiſſꝫ: rſidui ara
bes victi petebant a iuda
q dextras ſibi dari ꝓmitten
tes ſe paſcua daturos: et i
ceteris profuturos Iudaſ
autem arbitrat⁹ vere in mł'
tis eos vtiles promiſit pa
r cem: dextriſqꝫ accept' diſ-
ceſſere ad tabernacula ſua.
s Aggreſſus eſt autē et ciui-
tatem quandā firmam pō-
tibus muriſqꝫ circūſeptaz
que a turbis habitabat gē
tium ꝓmiſcuaꝝ: cui nomē
caſphin. Hi vero qui intus
erant confidentes in ſtabi
litate muroruz et apparatu
t alimoniaꝝ remiſſius age-
bant maledictis laceſcētes

v iudam et blaſphemantes et
loquentes que phas non
eſt. Machabeus autē iuo
cato magno mundi princi-
pe qui ſine arietibus et ma
x chinis tempꝑibus ieſu pre-
y cipitauit hierico: irruit fe-
rociter muris et capta ciui-
tate ꝑ dn̄i voluntatem inu
merabiles cedes fecit: ita
vt adiacens ſtagnū ſtadio
rum duoꝝ latitudinis ſan-
guine interfectoꝝ fluere vi
z dereeur. Inde diſceſſerunt
ſtadia ſeptingenta qnqua-
a ginta et venerūt in taracha
b ad eos qui dicunt tibianei
iudeos: et timotheū qdem
in illis locis nō cōprehen-
derunt: nulloqꝫ negocio ꝑ
c fecto regreſſus eſt: relicto i
d quodam loco firmiſſimo ꝑ
ſidio. Doſitheus autez et
ſoſipater qui erant duces
cum machabeo peremerūt
a timotheo relictos in pre
ſidio decem milia viros.
At machabeus ordinatis
circum ſe ſex milibus et cō-
ſtitutis per cohortes: ad-
uerſus timotheū proceſſit
habentem ſecum centū vi-
ginti milia peditum: equi-
tumqꝫ duo milia qngētos
e Cognito āt iude aduētu ti-
mothe⁹ ꝑmiſit mlieres et fi
lios: et reliquū apparatū i
ꝑſidiū qd carmon dr̄. Erat
eni inexpugnabile et acceſſu
difficile: ꝓpt locoꝝ āguſti-
as. Cūqꝫ cohors iude pria
f appuiſſꝫ: tior hoſtib⁹ icuſ-
ſus ē ex pn̄tia dei: q vniuer
ſa ꝯſpicit et i fugaz vſi ſunt
g ali⁹ ab alio: ita vt magi' a ſu
is deijcerent et gladioꝝ ſu
h oꝝ ictib⁹ debilitarent. Iu
das āt vehement inſtabat
puniēs ꝓphanos et ꝓſtra-
uit ex eis. xxx. milia viroꝝ
i Ipſe vo timothe⁹ icidit in
ꝑtes doſithei et ſoſipatris
et mlt' ꝑcib⁹ poſtulabat: vt
k viuus dimitteret: eo ꝙ mł'
toꝝ ex iudeis ꝑntes habe
l ret ac frēs: qs morte ei⁹ de
cipi eueniret: et cū fidē de-

y ¶ Precipitauit hie
richo. vt hr̄ ioſue. vj.
Cetera patent.
z ¶ Inde diſceſſerūt
Hic reſumit qd ſu-
pra ꝓpoſituz fuit de
cōflictu iude cum ti
motheo. Et ꝑ ponit
cōflictus ꝯtra timo-
theū. ſcdo debellatō
cuiuſdā ciuitatis ad
uerſarie iudeoꝝ: ibi.
Poſt hoꝝ fugā. Cir
ca ꝑmū ponit timo-
thei inſecutio. cū dr̄.
Inde diſceſſerūt. ſcꝫ
iudas et exercit⁹ ei⁹.
a ¶ Venerūt in tara
cha credentes inue-
nire timotheū i locis
illis. b ¶ Ad eos q
&c. ſm gloſam erāt q
dam ppli cū iudeis
federati. et inde dice-
bant iudei tybianei
qi tubianei. i. aliena
tuba vocati ſeu con-
ducti. c ¶ Regreſ-
ſus ē. ſ. timotheus
d ¶ Relicto in qdam
loco &c. i. multitudi-
ne armatoꝝ ad reſi-
ſtendum iudeis. ce-
tera patent vſq ibi.
e ¶ Timothe⁹ ꝑmiſit
&c. qr de facili ab ad-
uerſarijs capiunt.
f ¶ Timor hoſtibus
&c. et non ex magni-
tudine vel fortitudīe
exercit⁹ iude macha
bei. g ¶ Ita vt ma
gis a ſuis deijcerent
&c. ſicut cōtigit i ex-
ercitu zebee et ſalma
na. Iudicum. vij. et
viij. Et in ſtatōe phi
liſtinorum. j. Regum
xiiij. h ¶ Iudas
autem vehementer
inſtabat. fugiētes ꝑ-
ſequendo. i ¶ Ipſe
vero timotheus inci
dit &c. i. in illam par
tem exercitus quam
regebant. Et cepert
eum viuum. Et mul
tis precibus poſtula
bat &c. allegās quod
ſubditur.
k ¶ Eo ꝙ multoꝝ &c
in ſuis vinculis de-
tentos.
l ¶ Quos morte ei⁹
decipi eueniret. i. oc
cidi in vindinctam
mortis ei⁹. cetera pa
tent.

K K iiij

m Poſt hoꝝ fugā
Hic ꝯñr deſcribit ca
ptio cuiuſdā ciuitatꝭ
q̄ mlta fecerat iude-
is. n Et robuſti
iuuenes. ð ciuitate.
o Pro murꝭ. defē
dendis. p Conſi
ſtētes fortr̄ r̄pugna
bant. exercitui iude.
ꝛ ſbdit r̄pugnādi fa-
cultas. cum dr̄.
q In hac āt machi
ne multe ꝛc. qb⁹ po-
teeant iuadētes r̄pel
lere. r Sꝫ cū oī-
potētē inuocaſſent ꝛc
ex q̄ pꝫ ꝙ ciuitas illa
capta nō fuit hūana
ſꝫ diuina ꝟtute
s Inde ad ciuitatē
ſcithaꝝ ciui⁹ hitato-
res erāt beniuoli iu-
deis. lꝫ eēnt gētiles
ꝓpt qð iudas eis re-
gratiādo ꝯtrāſijt ro-
gando vt eēnt beni-
uoli de futuro ſic fu
erāt de p̄tito. ꝛ ſic pꝫ
vſqꝫ ibi. t Hic ſo-
lēni ꝛc. i. die pēthecō
ſtes q̄ enūcratꝭ ſeptē
hebdomadib⁹ pleis
ab alio die ſabbati. i
q̄ obtulerꝭ manipu-
lū p̄mitiaꝝ p̄cipit ce
lebrari. Leuit. xxiij.
v Et p⁹ pēthecoſtē
Hec ē ꝑs q̄rta in q̄
deſcribit bellū ꝯ gor
giā ꝛ p̄ ponit ſꝫ pug
ſcðo de iudeis mor-
tuis cura: ibi. ꝛ ſeq̄n
ti die. circa p̄mū pꝫ
lra vſqꝫ ibi. Contigit
paucos iudeoꝝ. cui⁹
cā ponit. j. eo ca.
x Poſithe⁹ vo ꝛc.
Dicūt aliq̄ ꝙ bizace
ni erāt gētiles confe
derati iude vel ab eo
conducti. ſꝫ meli⁹ vi
detur ꝙ fuerīt iudei
a ciuitate vñ erāt ſic
noiati. y Atqꝫ ita
gorgias effugit i ma
reſa. nomen eſt ꝯtra
licij. a At illis q̄
cum eſdrin erāt. iſte
eſdrin fuit de ſocijs
gorgie: et remanſit i
bello ip̄o fugiente.
b Et fatigatis. ſ. ſo-
cijs eſdrin. vt dicunt
aliqui. ſꝫ melius vi-
detur dici de ſocijs
iude ꝓpter qð inuo-
cauit auxiliū diuine
potentie.
c Incipiens voce
patria. i. ſcðm doctri

diſſet reſtiturū ſe eos ſꝫm
conſtitutum illeſum eūꝫ di
miſerunt propter fratrum
ſalutem: iudas autē regreſ
ſus eſt a carmon interfectꝭ
m vigitiquinqꝫ milib⁹. Poſt
horum fugam ꝛ necē: mo
uit exercitum ad ephron ci
uitatem munitā in qua mlꝭ
titudo diuerſarum gentiū
n habitabat: ꝛ robuſti iuue-
o nes pro muris conſiſtētes
q fortiter repugnabant. In
hac autem machine multe
ꝛ telorum erat apparatus
r Sed cum omnipotentem
inuocaſſent qui poteſtate
ſua vires hoſtium confrin.
git: ceperunt ciuitatem et
ex eis qui intus erant vi-
gintiquinqꝫ milia proſtra
s uerunt. Inde ad ciuitatem
ſcitharum abierūt: que ab
hieroſolymis ſexcentꝭ ſta-
dijs aberat: conteſtantib⁹
autem his qui apð ſcytho
politas erant iudeis ꝙ be
nigne ab eis haberentur ꝛ
temporibus felicitatis ꝙ
modeſte ſecū egerunt gra
tias agentes eis: ꝛ exhor-
tati etiā de cetero erga ge
nus ſuum benignos eſſe:
t venerunt hieroſolymā die
ſolenni ſeptimanarum in-
v ſtante. Et poſt penthecō-
ſten abierunt contra gorgi
am prepoſitū idumee. Ex
iuit autem cum pedib⁹ tri-
bus milibus et equitibus
quadringentis. Quib⁹ cō
greſſis contigit paucos ru
x ere iudeorum. Doſitheus
vero quidem de bacheno
ris eques vir fortis gorgi
am tenebat: ꝛ cum vellet il
lum capere viuum eques
quidam de tracibus irruit
in eum: humerumqꝫ eius
y amputauit: atqꝫ ita gorgi-
a as effugit in mareſa. At il
lis qui cum eſdrin erant di
b utius pugnantib⁹ ꝛ fatiga
tis inuocauit iudas dñm
adiutorem et ducem belli
c fieri: incipienſ voce patria
ꝛ cum hymnis clamorē ex

tollens fugam gorgie mili
tibus incuſſit. Iudas autē
collecto exercitu venit i ci-
d uitatem odollam. Et cum
ſeptima dies ſuperueniret
e ſꝫm conſuetudinem purifi-
f cati: in eodem loco ſabba-
g tum egerunt. Et ſequenti
die venit cum ſuis iudas
vt corpora proſtratorū tol
leret ꝛ cum parentibus po
neret in ſepulcris paterniſ.
h Inuenerunt autem ſub tu
nicis interfectorum de do
narijs i dolorum: que apð
i iamniam fuerunt a quibus
lex prohibet iudeos. Om
nibus ergo manifeſtum fa
ctum eſt: ob hanc cauſam
eos corruiſſe. Oēs itaqꝫ
benedixerunt iuſtum iudi
cium domini qui occulta fe
k cerat māifeſta. Atqꝫ ita ad
preces cōuerſi rogauerūt
l vt id quod factum erat de
lictum obliuioni traderet.
At vero fortiſſimus iudaſ
hortabatur populum con-
ſeruare ſe ſine peccato: ſub
oculis videntes que facta
ſunt pro peccatis eorum
qui proſtrati ſunt. Et facta
collatiōe: duodecim milia
dragmas argenti miſit hi-
eroſolymam offerri ꝓ pec-
catis mortuorum ſacrifici
um bene ꝛ religioſe de re-
ſurrectione cogitans. Ni
ſi enim eos qui ceciderant
reſurrecturos ſperarēt: ſu
perfluum videretur ꝛ va-
num: orare pro mortuis.
Et quia conſiderabat ꝙ hi
qui cum pietate dormitio
nem acceperant optimam
haberent repoſitam grati-
am. Sancta ergo ꝛ ſalubrꝭ
eſt cogitatio pro defunctiſ
exorare vt a peccatis ſol-
uantur.

Capitulum. xiij.

a Anno centeſimo qua
dragesimonono cog-
nouit iudaſ antiochū

nam patrum ſancto
rum. ꝛ ſic illa victo-
ria fuit magis orōne
q̄ gladio. ſicut Exo
di. xvij. orationibus
moyſi victus fuit a-
melech.
d Et cum ſeptima
dies ſuperueniret. i.
ſabbatum
e Scðm conſue-
tudinem purificati.
aqua luſtratiōis p⁹
contactum in prelio
mortuorum. vt pre-
cipitur Num e. xviij
f In eodē loco ꝛc
diuinis laudibuſ va
cando.
g Et ſequenti die
Hic ꝯſequenter po-
nitur cura de iudeis
in bello mortuis. et
primo ratiōe corpo-
rum: ſecundo ratio-
ne animaꝝ. ibi. Atqꝫ
ita. Prima vero cu-
ra fuit de ſepeliēdis
corporibus in pater
nis ſepulcrꝭ ſꝫm mo
rem iudeoꝝ.
h Inuenerunt au-
tem ſub tunicis ꝛc.
i. de rebus precioſis
cultui eorum dedi-
catis.
i A quibus lex ꝓ-
hibꝫ. Deuteronomij
vij. cetera patent.
k Atqꝫ ita. Hic cō
ſequēter ponitur cu
ra de animabus. ꝛ h̄
ſcꝫ duplicit i orādo.
l Ut id quod factū
ꝛc. i. vt ad punitionē
non reſeruaretur vl
tra coram domino.
in quo tamen nulla
cadit obliuio. ꝛ mit-
tendo pecuniam in
in hieruſalem. vt ibi
offeretur ſacrificiuꝫ
pro r̄miſſione pecca
ti mortuoꝝ. ꝛ patet
lra. Sꝫ forte videret
alicui ꝙ ſcm̄ fuiſſet
illð fruſtra eo ꝙ vidē
tur ibi mortui fuiſſe
i pccō mortali h̄ntes
ſecū donaria idoloꝝ
Dōm ꝙ iudas ꝛ ſo-
cij ei⁹ debāt ꝓbabili
ter iudicare ꝙ peni-
tuiſſent i morte ꝛ ſic
orōes ꝛ ſacrificia va-
lebant eis eo ꝙ mor
tui fuerīt i ſtatu ſalu-
tis. Ca. xiij.
Anno. cxlix. De-
ſcpto ꝯflictu iu-
de cū rgꝭ ducib⁹

Hic conſequenter ponitur conflictus eiuſdē cum perſo- na ipſius Et diuiditur in tres partes. quia primo ponitur belli apparatus. ſecūdo conflictus: ibi. Et dato ſigno. ter- cio regis egreſſus: ibi. Vt autē cognouit Prima in duas quia primo ponitur apparatus belli ex parte regis antio- chi. ſecūdo ex parte iude machabei: ibi. Quibus iudas co- gnitis. prima i duas quia primo ponitur regis apparatus. ſe- cundo menelai inte- ritus: ibi. Cōmiſcuit autem. Circa primū autē ſciendū ꝙ iſte belli apparatꝰ ⁊ etiā conflictꝰ magis dif- fuſe ponitur. j. li. vj. capitulo. tamen hic aliqua ponunt que videntur dictis ibi- dem diſſonare ꝑmo quod dicit peditum cx. milia. ⁊ equitum quinqꝫ milia ⁊ elephā- tes. xxij. Nā ibi ha- betur. c. milia pedi- tum. ⁊ viginti milia equitum. ⁊ elephan ti. xxxij. poteſt dici ꝙ primo fuerūt cen- tum milia peditum tm̄. vt dicit primo li- bro. et poſtea fuerūt additi decem milia que cū primis h̄ nu- merantur. De equi- tibus vero dicendū ꝙ in vniuerſo fuerūt viginti milia. ſed tm̄ erant quinqꝫ milia ele- cti pre ceteris exiſtē tes in acie regis ⁊ illi ſoli hic numerantur et alij tacentur ⁊c̄. et de elephantis poteſt dici eodem modo ꝙ xxij. erant pre ceterꝭ fortiores qui nume- rantur hic. ⁊ reſidui decem tacentur. in ta libus enī frequenter numeratio diuerſi- mode accipitur.

cetera patent vſqꝫ ibi. k Sed rex. Nam ex morte me- nelai poſſet aliquis credere regē iudeis pacatū eſſe. ido re- mouetur hoc cū dicit. k Sed rex mente effrenatus. i. ſine freno rōnis in ſuperbiā elatus l Veniebat contra iudeā. m Nequiorē ſe ⁊c̄. ſed ꝑ rumores contrarios ab hoc fuit impeditus. vt habet. j. eodem ca pitulo.

eupatorem venire cū mul- titudine aduerſus iudeam ⁊ cū eo lyſiam ꝓcuratorem ⁊ prepoſitū negocioꝝ ſecū habentem peditum centū decem milia ⁊ equitū quin qꝫ milia et elephantes vi-
b gintiduos: currus cum fal
c cibus trecētos. Cōmiſcuit autem ſe illis ⁊ menelaus
d ⁊ cū multa fallacia depre-
e cabatur antiochum non ꝓ
f patrie ſalute: ſed ſperans ſe conſtitui in principatum
g h Sed rex regum ſuſcitauit animos antiochi in pctō- rem: ⁊ ſuggerēte lyſia hūc eſſe cauſam omniū malorū iuſſit vt eis eſt conſuetudo apprehenſum in eodem lo co necari. Erat autē in eo- dem loco turris quinqua- ginta cubitorum: aggeſtū vndiqꝫ habens cineres h̄ ꝓſpectum habebat in pre ceps. Inde in cinerē deij ci iuſſit ſacrilegū omnibuſ eum ꝓpellentibus ad inte ritum. Et tali lege preuari catorem legis contigit mo ri: nec terre dati menelaū. Et quidem ſatis iuſte: naꝫ quia multa erga aram dei delicta cōmiſit: cuiꝰ ignis ⁊ cinis erat ſanctus: ipſe in cineris morte damna-
k tus eſt. Sed rex mente ef-
l m frenatus veniebat nequio rē ſe patre ſuo iudeis oſtē-
n ſurus. Quibus iudas co- gnitis precepit populo: vt die ac nocte dominum in- uocarent: quia ſicut ſem- per ⁊ nunc adiuuaret eos quippe qui lege et patria ſanctorum templo priuari
o vererentur: ac populū qui nuper paululū reſpiraſſet: nē ſineret blaſphemijs rur ſus nationibꝰ ſubdi. Om nibus itaqꝫ ſimul id faci- entibus ⁊ petentibus a do mino miſericordiā cum fle
p tu ⁊ ieiunijs per triduum
q continuum ꝓſtratis hor- tatus eſt eos iudas vt ſe ꝑ
r pararent. Ipſe vero cum ſenioribus cogitauit priuſ ꝙ̄ rex admoueret exerci- tum ad iudeam et obtine- ret ciuitatem exire ⁊ domi ni iudicio committere exi- tum rei: dans itaqꝫ pote- ſtatem omniū deo mundi creatori et hortatus ſuos vt fortiter dimicarent et vſqꝫ ad mortē pro legibꝰ: templo: ciuitate: patria et ciuibus ſtarent circa mo- din exercitum conſtituit.
s Et dato ſigno ſuis dei vi-
t ctorie iuuenibꝰ fortiſſimis

n Quibus iudas cognitis. Hic conſe quenter deſcribit ap paratꝰ iude macha- bei. ⁊ primo ꝑ oratio nes deuotās. de qui- bus magis ꝙ̄ de ar- mis cōfidebat. ⁊ pa- tet vſqꝫ ibi. o Ac populum q̄ nuper paululum re ſpiraſſet. i. conſolatꝰ fuiſſet per ciuitatis ⁊ templi recuperatō nem. ⁊ aduerſariorū multiplicē repreſſio nem. vt patet ex di- ctis. p Per tri- duum cōtinuum ꝓ- ſtratis. horis. ſ. ad h̄ aptis. quia in illo tri duo oportuit eos re fectioneꝫ accipere et ſomnū tempore cō- petenti. ſecundo po- nitur apparatus per arma conſilia cū di- citur. q Hortatus ē eos iudas vt ſe prepara- rēt ꝑ arma ⁊ victua- lia. r Ipſe vero cum ſe nioribus cogitauit. occurrere regi ante- ꝙ̄ vaſtaſſet terra. ter cio ponitur appara- tus per exhortatio- nes optimas ad con fortandum animos bellatorum ad forti- ter dimicandum. et patet litera. s Et dato ſigno. Hic ꝯſequenter po- nitur conflictus ad cuius intellectum ſciendum ꝙ iudas cum rege habuit in campo duplicem conflictū vnū circa finē noctis. de quo tacetur in primo libro. alium de clara die ⁊ ſole refulgen- te in clypeos aureos ⁊ ereos qui diffuſe ſcribitur ꝑmo li- bro ſexto capitulo. hic autem de vtroqꝫ conflictu breuiter ⁊ cōmixtim fit mentio. Nam hic liber ſecundus eſt que- dam abbreuiatio. vt dictum eſt ſupra ſecūdo capitulo. igit de primo conflictu dicitur.

b Currus cum falcibus trecentos. Talibus enī antiqui tus in prelijs vtebantur. vt habetur in libris ioſue et iudi- cum in pluribus locis tamē de iſtis curribus nō fit men- tio in primo libro ſicut etiā in euangelijs. ⁊ qđ vnus euan geliſta tacet alius exprimit. c Cōmiſcuit autē. Hic cō ſequenter deſcribitur menelai interitus qui retorſit ſe in ſummū ſacerdotiū. ſ. iiij. cap. de quo dicit hic. c Com miſcuit aūt ſe illis. i. iudeoꝝ aduerſarijs. d Deprecaba tur antiochum. pugnare fortiter contra iudā machabeū. ideo ſubditur. e Non ꝓ patrie ſalute. ſed ꝓ contrario. ideo ſubditur. f Sperans ſe conſtitui in principatum. ſcꝫ ſummi ſacerdotij ꝑ victoriā antiochi a quo fuerat amo tus per patrē eius. ſ. iiij. capi. g Sed rex regū. qui iu- dex eſt ſordiū. h Suſcitauit animos antiochi in pec- catorē. menelaū. i Et ſuggerente lyſia ⁊c̄. Nam ꝓpter eius ambitionē ⁊ ſacrilegia in tēplo cōmiſſa ꝑ eius ꝯſiliū vt habet. ſ. iiij. ca. ſecuta eſt rebellio iudeoꝝ contra regem

s Et dato ſigno ſuis dei victorie a deo conſequende. qđ autē fuerit hoc ſignum non dicitur hic. ſed videtur fuiſſe quedam reuelatio facta iude que non explicatur propter breuitatem ſectandam. t Iuuenibꝰ fortiſſimis electis. Ex hoc videtur ꝙ in iſto primo conflictu non fuerunt omnēs iude ſocij. ſed aliqui ad hoc ſpecialiter electi. In ſecundo vero conflictu fue- runt omnes iude bellatores. vt habetur primo libro ſexto capitulo.

v electis nocte aggreſſus au
lam regiā in caſtris interfe
cit viros q̄tuordecim milia
x ⁊ maximū elephantoꝝ cuꝫ
his ſuppoſiti fuerāt. Sum
moq̄ metu ac ꝑturbatōne
hoſtiū caſtra replentes re-
buſq̄ ꝓſpere geſtis abierūt
y Hoc āt fctm̄ ē die illuceſcē
te adiuuāte eū dn̄i ꝓtectio
z ne. Sed rex accepto guſtu
a audacie iudeoꝝ: arte diffi-
b cultates locorum tentabāt
c ⁊ bethſure q̄ erat iudeoꝝ p̄
d ſidiū munitū: caſtra admo
e uebat ſed fugabať: impin-
f gebatur: minorabať. His
autē qui intus erant iudas
g neceſſaria mittebat. Enun
ciauit autē myſteria hoſti-
h bus rodochus quidaꝫ de
iudaico exercitu qui requi
ſitus cōprehenſus ē ⁊ con
i cluſus. Iterū rex ſermonē
habuit ad eos qui erant in
bethſuris: dexterā dedit:
k accepit: abijt: cōmiſit cum
l iuda: ſuꝑatus eſt. Vt autē
m cognouit rebellaſſe philip
n pum antiochie q̄ relictus
erat ſuꝑ negocio mente cō
ſternatus: iudeos deꝑcās
ſubdituſq̄ eis iurat de om
nibus quibus iuſtū viſum
o eſt: ⁊ reconciliatus obtulit
ſacrificium honorauit tem
p plum ⁊ munera poſuit: ma
chabeum amplexatus eſt
et fecit eum a ptolomaide
vſq̄ ad gerrenos ducem ⁊
principem. Vt autem ve-
nit ptolomaidam grauiter
ferebant ptolomenſes ami
citie conuentionē: qui indi
q gnantes ne forte fedus ir-
r rumperet. Tunc aſcendit
lyſias tribunal: ⁊ expoſuit
rationem ⁊ populum ſeda
s uit regreſſuſq̄ eſt antiochi
am. Et hoc modo regis ꝓ
fectio ⁊ reditus ꝓceſſit.

Capitulum. xiiij.

Sed poſt triennij tem
pus cognouit iudas
⁊ qui cum eo erāt de-
metrium ſeleuci cum mul-
titudine valida ⁊ manibus
b per portum tripolis aſcen
diſſe ad loca opportuna:
c ⁊ tenuiſſe regiones aduer-
ſus antiochum ⁊ eius du-
d cem lyſiam. Alchimus au
tem quidam qui ſummus
e ſacerdos fuerat: ſed volun
f tarie coinquinatus eſt tem
g poribus cōmixtionis cōſi
derans nullo mō ſibi eſſe
h ſalutē neq̄ acceſſum ad al
i tare: venit ad regem deme
triū centeſimo quinq̄geſi-

v Nocte aggreſſus ⁊c̄. i. partē exercitus in qua erāt regꝭ tentoria. x Et maximū elephantoꝝ. iſtud fuit factū in eo cōflictu q̄ fuit clara die. vt ſcribiť. j. li. vj. capi. ſatis diffuſe. y Hoc aūt ⁊c̄. quia hoc fuit completū in fine noctis ſcꝫ q̄ꝫtū ad interfectionē duoꝝ miliū de hoſtib᷒. Aliqui tm̄ libri habent. xij. milia. ⁊ q̄ꝫtū ad perturbationē caſtroꝝ. nō autē q̄ꝫtū ad elephātoꝝ interfectionē vt dictū ē. z Sꝫ rex accepto ⁊c̄. nā per dictam inuaſioneꝫ habuit experientiaꝫ de audacia eoꝝ.
a Arte. i. prudenter et caute. b Difficultatem locoꝝ. i. fortalicia. c Tentabat. ſupple cape. ido ſubdiť. d Et bethſure que erat iudeoꝝ preſidiū monitū. iudeis armatis.
e Caſtra admonebat. i. applicabat ad ipſum capiendum. f Sed fugabatur. Nam intus exiſtentes aliq̄ñ exeuntes ſubito repellebāt ꝓpe exiſtentes ⁊ aliq̄s occidebant ⁊ redibāt ad fortaliciū anteq̄ꝫ totus exercitus poſſet armari.
g Enunciauit autē myſteria hoſtib᷒. i. ſecreta iude. ⁊ eoꝝ qui erant bethſure.
h Rodochus quidam ⁊c̄. qui captus ab aduerſarijs ꝑ tormēta ad hoc fuit cōpulſus. i Iterum rex ſermonem ⁊c̄. de fortalicio reddendo ſaluis ſuis corporibus q̄ cōſenſerūt eo ꝙ victualia eis deficiebant. vt habeť. j. i. vj. ca. k Abijt. ſcꝫ rex de bethſura relicta ibi ſuorū cuſtodia. vt habeť. j. lib. vj. capi. l Cōmiſit cum iuda. in hoc tangitur ſecundus cōflictus qui fuit de die clara ⁊ alia die vt videtur q̄ꝫ primus. m Superatus eſt. ſ. iudas ⁊ eius exercitus. Nam videntes virtutē regis ⁊ impetū exercit᷒ eius diuerterunt ſe ab eis. vt habetur ꝑmo libro. vj. caplo n Vt autē cognouit. Hic conſequenter deſcribitur regꝭ receſſus de iudea vt iret contra philippum qui occupauerat antiochiā. Ex quo patet ꝙ iſtud bellū antiochi contra iudeā eſt idē cū illo qđ ſcribitur ꝑmo libro. vj. cap̄. Nā ibidem ponitur receſſus regis ꝓpter eandē cauſam. Aliqua tamen hic ponunť que ibi taceнť. ⁊ econuerſo. Nam hic tacetur fractio iuramenti regis que ibidē exprimiť in deſtructione munitionis. o Et recōciliatus obtulit ſacrificium. ꝑ ſacerdotes tamē. cetera vero vſq̄ ꝓpe finē huius capituli taceнť primo libro. p Machabeū amplexat᷒ eſt. in ſignum reconciliationis. cetera patent vſq̄ ibi. q Ne forte fedus irrumperet. ſ. iudas ⁊ eos grauaret qđ tamen non fecit. ſed magis rex fedus rupit. vt dictum eſt. r Tunc aſcendit liſias tribunal. id eſt locū eminentē ad perſuadendū gentem. ⁊ expoſuit rationē. dicendo ꝙ ꝓpter bonū cōmune facta eſt conuentio regis ⁊ iude. s Regreſſuſq̄ eſt antiochiā. Hic autem omittitur qualiter inde fugauit philippum. quia ſupra ix. capi. per anticipationem poſituꝫ fuit.
t

Capitulum. xiiij.

a Sed poſt triennij temp᷒. De ſcꝑto iude cōflictu tempore antiochi nobilis ⁊ eupatoris eius filij. hic tercio ponitur eius cōflictus tempore demetrij. Et diuidiť in tres partes. quia primo poniť demetrij ſublimatio. ſecundo iude ſocioꝛūq̄ eius accuſatio: ibi. Alchimus autem. Tercio eoꝝ exterminij iuſſio: ibi. Qui ſtatim. Circa primū dicitur a Sed poſt triēnij tempus ⁊c̄. iſtud triēniū accipiť a morte antiochi epiphanis ⁊ intronizatione filij ſui eupatorꝭ. qđ ſm numerationē in hoc libro poſitā contigit anno. cxlviij. vt dictum eſt ſupra. xj. capitulo. Demetri᷒ autem regnum obtinuit anno. cl. qui eſt idem annus cū. clj. quo diciť demetrius intraſſe regnum ſm computationem poſitam. ꝑmo libro capitulo. vij. ⁊ ſic triennium non fuit completum. ſed intelligitur per ſynodochen. ſicut corpus chriſti dicitur fuiſſe per triduū in ſepulchro. b Aſcendiſſe ad loca opportuna. i. fortia ⁊ munita. c Et tenuiſſe regiones aduerſus antiochum ⁊c̄. quos ad mandatū demetrij exercitus interfecit. vt habetur primo libro. vij. capitulo. d Alchimus autē. Hic conſequenter deſcribitur iude ſocioꝛūq̄ eius accuſatio cum dicitur. d Alchimus autē quidā ⁊c̄. non de iure ſed de facto intruſus. primo per antiochū epiphaneꝫ. quia licet eſſet de genere aaron. tamen nō deſcenderat ab eo per lineam ſacerdotalem. vt dictū fuit ſupra ꝑmo libro. vij. capitulo. e Sed voluntarie coinquinatus eſt. cibis et ſacrificijs gentilium. f Temporibus cōmixtionis. i. q̄ñ antioch᷒ illuſtris cogebat iudeos ad ſuſcipiendū ritum gentilium ita ꝙ inter iudeos ⁊ gentiles nulla eſſet diſtinctio. g Conſiderans nullo modo ſibi eſſe ſalutem corporis. h Nec acceſſuꝫ ad altare. q̄ꝫdiu iudex ſtaret in poteſtate. i Venit ad regem ⁊c̄. ⁊ ſic in regni ſui principio.

k ¶ Offerēs ei co.ꝛc.
in ſignum victorie ꝛ
dignitatis regie.
l ¶ Sup h̄ ꝛ talos.ſ.
vaſe offertoria i mo-
dum turrium facta.
quibus vtebant̄ ſa-
cerdotes in ſolenni-
tatibus magnis.
m ¶ Et ipſa quidem
die ſiluit. vt donum
ſuum regi magꝭ eēt
gratioſum.cetera pa
tent vſqꝫ ibi.
n ¶ Ipſi qui dicunt̄
aſſidei.i. aſſidue va-
cātes diuino cultui
tempoꝛibus tamen
ad hoc aptis.
o ¶ Primo quidē ꝛc.
mētitur ſicut homo
fallax quia venerat
ad obtinendū ſum-
mum ſacerdotium.
p ¶ Scdm humani-
tatem tuam ꝛc.i.ſm
benignitatē tuam.ſ.
famoſam.
q ¶ Et ceteri amici eiꝰ
ſcꝫ alchimi.
r ¶ Qui ſtatim. Hic
conſequenter ponit̄
miſſio regis de exter-
minio iudaice gen-
tis. Et diuiditur in
tres partes. nam ad
hoc agendū pꝛimo
nichanoꝛ mittitur ſe
cundo cum iuda fe-
dere iungit̄:ibi. Ni-
chanoꝛ tamē. tercio
fedus huiuſmodi rū
pitur:ibi. Alchimus
autem.pꝛimū patet
vſqꝫ ibi.
s ¶ Tunc gētes que
de iudea fugerāt iu-
dam eo ꝙ erant ꝑua
ricatoꝛes legis.cete-
ra patent vſqꝫ ibi.
t ¶ Conſperſi terra
rogabant eum.nam
in pꝛecibus deuotis
magꝭ ꝙ̄ in armis cō
fidebant.
v ¶ Qui populū ſuū
conſtituit ineternū.
ſcꝫ duraturū. Nā lex
vetus nō eſt amota
per xp̄m ſed magis
perfecta. Math. v.
Non veni ſoluere le
gem ſed adimplere.
nec per conſequens
populus eſt amotꝰ.
ſed perfectioꝛ factus
ſicut frequenter oſtē
di i libꝛis noui ac ve
teris teſtamenti.
x ¶ Quiqꝫ ſuaꝫ poꝛ-
tionem ſignis euidē

k mo anno offerēs ei coꝛonā
l aureā ꝛ palmā:ſup hec ꝛ ta
los qui tēpli eē videbant̄.
m Et ipſa q̄dē die ſiluit. Tē-
pus aūt oppoꝛtunū demē
tie ſue nactus ꝯuocatus a
demetrio ꝛ cōſiliū:ꝛ infro
gatus q̄bꝰ rebꝰ ꝛ conſilijs
n iudei niterent̄ rn̄dit. Ipſi
q̄ dicunt̄ aſſidei iudeoꝝ q̄-
bus ꝑeſt iudas machabeꝰ
bella nutriūt et ſeditiones
mouēt: nec patiunt̄ regnū
eſſe quietū. Nam ꝛ ego de
fraudatꝰ parentū gloꝛia di
co autē ſummo ſacerdotio
o huc veni:pꝛimo q̄dē vtili-
tatibꝰ regis fidē ſeruans:
ſcdo aūt etiā ciuibꝰ conſu-
lens. Nam illoꝝ prauitate
vniuerſum genꝰ noſtꝝ non
minime vexat̄. Sꝫ oꝛo his
ſingulis o rex cognitis ꝛ re
p gioni ꝛ generi ſm humani
tatē tuā ꝓmulgatā oībꝰ ꝓ
ſpice. Nā ꝙ̄diu ſupeſt iu-
das ipoſſibile ē pacē eē ne
gocijs. Talibꝰ aūt ab h̄ di
q ctis:ꝛ ceteri amici hoſtilit̄
ſe hn̄tes aduerſus iudā in
r flamauert̄ demetriū. Qui
ſtatim nichanoꝛē ꝑpoſituꝫ
elephantoꝝ duceꝫ miſit in
iudeā: datis mandatis vt
ip̄m quidā iudā capet viuū
eos vero q̄ cū illo erāt diſp
geret ꝛ ꝯſtitueret alchimū
maximi tēpli ſummū ſacer
s dotē. Nūc gentes q̄ de iu-
da fugerant iudā: ſegrega
tim ſe nichanoꝛi miſcebāt
miſerias et clades iudeoꝝ
ꝓſperitates rerū ſuarū ex-
iſtimantes. Audito itaqꝫ
iudei nichanoꝛis aduentu
t ꝛ cōueutu nationū cōſper-
v ſi terra rogabant eū qui po
pulum ſuū cōſtituit: ineter
x num cuſtodiret: quiqꝫ ſuā
poꝛtionē ſignis euidenti-
bus ꝓtegit. Imperāte au
tem duce ſtatim inde mo-
uerūt:cōuenerūtqꝫ ad ca
ſtelluꝫ deſſau. Symon vo
frater iude cōmiſerat cū ni
chanoꝛe:ſed cōterritus eſt
repentino aduentu aduer-
y ſarioꝝ:nichanoꝛ tamē au-

diens virtutē comitū iude
ꝛ animi magnitudinē quā
ꝓ patrie certaminibꝰ habe
z bant:ſanguinis iudiciū fa
cere metuebat. Q̄obꝛē ꝑ-
miſit poſſidoniū ꝛ theodo
cium ꝛ mathiā:ꝛ vt darent
dextras atqꝫ acciperēt. Et
cū diu de his cōſiliū agere
tur ꝛ ipſe dux ad multitu-
dinē retuliſſet oīm vna fuit
ſn̄ia amicicijs annuē. Ita-
qꝫ diē cōſtituerūt q̄ ſecreto
inter ſe agerent ꝛ ſingulis
ſelle pꝛolate ſunt ꝛ poſite.
Precepit aūt iudas arma
tos eſſe locis oppoꝛtunis
ne foꝛte ab hoſtibꝰ repēte
mali aliq̄d oꝛiret̄. Et con-
gruū colloq̄ū fecerūt. Mo
rabat̄ aūt nichanoꝛ hiero-
ſolymis:nihilqꝫ iniq̄ age-
a b bat:gregeſqꝫ turbarū q̄ cō
c gregate fuerāt dimiſit. Ha
bebat autē iudā ſemꝑ cha
rum ex animo et erat viro
inclinatus. Rogauitqꝫ eū
ducere vxoꝛē:filioſqꝫ pꝛo-
creare. Nuptias fecit:q̄e-
te egit:cōmuniterqꝫ viue-
d bant. Alchimꝰ aūt videns
charitatē illoꝝ ad inuicem
et conuentiones: venit ad
e demetriū ꝛ dicebat nicha
f noꝛē rebus alienis aſſenti
re. Iudāqꝫ regni inſidiato
g rem ſucceſſoꝛem ſibi deſti-
naſſe. Itaqꝫ rex exaſpera-
tus ꝛ peſſimis huiꝰ crimi-
nationibꝰ irritatus ſcripſit
nichanoꝛi dicens grauiter
quideꝫ ſe ferre de amicicie
cōuentione:iubere tn̄ ma-
chabeū citius vinctū mit-
tere antiochiā. Quibꝰ co-
gnitis nichanoꝛ cōſterna-
batur ꝛ grauit̄ ferebat:ſi ea
que cōuenerant irrita face
ret:nihil leſus a viro. ſ3 q̄a
regi reſiſtere n̄ poterat op
poꝛtunitatē obſeruabat q̄
h preceptum perficeret. At
i machabeus videns ſecum
auſterius agere nichanoꝛē
ꝛ conſuetum occurſum fe-
rocius exhibentem:intelli
gens nō ex bono eſſe auſte
k ritatem iſtam:paucis ſuo-

tibus pꝛotegit. ſicut
dictuꝫ eſt pluries in
hoc libꝛo. Cetera pa
tent.
y ¶ Nichanoꝛ tamē.
Hic cōſequēter po-
nitur cōfederatio ni
chanoꝛis ꝛ iude. ꝛ pa
tet litera paucis ex-
ceptis.
z ¶ Sanguinis iudi
cium facere metue-
bat.id eſt per effuſio
nem ſāguinis iudeo
rum. ꝓpter quod ele
git pacem facere cuꝫ
eo. ꝛ patet vſqꝫ ibi.
a ¶ Gregeſqꝫ turba-
rum. id eſt bellato-
rum.
b ¶ Que congregati
fuerūt ad bellanduꝫ
contra iudam et ſo-
cios eius.
c ¶ Dimiſit.ire an lo
ca ſua eo ꝙ pax eſſet
facta.
d ¶ Alchimus autē.
Hic conſequenter
ponitur ruptio dicti
federis. ꝛ pꝛimo po-
nitur huius ruptio-
nis pꝛocuratio. ſecū-
do eiꝰ manifeſtatio:
ibi. At machabeus.
Circa pꝛimum dici-
tur.
d ¶ Alchimus autē
videns charitateꝫ il-
loꝛum ꝛc. queſiuit eā
rumpere eo ꝙ habe-
ret iudam odioſum.
e ¶ Et dicebat nicha
noꝛeꝫ rebus alienis.
ſcꝫ ab vtilitate regni.
f ¶ Aſſentire iudāqꝫ
regni inſidiatoꝛē. fal
ſo eū notans crimi-
ne aſſerebat.
g ¶ Succeſſoꝛeꝫ ſibi
dſtinaſſe. quod ſimi
liter erat falſum. ce-
tera patent.
h ¶ At machabeus.
Hic ꝯſequenter de-
ſcribitur federis vio
lati manifeſtatio: et
pꝛimo ſignis cuꝫ di-
citur.
i ¶ Videns ſecū au-
ſterius agere nicha-
noꝛem ꝛc. quia diſpo
ſitio coꝛdis vix po-
teſt celari quin appa
reat in exterioꝛibus
ſignis. vt i geſtu vul
tu ꝛ aſpectu.
k ¶ Paucis ſuoꝛuꝫ
congregatis quibus
dixit conceptum ſui
animi

l rum congregatis occulta-
m uit ſe a nichanore. Quod
cuꝫ ille cognouit fortiter ſe
a viro preuentum venit ad
maximū ⁊ ſanctiſſimū tem
plum ⁊ ſacerdotibus ſoli-
tas hoſtias offerentibus:
n iuſſit ſibi tradi virū. Qui-
bus cum iuramento dicen
tibus neſcire ſe vbi eſſet q̄
querebatur ⁊ extendens ma
num ad templū iurauit di-
cens niſi iudam mihi vin-
ctum tradideritis: iſtud dei
phanum in planiciē dedu
cam: ⁊ altare effodiā: ⁊ tē-
plum hoc libero patri con
o ſecrabo. Et his dictis abijt
Sacerdotes autē proten-
dentes manus in celum in
uocabant eū qui ſemꝑ pro
pugnator eſſet gentis ipſo
rum hec dicentes. Tu do-
mine vniuerſoꝝ qui nullius
indiges voluiſti templum
habitationis tue fieri ī no-
bis. Et nunc ſancte ſancto
p rum omniū domine conſer
ua ineternū impollutā do
q mū iſtam que nuper mun-
r data eſt. Razias autē qui
dam de ſenioribus ab hie
s roſolymis delatus eſt ni-
t chanori: vir amator ciuita
v tis et bene audiens qui ꝓ
affectu pater iudeorum ap
x pellabatur. Hic multis tē
poribus cōtinentie ꝓpoſi
tum tenuit in iudaiſmo cor
puſqꝫ ⁊ animā tradere con
tentus pro perſeuerantia.
Volens aūt nichanor ma
nifeſtare odium quod ha-
bebat in iudeos miſit mili
tes quingentos vt eū com
y ꝓhenderent. Putabat eñ
z ſi illum decepiſſet: ſeſe cla
dem iudeis maximaꝫ illa-
turum. Turbis autem ir-
ruere in domum eius et ia
nuam diſrūpere atqꝫ ignē
a admouere cupientibus: cū
b iam comprehenderet gla-
c dio ſe petijt: eligens ſe no
d biliter mori potius q̄ ſub-
ditus fieri peccatoribus et
contra natales ſuos indi-
gnis iniurijs agi. Sed cū
per feſtinationem non cer
to ictu plagam dediſſet: et
turbe inter oſtia irrumpe-
rent recurrēs audacter ad
murum precipitauit ſemet
ipſum viriliter in turbas q̄
bus velociter locum dan-
tibus caſui eius: venit per
mediam ceruiceꝫ. Et cum
adhuc ſpiraret accēſus ani
mo ſurrexit ⁊ cum ſangui-
nis eius magno fluxu de-
flueret ⁊ grauiſſimis vulne
ribus eſſet ſaucius: curſu
turba pertranſijt ⁊ ſtans ſu
pra quandam petram pre-
ruptam ⁊ iam exanguis ef
fectus: complexus inteſti
na ſua vtriſqꝫ manibus ꝓ
iecit ſuper turbas inuocās
dominatorem vite ac ſpiri
tus vt hec illi iterum red-
deret: atqꝫ ita vita defun-
ctus eſt.

Capitulum. xv.

a Nichanor autem vt cō
peritiudam eſſe in lo
b cis ſamarie cogitauit
cum omni impetu die ſab-
c bati committere bellum.
d Iudeis vero qui illum per
neceſſitatem ſequebantur
dicentibus ne ita ferociter
⁊ barbare feceris: ſed ho-
norem tribue diei ſanctifi-
cationis et honora eum q̄
vniuerſa conſpicit. At ille
infelix interrogauit ſi ē po
tens in celo qui imperauit
agi diem ſabbatoꝝ ⁊ reſpō
dentibus illis eſt dominus

l Occultauit ſe a nichanore. ne ſubito caperet ab ipſo. ſe
cundo manifeſtat verbis cū di- m Quod cū ille cognouit ⁊c.
⁊ ſequitur. n Iuſſit ſibi tradi virū. ſ. iudā. o Et tēplū
hoc ⁊c. i. bacho ſicut dictū eſt. s. cap. vj. o Et his dictis
abijt. cū indignatōe de tēplo. p Conſerua ineternū ⁊c. ꝓ
nichanoris contami
natione. q Que
nuꝑ mūdata ē a ſor-
dibus luxurie ⁊ ido
latrie. vt hꝫ. s. x. cap.
r Razias aūt. Hic
pñr ponitur federis vio-
lati manifeſtatio i ſa
ctis. ⁊ ꝓ in inuaſione
razie. ſcdo in impu-
gnatōe iude. ca. vlti.
Circa primū dicitur
r Razias aūt. q̄dā
de ſeniorib⁹ etate ſci
entia ⁊ moribus.
s Delatus ē nicha
nori. i. accuſat⁹ ꝙ eēt
amic⁹ ⁊ fautor iude.
t Vir amator ciui
tatis. i. boni cōis.
v Et bñ audiens.
pauꝑes ſicut ⁊ diui-
tes ad eos inſtruen-
dum ⁊ dirigendum.
x Hic multis tēpi-
bus ⁊c. ex q̄ pꝫ conti
nentia carnis tꝑe ve
teris teſtamenti fuit
laudabilis y Pu
tabat eñ ſi illū dece
piſſet al's deperiſſet
ꝯtrahēdo ad gentilē
ritū z Seſe cladē
maxias iudeis illa-
turū. nā ei⁹ exemplo
multi fuiſſent ad h̄
ꝯtracti. a Cū iam
cōꝓhenderet. i. eſſet
ꝓpe ad cōꝓhenſionē
b Gladio ſe petijt.
ſeipm ꝑcutiendo.
c Eligēs nobiliter
⁊c. cui⁹ duplex erat
cauſa. vna ne forte vi
tormētoꝝ inclinaret
ad gentilē ritum. qd
erat maximū malū.
ideo ſubditur.
d Q̄ ſubditus fieri
peccatorib⁹. ipm ad
idolatriaꝫ trahere q̄-
rentibus. Alia ne in
ꝯtēptū dei celi ei⁹ vi-
ta in ludibrio habe-
retur. ſicut ſanſon ſe
interfecit. Iudicum
xvj. ⁊ ſaul. j. Regum
vlti. vt dictū fuit ibi-
dem. Et in his duo-
bus caſib⁹ dicūt he-
brei ꝙ nō ſolū licitū
eſt. ſꝫ etiā meritoriū
interficere ſeipſum.
quia talis iterfectio
ordinatur in deuꝫ. Si
aūt hoc faciat aliq̄s
ꝓpter ſemetipſum. vtpote ad euadendū longū vel grauē
cruciatum vel infamiā ſui ⁊ ſuoꝝ ſi moriatur vili morte. hoc
ſemꝑ eſt illicitū. Et vt dicūt aliqui hoc mō intelligendū ē
dictū Aug⁹. qd habet hic in glo. q̄ talis ē. Hic exceptis q̄s
lex iuſta generaliter. ⁊ ipſe fons iuſticie deus ſpāliter occi
di iubet. quiſqꝫ ho-
minū vel ſeipm vel
quēlibet alium occi
derit homicidij cri-
mine innectetur. vn
de et ſcriptura libri
huius que receptaꝫ ē
ab eccleſia ad legen-
dum ꝓ informatio-
ne morū. nō videtur
hic raziam arguere
ſed magis commen
dare de ſuipſius in-
terfectione. Si autē
predicta nō ſufficiūt
ad eius excuſationē
poteſt dici ꝙ fecit h̄
per ſpecialem inſtin
ctum ſpiritusſancti.
Omnes enim homi
nes ſunt deo mortis
debitores. quod de-
bitum deo poteſt re-
petere quandocūqꝫ
vult. ⁊ quomodocū
qꝫ. vtpote per manū
ꝓpriam ſiue per alie
nā. Cetera patent vt
in litera.

Capitulum. xv.

a Nichanor au
tem. Hic cō
ſequēter po
nit manifeſtatio vio
lati federis in impu
gnatōne iude. Circa
quod ponitur p̄mo
belli apparatus. ſe-
cundo cōflictus: ibi.
Nichanor auteꝫ. ter
cio laudabilis termi
nus: ibi. Cumqꝫ ceſ-
ſaſſent. prima in du-
as. quia primo poni
tur apparat⁹ ex par-
te nichanoris. ſecun-
do ex parte iude ma
chabei: ibi. Macha-
beus autē. Circa pri
mum dicitur.
b Cogitauit die ⁊c.
id eſt poteſtate ſua.
c Comittere bellū.
credens ꝙ iudas et
ſocij ſui minus ſe de
fenderēt. ꝓpter quie-
tem diei ſabbati.
d Iudeis vo ⁊c. Nā
ad h̄ ſub pena mortis
cogebantur. Dicētib⁹
⁊c. Sequitur. e Et
dñs viuus ⁊c. ſ. cele-
brem ⁊ quietatū. vt
habet Exo. xx.

f Tamē nō obtinuit ꝛc̃.ſ.de captione iude ꝛ ſocioꝝ ſuoꝝ
diſperſione ſm regis mandatū capi.p̄cedenti. g Ma-
chabeus autē. Hic p̄ñr ponit apparatus ex parte iude.et
primo p bonā exhortationē. ſcd̃o p deuotam orationē:ibi
Et cū iam oēs.p̄ma in duas.quia p̄mo ponit exhortatio-
nis actus. ſcd̃o effe-
ctus:ibi. Exhortati
itaq3. Prima i duas
quia primo ponitur
exhortatō generalis
cum dicitur.
h Confidebat ſem-
per cū oī ſpe.ſ.victo-
rie affuture nō v̄tu-
te humana ſ3 diuina
ideo ſubdit. i Et
hortabat ſuos ne foꝛ
midarēt allegans ꝙ
maius auxiliū habe
rent.ſ.diuinum.
k Sed in mēte ha
berent adiutoꝛia ſi-
bi facta de celo.ꝛ ſic
beneficijs p̄ſtitis ſpe
rarent de p̄ſtandis.
l Et allocutus eſt
eos de lege ꝛ ꝓphetꝫ
admonēdo pugna-
re ꝓ patria ꝛ legibus
diuinis. m Ad-
monens etiam certa
mina q̄ fecerāt prius
quoꝝ perderent lau
dem ꝛ meritū ſi fuge
rent vt effeminati.
n Simul oñdens
gentiū fallatiā.ſ.Ni
chanoꝛis ꝛ ſuoꝝ qui
fedus fregerūt iura-
mento firmatum.
o Singulos autē.
Hic ꝯñter ponit ex-
hoꝛtatio ſp̄alis p ex-
poſitionē cuiuſdam
viſionis facte iude.
cuiꝰ ſeries ponit.cuꝫ
dicit. p Erat au-
tem hm̄ōi viſus.i.vi
ſio in ſomnijs iude
oſtenſa. q Oniaꝫ
qui fuerat ſummus
ſacerdos vt habetur
ſupꝛa.iij.capitulo.
r Virum bonum.
q̄ꜩtū ad mētis v̄tutē.
s Et benignū erga
pauperes.
t Verecundū viſu
id eſt hoꝛrentē oēm
turpitudinem.
v Modeſtum mo
ribus.i. i omni actu
ꝛ geſtu. x Manꝰ
ꝓtendentem oꝛare.
ſupplendum eſt hoc
videbat iudas in vi-
ſione y Poſt hec
apparuiſſe ipſi iude
z Et aliū virū etate
ꝛ glīa mirabilē. ipſi
iude. Et ꝓpter hanc

viuus ipſe in celo potens
qui iuſſit agi ſeptimā diem
At ille ait. Et ego potens
ſum ſuper terrā qui impe-
ro ſumi arma ꝛ negocia re
f gis impleri. Tamen nō ob
tinuit vt conſilium perfice
ret. Et nichanoꝛ quidē cuꝫ
ſumma ſuperbia erectꝰ co-
gitauerat ꝯmune tropheū
g ſtatuere de iuda. Macha-
h beus autē ſemper confide
bat cuꝫ omni ſpe auxilium
i ſibi a domino affuturū: et
hoꝛtabatur ſuos ne foꝛmi-
darent aduentū nationum
k ſed in mente haberent ad-
iutoꝛia ſibi facta de celo:
ꝛ nunc ſperarent ab omni
potente ſibi affuturā victo
l riam. Et allocutus eos de
m lege ꝛ ꝓphetis:admonēs
etiā certamina que fecerāt
prius promptioꝛes conſti
tuit eos. Et ita animis eo
n rum erectis ſimul oſtende
bat gentiū fallaciā:et iura
mentoꝛum preuaricationē
o Singulos autē illoꝛum ar
mauit ñ clypei ꝛ haſte mu
nitione: ſed ſermonibꝰ op
timis exhoꝛtationibus ex
poſito digno fide ſomnio:
per quod vniuerſos letifi-
p cauit. Erat auteꝫ huiuſmo
q di viſus. Oniā qui fuerat
r ſummus ſacerdos virum
s t bonū et benignū:verecun
v dum:viſu modeſtū moꝛi-
bus ꝛ eloquio decoꝛum et
qui puero in virtutibus ex
x ercitatus ſit manus ꝓten
dentem: oꝛare ꝓ omni po
y pulo iudeoꝝ. Poſt hoc ap
paruiſſe ꝛ alium virū etate
ꝛ gloꝛia mirabilē: ꝛ magni
decoꝛis habitudinē circa
a illum. Reſpondentē vero
b oniā dixiſſe. Hic eſt fratrū
amatoꝛ ꝛ populi iſrael:hic
eſt qui multū oꝛat pꝛo po-

pulo ꝛ vniuerſa ſancta ci-
c uitate hieremias ꝓpheta
d dei. Extendiſſe autem hie
remiam dexterā et dediſſe
iude gladium aureū dicen
tem. Accipe ſanctū gladiū
munus a deo: in quo deij
cies aduerſarios ppl̄i mei
e iſrael. Exhoꝛtati itaq3 iu-
de ſermonibus bonis val
de de quibus extolli poſſꝫ
impetus: ꝛ animi iuuenuꝫ
f confoꝛtari ſtatuerunt dimi
care ꝛ cōfligere foꝛtiter vt
g virtus de negocijs iudica
ret: eo ꝙ ciuitas ſancta et
templum periclitarentur.
h Erat em̄ pꝛo vxoꝛibus ꝛ fi
lijs: itēq3 pꝛo fratribus et
cognatꝫ minoꝛ ſolicitudo:
maximus vero ꝛ pꝛimus ꝓ
ſanctitate timoꝛ erat tem-
pli: ſed et eos qui in ciuita
te erant nō minima ſolici-
tudo habebat ꝓ his q̄ con
i greſſuri erant. Et iam cum
omnes ſperarent iudiciuꝫ
k futurum: hoſteſq3 adeſſent
l m atq3 exercitus eſſet oꝛdina
tus beſtie equiteſq3 oppoꝛ
n tuno loco compoſiti: conſi
derans machabeus aduē
tum multitudinis ꝛ appa-
ratum variū armoꝝ: ac fe-
o rocitatem beſtiarum exten
dens manus in celum: ꝓ-
digia facientem dominum
inuocauit: qui non ſm ar-
moꝛum potentiam: ſed ꝓ-
ut ipſi placet dat dignis vi
ctoꝛiam. Dixit autem in-
p uocans hoc modo Tu do
mine qui miſiſti angelum
tuum ſub ezechia rege iu-
da: ꝛ interfeciſti de caſtris
Sennacherib centum oc-
togintaquinq3 milia: ꝛ nūc
dominatoꝛ celoꝛum mit-
te angelum tuum bonum
ante nos in timoꝛe et tre-
moꝛe magnitudinis bra-

admirationē ſubdit a Rñdētē vo oniā dixiſſe.ipſi iude
b Hic ē fratrū amatoꝛ.i.iudeoꝝ.ꝛ ſubdit nomē ſuū.cuꝫ
dī. c Hieremias ꝓpha dei.fuit ei vnꝰ de magnis ꝓphis
d Extendiſſe aūt hieremiā ꝛc̃.videbat em̄ iude ꝙ hiere-
mias traderet ſibi gladiū ꝓmittēs ꝙ aduerſarios deuin-
ceret p ip̄m.ꝛ p iſtaꝫ
viſionē intellexit iu-
das affuturā ſibi vi-
ctoꝛiā.ꝛ ſic expoſuit
bellatoꝛibꝰ ſuis,vt p̄
mittit. Expoſito di-
gna fide ſomno.i.re-
uelatione diuina in
ſomnijs facta. ideo
iſtō tacet p̄mo libro
vij.cap̄.vbi deſcribit
iſtud bellū.
e Exhoꝛtati itaq3.
Hic conſequenter
ponit exhoꝛtationis
effectꝰ cū dī. Exhoꝛ-
tati itaq3 iude ſermo
nibus bonis valde.
ſequit. f Statue
runt dimicare ꝯſtan
ter ꝛ ſtrenue
g Vt virtus de ne
gocijs iudicaret.i.vt
foꝛtitudo bellantiuꝫ
inter eos et aduerſa-
rios dirimeret.
h Erat em̄ ꝓ vxoꝛi
bus et filijs ꝛc̃. minꝰ
em̄ timebāt de moꝛ-
te ꝓpꝛia.ꝛ ſuoꝝ q̄ꜩ de
violatione templi in
contemptū dei.
i Et iam cum. Hic
conſequenter poni-
nitur apparatus per
oꝛationē deuotam.ꝛ
p̄mo ponitur oꝛan-
di neceſſitas cum di
citur.
i Et iā cū oēs ſpe-
rarent iudiciū futuꝝ
.i.ꝓlium cōtentionē
determinās iude ꝛ ad
uerſarioꝛum.
k Hoſteſq3 ad eſſe
de ꝓpinquo.
l Atq3 exercitus ni
chanoꝛis.
m Eſſet oꝛdinatus
ſm militarē diſcipli
nam. n Conſide-
rans machabeꝰ ad-
uentum multitudi-
nis ꝛc̃. videns ſe nō
poſſe reſiſtere virtu-
te humana.
o Extendens ma-
nus in celum. inuo-
cans diuinū auxiliū
p Tu domine qui
miſiſti angelum tuū
ſub Ezechia rege iu-
de ꝛc̃. hec hyſtoꝛia ha
betur quarto Regū
decimonono capi-
tulo.

q ¶ Nichanoꝛ aūt pmiſſo apparatu. Hic ꝯñr ponitꝛ ꝯfli-
ctus qui erat ex parte nichanoꝛis ꝓteruus ꝛ ſuperbus et
pompoſus. iō ſubditꝛ. r ¶ Cū tubis ꝛ canticis admoue-
bant. i. applicabant ad cōgreſſum ita letanter ac ſi iudā et
ſocios ſuos iā tenerēt cōphenſos. Ex parte vero iude hu-
milis et deuotus. iō
ſubditur.
s ¶ Manu quidem
pugnantes. ſed ꝛ coꝛ
dibus dominū oꝛan
tes ꝓſtrauerunt ꝛc.
pugnante in eis dei
dextera. ideo ſubdi-
tur. Preſētia dei ꝛc.
t ¶ Cunqꝫ ceſſaſſent.
Hic conſequēter po
nitur laudabilis ter-
minus primo i gra-
tiarūactione. ſecun-
do in celebritatis in
ſtitutione: ibi. Itaqꝫ
omnes. Circa pmū
primo ponitꝛ laus di
uina verbo ꝛ patet.
ſecundo facto. cū di-
citur v ¶ Precepit
autē iudas. qui per
omnia corpoꝛe ꝛ ani
mo moꝛi ꝓ ciuibus
paratus erat. motuſ
eīn animi foꝛtis re-
dundat ad membꝛa
coꝛpoꝛis.
x ¶ Caput nichano-
ris ꝛ manū cum hu-
mero abſciſam hie-
roſolymam perferri
ſic dauid ad dei lau-
dem ibi poꝛtauit ca-
put Goliath phili-
ſtei. vt habetur pmo
Regū. xvij.
y ¶ Ad altare. ad of-
ferendum deo ſacri-
ficium.
z ¶ Accerſijt ꝛ eos q̄ i
arce erant ꝛc. ad eos
deterrendum.
z ¶ Linguam etiā ni
chanoꝛis in particu-
las pciſam iuſſit ꝛc.
ꝓpter blaſphemiam
ab eo ꝓlatam. Cete-
ra patent. a ¶ Itaqꝫ. Hic conſequenter ponitur celebꝛi-
tatis inſtitutio pro dicta victoria. ꝛ patet litera. Notandū
tamen ꝙ hic non fit mentio de inuitatione iudeoꝝ in egy
pto habitantium ad huius ſolennitatis obſeruantiam. ſi-
militer nec. j. li. capi. vij. vbi de hac ſolennitate fit mentio
ꝓpter quod nō videntur bene dicere illi qui dicunt ꝙ to-
tum quod poſitum eſt a principio tercij capituli huius li
bꝛi vſqꝫ huc poſitū eſt principaliter ad incitanduꝫ iudeos
in egypto habitantes ad obſeruationē huius ſolennitatꝭ
ꝓpter quod ꝓceſſus
quem tenui videtur
mihi magis cōſonꝰ
litere huius libꝛi.
b ¶ Igitur. Hic in fi
ne ponitꝛ bꝛeuis epi-
logatio circa pdicta
ꝛ patet litera vſqꝫ ibi
c ¶ Ita legentibus ſi
ſemper exactus ꝛc. i.
diſquiſitiuus vſqꝫ ad
partes ſingulas qua
lis eſt ſermo hyſtoꝛi
cus cui cōpetit par-
tes ſingulas diligen
ter inquirere vt dictū
eſt ſupꝛa capi. ij.
d ¶ Non erit gratus
ꝓpter ꝓlixitatē ſcri-
pture ꝛ vnitatē ma-
terie que ſolent faſti-
dium generare. ſꝫ ſer
mo abbꝛeuiatus q̄-
lis eſt in hoc ſecūdo
libꝛo. qui eſt quedaꝫ
hyſtoꝛiarū abbꝛeuia
tio. vt ibideꝫ dictum
fuit. eſt magis dele-
ctabilis ꝓpter qō ibi
dem dicitꝛ vt legenti
bus ſit animi oble-
ctatio ꝛc.
e ¶ Hic ergo erit cō
ſummatus. ſm illō
Eſaie. x. Cōſumma-
tionē. i. abbꝛeuiatio-
nem dominus deus
exercituū ſcitum fa-
ciet in medio omnis
terre qō fecit per im
pletionē myſterij ver
bi incarnati cui cum
patre ꝛ ſpiritui ſācto
ſit honoꝛ ꝛ gloria in
ſecula ſeculoꝝ Amē

chij tui vt metu ant qui cū
blaſphemia veniūt aduer-
ſus populū tuum. Et hic
quidem ita peroꝛauit. Ni
q chanoꝛ autem et qui cum
ipſo erāt cū tubis ꝛ canti-
cis admouebant. Iudas
vero ꝛ qui cū eo erāt inuo
cato deo ꝑ oꝛationes con-
s greſſi ſunt: manu quidē pu
gnantes: ſed et dñm coꝛdi
bus oꝛantes ꝓſtrauerūt nō
minus trigintaquinqꝫ mi-
lia preſentia dei magnifice
t delectati. Cunqꝫ ceſſaſſent
ꝛ cū gaudio redirēt cogno
uerunt nichanoꝛē ruiſſe cū
armis ſuis. Facto itaqꝫ cla
moꝛe ꝛ ꝑturbatione ſuſci-
tata patria voce omnipo-
tentē dominū bñdicebant
v Precepit aūt iudas qui ꝑ
oīa coꝛpoꝛe et animo moꝛi
x ꝓ ciuibus paratꝰ erat: ca-
put nichanoꝛis ꝛ manū cū
humero abſciſam hieroſo
lymā ꝑferri. Quo cū pue-
niſſet cōuocatis contribu
y libus ꝛ ſacerdotibꝰ: ad al
z tare accerſijt ꝛ eos qui i ar
ce erant. Et oſtenſo capite
nichanoꝛis ꝛ manu nepha
ria quā extēderat cōtra do
mū ſanctā oīpotentis dei
magnifice gloꝛiatus eſt.
z Linguā etiā impij nicha-
noꝛis pciſam iuſſit particu
latim auibus dari: manuꝫ
autē dementis cōtra tēplū
ſuſpendi. Omnes igitꝛ celi
benedixerūt dñm dicētes:
benedictꝰ qui locū ſuū in-
cōtaminatū ſeruauit. Su-
ſpendit aūt nichanoꝛis ca
put in ſumma arce vt eui-
dens eēt ꝛ manifeſtū ſignū
a auxilij dei. Itaqꝫ omnes
cōmuni cōſilio decreuerūt
nullo mō diē feſtum abſqꝫ
celebꝛitate pterire: habere
autē celebꝛitatē terciadeci
ma die mēſis adar: que di
citꝛ voce ſyriaca pꝛidie mar
b dochei die: igitur his erga
nichanoꝛē geſtis ꝛ ex illis
tēpoꝛibꝰ ab hebꝛeis ciuita
te poſſeſſa: ego q̊ꝫ in his fa
ciam finē ſermonis. Et ſiq
dem bene: vt hyſtoꝛie com
petit hoc ꝛ ipē velim: ſi au
tem minus digne cōceden
dum eſt mihi. Sicut eīn vi
num ſemꝑ bibere aut ſem
per aquā cōtrariū eſt: alte
rius autem vti delectabile
c ita legentibus ſi ſemꝑ ex-
d actus ſit ſermo nō erit gra
tus: hic ergo erit conſum-
matus.

¶ Explicit ſecundus liber
Machabeoꝛum.

¶ Explicit poſtilla Nicolai de lyra ſuꝑ vetꝰ teſtamētū cū
expoſitionibꝰ britonis in ꝓlogos Hieronymi. ꝛ cū addi
tionibꝰ Pauli epi burgeñ. ꝛ coꝛrectoꝛijs earundē additio
num editis a Mathia doꝛingk oꝛdinis minoꝛum.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

actuus se in . vij . die
cui sp pdeat passioes . u
ma aut spmatt aiae . t
i eide hore . ido puer co
tinuam huit sue figure . z
tu q2 spma fuit debile . tu q
tuare psputare . & ipare usu . a
u uniuqs spma sanu fuit . scds locu
pit figura pris l' mris . ipetrare
oceptus e . Sz efficatia sua recip
gnatie . l' dial . z c . Si u spr
ut hore ut scds loc ipectuut
ma . z h sp ut . loci re .
T Quemgit z al
si sp ut . plan
dib l' manib . celis . z
vpo . Cu omis sba
ncti z signis . u
alex . impator
cuis l' opa pl
sua mathca
rer n in
nor figa
ucmiu
filiu suu
tenuit
tu z im
leone
ido al
z na
Sic
fiori
sun
n .
tis
b
si
m
Q
m
Ca
Tan
Qu
H
z an
z q
dea
sla
aci
Al
z
p
q

ſtam
quis id e
e infirmo. cōmūgu
l ſecō l t'cio pIodo.
et eqūm ad dulca
re de g
ru. p
toti,
tatē
ex conueſt
ſie
ducute
ſione
ſcias ēē et
affirmare ſan.
caua. Qūta
iliam quam
Acua in hora
u tēciana l'in
ſoa tēciana ē
ſotichana u
m tēciana.
ſcias pm. ei
m ūliam
in hora
p p
n tēcianā.
Ef
t eo.
De
clit
latis
ulia.
ynoch
tius
tu
ſtare
et
infir
nullū

f Tamē nō obtinuit ⁊c̄.ſ. de captione iude ⁊ ſocioꝝ ſuoꝝ
diſperſione ſm regis mandatū capi. ꝓcedenti. g Ma-
chabeus autē. Hic p̄ūr ponit̄ apparatus ex parte iude. et
primo ꝑ bonā exhortationē. ſcdo ꝑ deuotam orationē: ibi
Et cū iam oēs. ꝑma in duas. quia ꝑmo ponit̄ exhortatio-

admiratione ſubdit̄ a Rn̄dētē vo oniā dixiſſe. ipſi iude
b Hic ē fratrū amator. i. iudeoꝝ. ⁊ ſubdit̄ nomē ſuū. cuȝ
di. c Hieremias ꝓpha dei. fuit ei vn⁹ de magnis ꝓphis
d Extendiſſe aūt hieremiā ⁊c̄. videbat̄ eñ iude ꝙ hiere-
mias traderet ſibi gladiū ꝑmittēs ꝙ aduerſarios deuin-
ceret ꝑ ipm. ⁊ ꝑ iſtaȝ
viſionē intellexit iu-
das affuturā ſibi vi-
ctoriā. ⁊ ſic expoſuit
bellatorib⁹ ſuis, vt p̄
mittit̄. Expoſito di-
gna fide ſomno. i. re-
uelatione diuina in
ſomnijs facta. ideo
iſtō tacet̄ ꝑmo libro
vij. cap̄. vbi deſcribit̄
iſtud bellū.

pſe in celo potens
t agi ſeptimā diem
it. Et ego potens
er terrā qui impe-
arma ⁊ negocia re
leri. Tamen nō ob
consilium perfice
chanoꝛ quidē cuȝ
uperbia erect⁹ co.
t ꝯmune tropheū
de iuda. Macha-
tē ſemper confide
omni ſpe auxilium
omino affuturū: et
tur ſuos ne formi-
duentū nationum
ente haberent ad-
ſibi facta de celo:
perarent ab omni
ſibi affuturā victo
t allocutus eos de
phetis: admonēs
amina que fecerāt
omptiores conſti
. Et ita animis eo
ctis ſimul oſtende
tiū fallaciā: et iura
um preuaricationē
os autē illorum ar
clypei ⁊ haſte mu
ſed ſermonib⁹ op
xhortationibus ex
igno fide ſomnio:
d vniuerſos letifi-
rat autez huiuſmo
. Oniā qui fuerat
s ſacerdos virum
benignū: verecun
ſu modeſtū mori-
loquio decorum et
ro in virtutibus ex
s ſit manus ꝓten
: orare ꝓ omni po
deoꝝ. Poſt hoc ap
⁊ alium virū etate
mirabilē: ⁊ magni
s habitudinē circa
Reſpondentē vero
xiſſe. Hic eſt fratrū
⁊ populi iſrael: hic
multū orat pro po-

pulo ⁊ vniuerſa ſancta ci-
c uitate hieremias ꝓpheta
d dei. Extendiſſe autem hie
remiam dexterā et dediſſe
iude gladium aureū dicen
tem. Accipe ſanctū gladiū
munus a deo: in quo deij
cies aduerſarios ppli mei
e iſrael. Exhortati itaꝗ iu-
de ſermonibus bonis val
de de quibus extolli poſſȝ
impetus: ⁊ animi iuuenuȝ
f confortari ſtatuerunt dimi
care ⁊ cōfligere fortiter vt
g virtus de negocijs iudica
ret: eo ꝙ ciuitas ſancta et
templum periclitarentur.
h Erat eñ pro vxoribus ⁊ fi
lijs: itēꝗ pro fratribus et
cognat⁹ minor ſolicitudo:
maximus vero ⁊ primus ꝓ
ſanctitate timor erat tem-
pli: ſed et eos qui in ciuita
te erant nō minima ſolici-
tudo habebat ꝓ his q̇ con
i greſſuri erant. Et iam cum
omnes ſperarent iudiciuȝ
k futurum: hoſteſꝗ adeſſent
l m atꝗ exercitus eſſet ordina
tus beſtie equiteſꝗ oppor
n tuno loco compoſiti: conſi
derans machabeus aduē
tum multitudinis ⁊ appa-
ratum variū armoꝝ: ac fe-
o rocitatem beſtiarum exten
dens manus in celum: ꝓ-
digia facientem dominum
inuocauit: qui non ſm ar-
morum potentiam: ſed ꝓ-
ut ipſi placet dat dignis vi
ctoriam. Dixit autem in-
p uocans hoc modo Tu do
mine qui miſiſti angelum
tuum ſub ezechia rege iu-
da: ⁊ interfeciſti de caſtris
Sennacherib centum oc-
togintaquinꝗ milia: ⁊ nūc
dominator celorum mit-
te angelum tuum bonum
ante nos in timore et tre-
more magnitudinis bra-

e Exhortati itaꝗ.
Hic conſequenter
ponit̄ exhortationis
effect⁹ cū di. Exhor-
tati itaꝗ iude ſermo
nibus bonis valde.
ſequit̄. f Statue
runt dimicare ꝯſtan
ter ⁊ ſtrenue
g Vt virtus de ne
gocijs iudicaret. i. vt
fortitudo bellantiuȝ
inter eos et aduerſa-
rios dirimeret.
h Erat eñ ꝓ vxori
bus et filijs ⁊c̄. min⁹
eñ timebāt de mor-
te ꝓpria. ⁊ ſuoꝝ ꝗ̄ de
violatione templi in
contemptū dei.
i Et iam cum. Hic
conſequenter poni-
nitur apparatus per
orationē deuotam. ⁊
ꝑmo ponitur oran-
di neceſſitas cum di
citur.
i Et iā cū oēs ſpe-
rarent iudiciū futuꝝ
. i. ꝑlium cōtentionē
det̄minās iude ⁊ ad
uerſariorum.
k Hoſteſꝗ ad eſſe
de ꝓpinquo.
l Atꝗ exercitus ni
chanoris.
m Eſſet ordinatus
ſm militarē diſcipli
nam. n Conſide-
rans machabe⁹ ad-
uentum multitudi-
nis ⁊c̄. videns ſe nō
poſſe reſiſtere virtu-
te humana.
o Extendens ma-
nus in celum. inuo-
cans diuinū auxiliū
p Tu domine qui
miſiſti angelum tuū
ſub Ezechia rege iu-
de ⁊c̄. hec hyſtoria ha
betur quarto Regū
decimonono capi-
tulo.